Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

►B **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2003/2003**

av den 13 oktober 2003

om gödselmedel

(Text av betydelse för EES)

(EUT L 304, 21.11.2003, s. 1)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
►M1	Rådets förordning (EG) nr 885/2004 av den 26 april 2004	L 168	1	1.5.2004
►M2	Kommissionens förordning (EG) nr 2076/2004 av den 3 december 2004	L 359	25	4.12.2004
►M3	Rådets förordning (EG) nr 1791/2006 av den 20 november 2006	L 363	1	20.12.2006
►M4	Kommissionens förordning (EG) nr 162/2007 av den 19 februari 2007	L 51	7	20.2.2007
►M5	Kommissionens förordning (EG) nr 1107/2008 av den 7 november 2008	L 299	13	8.11.2008
►M6	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 219/2009 av den 11 mars 2009	L 87	109	31.3.2009
►M7	Kommissionens förordning (EG) nr 1020/2009 av den 28 oktober 2009	L 282	7	29.10.2009
►M8	Kommissionens förordning (EU) nr 137/2011 av den 16 februari 2011	L 43	1	17.2.2011
►M9	Kommissionens förordning (EU) nr 223/2012 av den 14 mars 2012	L 75	12	15.3.2012
►M10	Kommissionens förordning (EU) nr 463/2013 av den 17 maj 2013	L 134	1	18.5.2013

▼B

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2003/2003

av den 13 oktober 2003

om gödselmedel

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ([3]), och

av följande skäl:

(1) Det har upprepade gånger gjorts väsentliga ändringar i rådets direktiv 76/116/EEG av den 18 december 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om gödselmedel ([4]), rådets direktiv 80/876/EEG av den 15 juli 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt ([5]), kommissionens direktiv 87/94/EEG av den 8 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om förfaranden för kontroll av egenskaper, gränsvärden och detonationssäkerhet hos enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt ([6]), och kommissionens direktiv 77/535/EEG av den 22 juni 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om provtagnings- och analysmetoder för gödselmedel ([7]). I enlighet med kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet ”Förenklad lagstiftning på den inre marknaden (SLIM)” och ”Handlingsplan för den inre marknaden” bör dessa direktiv upphävas och ersättas av en enda rättsakt för att större klarhet skall uppnås på området.

(2) Gemenskapens lagstiftning om gödselmedel har ett mycket tekniskt innehåll. En förordning är därför det mest ändamålsenliga rättsliga instrumentet, eftersom tillverkarna direkt kan åläggas precisa krav som skall tillämpas samtidigt och på samma sätt i hela gemenskapen.

([1]) EGT C 51 E, 26.2.2002, s. 1 och EGT C 227 E, 24.9.2002, s. 503.
([2]) EGT C 80, 3.4.2002, s. 6.
([3]) Europaparlamentets yttrande av den 10 april 2002 (EUT C 127 E, 29.5.2003, s. 160), rådets gemensamma ståndpunkt av den 14 april 2003 (EUT C 153 E, 1.7.2003, s. 56) och Europaparlamentets beslut av den 2 september 2003 (ännu ej offentliggjort i EGT).
([4]) EGT L 24, 30.1.1976, s. 21. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/97/EG (EGT L 18, 23.1.1999, s. 60).
([5]) EGT L 250, 23.9.1980, s. 7. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/63/EG (L 335, 6.12.1997, s. 15).
([6]) EGT L 38, 7.2.1987, s. 1. Direktivet ändrat genom direktiv 88/126/EEG (EGT L 63, 9.3.1988, s. 12).
([7]) EGT L 213, 22.8.1977, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 95/8/EG (EGT L 86, 20.4.1995, s. 41).

▼B

(3) I varje medlemsstat finns tvingande bestämmelser enligt vilka gödselmedel skall kunna uppvisa vissa tekniska egenskaper. Dessa bestämmelser skiljer sig åt i de olika medlemsstaterna, särskilt i fråga om sammansättningen och definitionen av olika typer av gödselmedel, beteckningarna på dessa typer och deras identifiering och förpackning. Olikheterna skapar hinder för handeln inom gemenskapen och de bör därför harmoniseras.

(4) Eftersom målet för den planerade åtgärden, nämligen att säkerställa den inre marknaden för gödselmedel, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna om det inte finns några gemensamma tekniska kriterier och det därför, på grund av åtgärdens omfattning, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. Enligt proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(5) Det är nödvändigt att på gemenskapsnivå fastställa bestämmelser om vissa gödselmedels (”EG-gödselmedlens”) beteckning, definition och sammansättning.

(6) Vidare bör det fastställas gemenskapsregler för hur EG-gödselmedel skall identifieras, spåras och märkas samt för hur förpackningar skall förslutas.

(7) Ett förfarande bör inrättas på gemenskapsnivå som skall följas om en medlemsstat anser det nödvändigt att begränsa utsläppandet på marknaden av EG-gödselmedel.

(8) Tillverkningen av gödselmedel kan uppvisa vissa variationer beroende på tillverkningsteknik eller råvaror. Metoderna för provtagning och analys kan också variera. Det är därför nödvändigt att tillåta toleranser för den deklarerade halten av näringsämnen. I jordbrukarnas intresse är det tillrådligt att hålla dessa toleranser inom snäva gränser.

(9) Officiella kontroller av EG-gödselmedlens överensstämmelse med kraven i denna förordning på kvalitet och sammansättning bör utföras av laboratorier som är godkända av medlemsstaterna och anmälda till kommissionen.

(10) Ammoniumnitrat är huvudbeståndsdel i en mängd produkter, av vilka några är avsedda att användas som gödselmedel och andra som sprängämnen. Med hänsyn till de speciella egenskaperna hos ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt och kraven rörande allmän säkerhet, hälsa och arbetarskydd är det nödvändigt att för denna typ fastställa ytterligare gemenskapsregler för EG-gödselmedel.

(11) Vissa av dessa produkter kan vara farliga och skulle under vissa omständigheter kunna användas för andra ändamål än de är avsedda för. Detta kan medföra risker för människor och egendom. Tillverkare bör därför åläggas att vidta lämpliga åtgärder som hindrar sådan användning, och särskilt säkerställa att sådana gödselmedel kan spåras.

(12) Med hänsyn till den allmänna säkerheten är det särskilt viktigt att på gemenskapsnivå fastställa de egenskaper som särskiljer EG-ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt från ammoniumnitrattyper som används vid tillverkning av produkter som används som sprängmedel.

▼B

(13) För att det skall kunna säkerställas att EG-ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt är ofarliga, bör de ha vissa egenskaper. Tillverkarna bör säkerställa att alla gödselmedel med en hög ammoniumnitrathalt har genomgått ett detonationssäkerhetsprov innan dessa gödselmedel släpps ut på marknaden.

(14) Det är nödvändigt att fastställa regler för metoderna för slutna termiska cykler, även om dessa metoder inte nödvändigtvis simulerar alla de förhållanden som kan uppstå under transport och förvaring.

(15) Gödselmedel kan förorenas av ämnen som kan utgöra en potentiell risk för människors och djurs hälsa och för miljön. Med åberopande av yttrandet från Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet och miljö har kommissionen för avsikt att ta upp frågan om ofrivillig kadmiumhalt i mineralgödselmedel och kommer, vid behov, att utarbeta ett förslag till förordning som skall läggas fram för Europaparlamentet och rådet. En liknande översyn kommer, om så är lämpligt, att göras av andra förorenande ämnen.

(16) Det är lämpligt att inrätta ett förfarande som skall följas av alla tillverkare eller dessas företrädare när de önskar en ny gödselmedelstyp upptagen i bilaga I för att kunna märka den med beteckningen ”EG-gödselmedel”.

(17) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ([1]).

(18) Medlemsstaterna bör fastställa påföljder för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning. De kan fastställa att en tillverkare som bryter mot artikel 27 kan dömas till böter med ett belopp som motsvarar tio gånger marknadsvärdet på den leverans som inte är i överensstämmelse.

(19) Direktiven 76/116/EEG, 77/535/EEG, 80/876/EEG och 87/94/EEG bör upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

KAPITEL I

Tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Tillämpningsområde

Denna förordning skall tillämpas på produkter som släpps ut på marknaden som gödselmedel under beteckningen ”EG-gödselmedel”.

([1]) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

▼B

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *gödselmedel:* ämnen vars främsta funktion är att förse växter med näring.

b) *huvudnäringsämnen:* grundämnena kväve, fosfor och kalium.

c) *sekundära näringsämnen:* grundämnena kalcium, magnesium, natrium och svavel.

d) *mikronäringsämnen:* grundämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink, som är viktiga för växternas tillväxt, men i små mängder jämfört med huvudnäringsämnen och sekundära näringsämnen.

e) *oorganiskt gödselmedel:* ett gödselmedel vari de deklarerade näringsämnena är mineraler som framställts genom utvinning eller genom fysiska och/eller kemiska industriprocesser. Kalciumcyanamid, urea och dess kondensations- och associationsprodukter samt gödselmedel som innehåller kelaterade eller komplexförenade mikronäringsämnen kan på sedvanligt vis klassificeras som oorganiska gödselmedel.

f) *kelaterat mikronäringsämne:* ett mikronäringsämne som är bundet till en av de organiska molekyler som förtecknas i avsnitt E.3.1 i bilaga I.

g) *komplexförenat mikronäringsämne:* ett mikronäringsämne som är bundet vid en av de molekyler som förtecknas i avsnitt E.3.2 i bilaga I.

h) *gödselmedelstyp:* gödselmedel med gemensam typbeteckning enligt vad som anges i bilaga I.

i) *enkelt gödselmedel:* ett kväve-, fosfat- eller kaliumgödselmedel som har ett deklarerat innehåll av endast ett av huvudnäringsämnena.

j) *sammansatt gödselmedel:* ett gödselmedel som har ett deklarerat innehåll av minst två av huvudnäringsämnena och som framställs kemiskt eller genom blandning eller genom en kombination av båda.

k) *komplexförenat gödselmedel:* ett sammansatt gödselmedel som framställs genom kemisk reaktion eller genom lösning eller som i dess fasta form framställts genom granulering och som har ett deklarerat innehåll av minst två av huvudnäringsämnena. I dess fasta form innehåller varje korn alla näringsämnen i den sammansättning som deklarerats.

l) *blandat gödselmedel:* ett gödselmedel som framställs genom torrblandning av flera gödselmedel, utan någon kemisk reaktion.

m) *bladgödselmedel:* ett gödselmedel avsett för applicering på grödans blad, genom vilka näringen tas upp.

n) *flytande gödselmedel:* gödselmedel i suspenderad eller upplöst form.

o) *löst gödselmedel:* ett flytande gödselmedel, som inte innehåller några fasta partiklar.

p) *suspenderat gödselmedel:* ett tvåfasgödselmedel i vilket fasta partiklar hålls suspenderade i den flytande fasen.

q) *deklaration:* angivande av mängden näringsämnen, inbegripet deras form och löslighet, som garanteras inom specificerade toleranser.

▼B

r) *deklarerad halt:* halten av ett ämne (eller dess oxid), vilken enligt gemenskapens lagstiftning anges på en etikett eller ett följedokument för EG-gödselmedel.

s) *tolerans eller toleransgräns:* den tillåtna avvikelsen för det uppmätta värdet av ett näringsämne i förhållande till det angivna värdet.

t) *europeisk standard:* standard från Europeiska standardiseringsorganisationen (European Committee for Standardisation, CEN), som gemenskapen har erkänt officiellt och till vilken en hänvisning har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

u) *förpackning:* en förslutningsbar behållare som används för förvaring, skydd, hantering och distribution av gödselmedel och som innehåller högst 1 000 kg.

v) *gödselmedel i lösvikt:* gödselmedel som inte förpackats såsom föreskrivs i denna förordning.

w) *utsläppande på marknaden:* tillhandahållande av gödselmedel mot betalning eller gratis, eller lagring för tillhandahållande. Import av ett gödselmedel till Europeiska gemenskapens tullområde skall anses utgöra utsläppande på marknaden.

x) *tillverkare:* den fysiska eller juridiska person som ansvarar för utsläppandet på marknaden av ett gödselmedel. Särskilt en producent, en importör, en förpackare som arbetar för egen räkning eller den som förändrar gödselmedlets egenskaper skall anses vara tillverkare. En distributör som inte förändrar gödselmedlets egenskaper skall dock inte anses vara tillverkare.

KAPITEL II

Utsläppande på marknaden

Artikel 3

EG-gödselmedel

Ett gödselmedel som tillhör en av de gödselmedelstyper som förtecknas i bilaga I och som överensstämmer med villkoren i denna förordning får betecknas ”EG-gödselmedel”.

Beteckningen ”EG-gödselmedel” får inte användas för gödselmedel som inte överensstämmer med denna förordning.

Artikel 4

Etablering inom gemenskapen

Tillverkaren skall vara etablerad inom gemenskapen och skall ha ansvaret för att EG-gödselmedlen överensstämmer med bestämmelserna i denna förordning.

Artikel 5

Fri rörlighet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15 och annan gemenskapslagstiftning får medlemsstaterna inte av skäl som rör sammansättning, identifiering, märkning eller förpackning, eller med stöd av andra bestämmelser i denna förordning, förbjuda, begränsa eller hindra utsläppande på marknaden av gödselmedel som är märkta med beteckningen ”EG-gödselmedel” och som uppfyller bestämmelserna i denna förordning.

▼B

2. Gödselmedel som är märkta med beteckningen ”EG-gödselmedel” i enlighet med denna förordning skall ha fri rörlighet inom gemenskapen.

Artikel 6

Obligatoriska uppgifter

1. För att uppfylla kraven i artikel 9 får medlemsstaterna föreskriva att halten av kväve, fosfor och kalium i gödselmedel som släpps ut på deras marknad skall redovisas på följande sätt, nämligen

a) kväve endast i grundämnesform (N), och antingen

b) fosfor och kalium endast i grundämnesform (P, K), eller

c) fosfor och kalium endast i oxidform (P_2O_5, K_2O), eller

d) fosfor och kalium i både grundämnes- och oxidform samtidigt.

Om en medlemsstat utnyttjar möjligheten att föreskriva att halten av fosfor och kalium skall uttryckas i grundämnesform, skall alla angivelser i oxidform som förekommer i bilagorna utläsas som grundämnesform, varvid de numeriska värdena skall omvandlas enligt följande faktorer:

a) Fosfor (P) = fosforpentoxid (P_2O_5) × 0,436.

b) Kalium (K) = kaliumoxid (K_2O) × 0,830.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att halten av kalcium, magnesium, natrium och svavel i gödselmedel som innehåller sekundära näringsämnen och, om villkoren i artikel 17 är uppfyllda, i gödselmedel som innehåller huvudnäringsämnen, som släpps ut på marknaden i gemenskapen skall uttryckas

a) i oxidform (CaO, MgO, Na_2O, SO_3), eller

b) i grundämnesform (Ca, Mg, Na, S), eller

c) i båda dessa former.

Vid omvandling av halten av kalciumoxid, magnesiumoxid, natriumoxid och svaveltrioxid till kalcium-, magnesium-, natrium- respektive svavelhalt skall följande faktorer användas:

a) Kalcium (Ca) = kalciumoxid (CaO) × 0,715.

b) Magnesium (Mg) = magnesiumoxid (MgO) × 0,603.

c) Natrium (Na) = natriumoxid (Na_2O) × 0,742.

d) Svavel (S) = svaveltrioxid (SO_3) × 0,400.

För den beräknade oxid- eller grundämneshalten skall det angivna värdet avrundas till närmaste decimal.

3. Medlemsstaterna skall inte hindra utsläppande på marknaden av ett ”EG-gödselmedel” som märkts på båda de sätt som anges i punkterna 1 och 2.

▼B

4. Halten av ett eller flera av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden eller zink i de EG-gödselmedel som tillhör de gödselmedelstyper som förtecknas i avsnitten A, B, C och D i bilaga I skall deklareras om följande två villkor är uppfyllda:

a) Mikronäringsämnena har tillsatts i minst de minimimängder som anges i avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I.

b) EG-gödselmedlet uppfyller fortfarande kraven i avsnitten A, B, C och D i bilaga I.

5. Om mikronäringsämnena är normala beståndsdelar i de råmaterial som är avsedda att tillföra gödselmedlet både huvudnäringsämnen (N, P, K) och sekundära näringsämnen (Ca, Mg, Na, S), får mikronäringsämnena deklareras, förutsatt att de förekommer i minst de minimimängder som anges i avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I.

6. Halten av mikronäringsämnen skall deklareras på följande sätt:

a) För gödselmedel som tillhör de gödselmedelstyper som förtecknas i avsnitt E.1 i bilaga I i enlighet med de krav som anges i kolumn 6 i det avsnittet.

b) För blandningar av sådana gödselmedel som anges i a och som innehåller minst två olika mikronäringsämnen och uppfyller kraven i avsnitt E.2.1 i bilaga I samt för gödselmedel som tillhör de gödselmedelstyper som förtecknas i avsnitten A, B, C och D i bilaga I genom angivande av

   i) den totala halten uttryckt i viktprocent av gödselmedlet,

   ii) den vattenlösliga halten, uttryckt i viktprocent av gödselmedlet, om den lösliga andelen utgör minst hälften av den totala halten.

Om ett mikronäringsämne är helt vattenlösligt skall endast den vattenlösliga halten deklareras.

Om ett mikronäringsämne är kemiskt bundet till en organisk molekyl skall halten i mikronäringsämnet deklareras omedelbart efter den vattenlösliga halten, i viktprocent av produkten, följt av ett av uttrycken ”kelaterad av” eller ”i komplexförening med” och namnet på den organiska molekylen enligt avsnitt E.3 i bilaga I. Den organiska molekylens namn kan ersättas med dess initialer.

Artikel 7

Identifiering

1. Tillverkaren skall förse EG-gödselmedel med de identifieringsmärkningar som förtecknas i artikel 9.

2. Om gödselmedlen är förpackade skall identifieringsmärkningen finnas på förpackningarna eller på tillhörande etiketter. För gödselmedel i lösvikt skall samma märkning finnas på följedokumenten.

▼B

Artikel 8

Spårbarhet

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 26.3 skall tillverkaren, för att garantera EG-gödselmedlens spårbarhet, föra register över gödselmedlens ursprung. Registret skall hållas tillgängligt för inspektion av medlemsstaterna så länge som gödselmedlet levereras till marknaden och under ytterligare två år efter det att tillverkaren upphörde med att leverera det.

Artikel 9

Märkning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra gemenskapsbestämmelser skall de förpackningar, etiketter och följedokument som avses i artikel 7 vara försedda med följande märkningar:

a) Obligatorisk identifieringsmärkning

— Ordet ”EG-GÖDSELMEDEL” med versaler.

— Om den finns, beteckningen på gödselmedelstypen i enlighet med bilaga I.

— För blandade gödselmedel skall ordet ”blandning” tillfogas efter typbeteckningen.

— Den tilläggsmärkning som anges i artiklarna 19, 21 eller 23.

— Näringsämnena skall anges både med ord och med de kemiska symbolerna, t.ex. kväve (N), fosfor (P), fosforpentoxid (P_2O_5), kalium (K), kaliumoxid (K_2O), kalcium (Ca), kalciumoxid (CaO), magnesium (Mg), magnesiumoxid (MgO), natrium (Na), natriumoxid Na_2O), svavel (S), svaveltrioxid (SO_3), bor (B), koppar (Cu), kobolt (Co), järn (Fe), mangan (Mn), molybden (Mo), zink (Zn).

— Om gödselmedlet innehåller mikronäringsämnen av vilka alla eller en del är kemiskt bundna till en organisk molekyl, skall namnet på detta mikronäringsämne åtföljas av en av följande bestämningar:

i) ”kelaterat av …” (namnet på kelatbildaren eller en förkortning av namnet enligt avsnitt E.3.1 i bilaga I).

ii) ”i komplexförening med …” (namnet på komplexbildaren enligt avsnitt E.3.2 i bilaga I).

— Mikronäringsämnena i gödselmedlet förtecknade i alfabetisk ordning efter deras kemiska symbol: B, Co, Cu, Fe, Mn, Mo, Zn.

— Särskilda bruksanvisningar för de produkter som anges i avsnitt E.1 och E.2 i bilaga I.

— Mängdangivelser för flytande gödselmedel uttryckt i vikt. Mängdangivelser för flytande gödselmedel uttryckt i volym eller vikt i förhållande till volym (kilogram per hektoliter eller gram per liter) är valfria.

— Netto- eller bruttovikt, och för flytande gödselmedel valfritt även netto- eller bruttovolym. Om bruttovikten anges skall tareringsvikten anges bredvid denna.

— Tillverkarens namn eller firmanamn samt adress.

▼B

b) Valfri märkning

— Sådan angivelse som anges i bilaga I.

— Anvisningar om förvaring och hantering, och för de gödselmedel som inte förtecknas i avsnitt E.1 och E.2 i bilaga I, särskilda anvisningar om användningen av gödselmedlet.

— Angivelser om dosering och användningsvillkor som lämpar sig för de jord- och odlingsförhållanden under vilka gödselmedlet används.

— Tillverkarens märke och produktens handelsbeteckning.

De identifieringsmärkningar som anges i b får inte strida mot dem som anges i a och skall vara klart åtskilda från dessa.

2. Alla märkningar enligt punkt 1 skall vara klart åtskilda från all annan information på förpackningar, etiketter och följedokument.

3. Flytande gödselmedel får släppas ut på marknaden endast om de åtföljs av tillverkarens tilläggsanvisningar som särskilt anger lagringstemperatur och åtgärder för att förhindra olyckor vid lagring.

4. Detaljerade tillämpningsföreskrifter för denna artikel skall antas i enlighet med förfarandet i artikel 32.2.

Artikel 10

Etiketter och märkning

1. Etiketter eller märkning som trycks på förpackningen och som innehåller de uppgifter som anges i artikel 9 skall vara placerade på en framträdande plats. Etiketterna skall fästas på förpackningen eller det system som används för att försluta förpackningen. Om detta består av en försegling, skall denna vara försedd med förpackarens namn eller märke.

2. Märkning enligt punkt 1 skall vara tydligt läsbar och outplånlig.

3. När det gäller gödselmedel i lösvikt enligt artikel 7.2 andra meningen skall ett exemplar av de handlingar som innehåller identifieringsmärkningen bifogas varorna och hållas tillgängliga för kontroll.

Artikel 11

Språk

Etiketter, märkningar på förpackningar och följedokument skall avfattas åtminstone på det nationella språket eller de nationella språken i den medlemsstat där EG-gödselmedlet saluförs.

Artikel 12

Förpackning

När det gäller förpackade EG-gödselmedel skall förpackningen vara försluten på ett sådant sätt eller med en sådan anordning att förslutningen, förseglingen eller själva förpackningen förstörs på sådant sätt, när förpackningen öppnas, att den inte kan återförslutas. Ventilsäckar får användas.

▼B

Artikel 13

Toleransgränser

1. Halten av näringsämnen i EG-gödselmedel skall överensstämma med de toleransgränser som anges i bilaga II; syftet med dessa toleransgränser är att tillåta avvikelser vid tillverkning, provtagning och analys.

2. Tillverkaren får inte systematiskt utnyttja de toleransgränser som anges i bilaga II.

3. Inga toleranser är tillåtna vad beträffar de minimi- och maximihalter som anges i bilaga I.

Artikel 14

Krav för gödselmedel

En gödselmedelstyp får upptas i bilaga I endast om

a) den tillför näringsämnen på ett effektivt sätt,

b) det finns lämpliga provtagnings-, analys- och, om det krävs, testmetoder,

c) den vid normal användning inte negativt påverkar människors, djurs eller växters hälsa eller miljön.

Artikel 15

Skyddsklausul

1. Om en medlemsstat har skälig anledning att misstänka att ett visst EG-gödselmedel som trots att det uppfyller kraven i denna förordning utgör en risk för människors, djurs eller växters säkerhet eller hälsa eller utgör en miljörisk, får den tillfälligt förbjuda utsläppande på marknaden av detta gödselmedel inom sitt territorium eller kräva att det uppfyller särskilda villkor. Medlemsstaten skall omedelbart underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om beslutet och skälen för detta.

2. Kommissionen skall anta ett beslut i frågan i enlighet med förfarandet i artikel 32.2 inom 90 dagar från mottagandet av informationen.

3. Bestämmelserna i denna förordning hindrar inte att kommissionen eller en medlemsstat med hänsyn till den allmänna säkerheten vidtar berättigade åtgärder för att förbjuda, begränsa eller hindra utsläppandet på marknaden av EG-gödselmedel.

▼B

AVDELNING II

BESTÄMMELSER FÖR SÄRSKILDA TYPER AV GÖDSELMEDEL

KAPITEL I

Oorganiska gödselmedel som innehåller huvudnäringsämnen

Artikel 16

Tillämpningsområde

Detta kapitel skall tillämpas på oorganiska gödselmedel som innehåller huvudnäringsämnen och som är fasta eller flytande, enkla eller sammansatta, inklusive sådana gödselmedel som innehåller sekundära näringsämnen och/eller mikronäringsämnen, med den minsta halt av näringsämnen som fastställs i avsnitten A, B, C, E.2.2 eller E.2.3 i bilaga I.

Artikel 17

Deklaration av sekundära näringsämnen i gödselmedel som innehåller huvudnäringsämnen

En deklaration av kalcium-, magnesium-, natrium- och svavelhalten för den sekundära näringshalten i EG-gödselmedel som tillhör de gödselmedelstyper som finns upptagna i avsnitten A, B och C i bilaga I får göras om dessa grundämnen förekommer i minst följande mängder:

a) 2 % kalciumoxid (CaO), dvs. 1,4 % Ca.

b) 2 % magnesiumoxid (MgO), dvs. 1,2 % Mg.

c) 3 % natriumoxid (Na_2O), dvs. 2,2 % Na.

d) 5 % svaveltrioxid (SO_3), dvs. 2 % S.

I sådana fall skall typbeteckningen kompletteras med den tilläggsmärkning som anges i artikel 19.2 ii.

Artikel 18

Kalcium, magnesium, natrium och svavel

1. Halten av magnesium, natrium och svavel i de gödselmedel som förtecknas i avsnitten A, B och C i bilaga I skall deklareras på ett av följande sätt:

a) Den totala halten uttryckt i viktprocent av gödselmedlet.

b) Den totala halten och den vattenlösliga halten, uttryckt i viktprocent av gödselmedlet, om den lösliga halten utgör minst en fjärdedel av den totala halten.

c) Om ett ämne är helt vattenlösligt skall endast den vattenlösliga halten deklareras uttryckt i viktprocent.

2. Kalciumhalten skall, om inte annat anges i bilaga I, endast deklareras om den är vattenlöslig, uttryckt i viktprocent av gödselmedlet.

▼B

Artikel 19

Identifiering

1. Utöver de obligatoriska identifieringsmärkningar som anges i artikel 9.1 a skall även de angivelser som fastställs i punkterna 2, 3, 4, 5 och 6 i den här artikeln finnas med.

2. För sammansatta gödselmedel skall följande läggas till efter typbeteckningen:

i) De kemiska beteckningarna för de deklarerade sekundära näringsämnena, inom parentes, efter huvudnäringsämnenas symboler.

ii) De tal som anger halten av huvudnäringsämnen. Halten av de deklarerade sekundära näringsämnena skall anges, inom parentes, efter halten av huvudnäringsämnen.

3. Endast de tal som anger halten av huvudnäringsämnen och sekundära näringsämnen skall anges efter gödselmedlets typbeteckning.

4. Om mikronäringsämnen deklareras, skall orden ”med mikronäringsämnen” eller ordet ”med” läggas till, följt av namnet eller namnen på de mikronäringsämnen som finns i gödselmedlet och av deras kemiska beteckningar.

5. Den deklarerade halten av huvudnäringsämnen och sekundära näringsämnen skall anges i viktprocent, som heltal eller, vid behov, om en lämplig analysmetod finns, med en decimal.

I de gödselmedel som innehåller fler än ett deklarerat näringsämne skall huvudnäringsämnena anges i följande ordning: N, P_2O_5 och/eller P, K_2O och/eller K, och de sekundära näringsämnena i följande ordning: CaO och/eller Ca, MgO och/eller Mg, Na_2O och/eller Na, SO_3 och/eller S.

I anknytning till den deklarerade halten av mikronäringsämnen skall namnet på vart och ett av dessa och deras kemiska beteckning anges, med uppgift om viktprocent på det sätt som framgår av avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I, samt deras löslighet.

6. Näringsämnenas form och löslighet skall också uttryckas i viktprocent av gödselmedlet, utom i de fall då det i bilaga I uttryckligen föreskrivs att denna halt skall uttryckas på annat sätt.

Halten skall anges med en decimal utom när det gäller mikronäringsämnen, vars halt skall anges på det sätt som framgår av avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I.

KAPITEL II

Oorganiska gödselmedel som innehåller sekundära näringsämnen

Artikel 20

Tillämpningsområde

Detta kapitel skall tillämpas på fasta eller flytande oorganiska gödselmedel med sekundära näringsämnen, inklusive sådana gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen, med den minsta halt av näringsämnen som fastställs i avsnitt D, E.2.2 och E.2.3 i bilaga I.

▼B

Artikel 21

Identifiering

1. Utöver de obligatoriska identifieringsmärkningar som anges i artikel 9.1 a skall även de angivelser som fastställs i punkterna 2, 3, 4 och 5 i den här artikeln finnas med.

2. Om mikronäringsämnen deklareras skall orden ”med mikronäringsämnen” eller ordet ”med” läggas till, följt av namnet eller namnen på de mikronäringsämnen som finns i gödselmedlet och av deras kemiska beteckningar.

3. Den deklarerade halten av sekundära näringsämnen skall anges i viktprocent i heltal eller, vid behov, om en lämplig analysmetod finns, med en decimal.

Om gödselmedlen innehåller mer än ett sekundärt näringsämne skall ordningen vara följande:

CaO och/eller Ca, MgO och/eller Mg, Na_2O och/eller Na, SO_3 och/eller S.

I anknytning till den deklarerade halten av mikronäringsämnen skall namnet på vart och ett av dessa och deras kemiska beteckning anges, med uppgift om viktprocent på det sätt som framgår av avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I, samt deras löslighet.

4. Näringsämnenas form och löslighet skall också uttryckas i viktprocent av gödselmedlet, utom i de fall då det i bilaga I uttryckligen föreskrivs att de skall uttryckas på annat sätt.

Halten skall anges med en decimal utom när det gäller mikronäringsämnen, där halten skall anges på det sätt som framgår av avsnitt E.2.2 och E.2.3 i bilaga I.

5. Kalciumhalten skall, om inte annat anges i bilaga I, endast deklareras om den är vattenlöslig, uttryckt i viktprocent av gödselmedlet.

KAPITEL III

Oorganiska gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen

Artikel 22

Tillämpningsområde

Detta kapitel skall tillämpas på fasta eller flytande oorganiska gödselmedel med mikronäringsämnen och med den minsta halt av näringsämnen som fastställs i avsnitt E.1 och E.2.1 i bilaga I.

Artikel 23

Identifiering

1. Utöver de obligatoriska identifieringsmärkningar som anges i artikel 9.1 a skall även de angivelser som fastställs i punkterna 2, 3, 4 och 5 i den här artikeln finnas med.

2. Om gödselmedlen innehåller mer än ett mikronäringsämne, skall typbeteckningen ”blandning av mikronäringsämnen” följt av namnen på de mikronäringsämnen som förekommer och deras kemiska beteckningar anges.

▼B

3. För gödselmedel som innehåller endast ett mikronäringsämne (avsnitt E.1 i bilaga I) skall den deklarerade halten av mikronäringsämnen anges i viktprocent, som heltal eller vid behov med en decimal.

4. Mikronäringsämnenas form och löslighet skall uttryckas i viktprocent av gödselmedlet, utom i de fall då det i bilaga I uttryckligen föreskrivs att halten skall uttryckas på annat sätt.

Antalet decimaler i tal för mikronäringsämnen skall anges på det sätt som framgår av avsnitt E.2.1 i bilaga I.

5. Etiketten och följedokumenten skall under de obligatoriska eller frivilliga deklarationerna vara försedda med följande angivelser rörande de produkter som förtecknas i avsnitt E.1 och E.2.1 i bilaga I:

”Får användas endast om det finns ett konstaterat behov. Överskrid inte lämplig dosering.”

Artikel 24

Förpackning

EG-gödselmedel som omfattas av bestämmelserna i detta kapitel skall vara förpackade.

KAPITEL IV

Ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt

Artikel 25

Tillämpningsområde

I detta kapitel avses med ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt, enkla eller sammansatta ammoniumnitratbaserade produkter som framställts för användning som gödselmedel och som innehåller mer än 28 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitrat.

Denna gödselmedelstyp kan innehålla oorganiska eller overksamma ämnen.

Inget av de ämnen som används för att framställa denna gödselmedelstyp får öka medlets värmekänslighet eller detonationskänslighet.

Artikel 26

Säkerhetsåtgärder och säkerhetskontroller

1. Tillverkaren skall säkerställa att enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt överensstämmer med bestämmelserna i avsnitt 1 i bilaga III.

2. Kontroll, analys och provning i samband med offentliga kontroller av enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt, som det finns bestämmelser om i detta kapitel, skall utföras i enlighet med de metoder som beskrivs i avsnitt 3 i bilaga III.

▼B

3. För att garantera att EG-ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt som släppts ut på marknaden kan spåras, skall tillverkaren föra register över anläggningars namn och adress samt huvudmännen för de anläggningar där gödselmedlen och dess huvudsakliga komponenter tillverkades. Registret skall hållas tillgängligt för inspektion av medlemsstaterna så länge som gödselmedlet levereras till marknaden och under ytterligare två år efter det att tillverkaren upphörde med att leverera det.

Artikel 27

Detonationssäkerhetsprov

Utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som avses i artikel 26 skall tillverkaren se till att varje typ av EG-ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt som släpps ut på marknaden har genomgått det detonationssäkerhetsprov som beskrivs i avsnitten 2, 3 (metod 1 punkt 3) och 4 i bilaga III till denna förordning. Detta prov skall utföras av ett av de godkända laboratorier som avses i artikel 30.1 eller artikel 33.1. Tillverkare skall sända in provresultaten till den berörda medlemsstatens behöriga myndighet åtminstone 5 dagar innan gödselmedlet släpps ut på marknaden, eller åtminstone 5 dagar innan gödselmedlet anländer till Europeiska gemenskapens gränser när det gäller import. Därefter skall tillverkaren fortsätta att garantera att alla leveranser av det gödselmedel som släppts ut på marknaden klarar av att bli godkända i ovanstående prov.

Artikel 28

Förpackning

Ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt får endast göras tillgängligt för slutanvändaren i förpackad form.

AVDELNING III

BEDÖMNING AV GÖDSELMEDELS ÖVERENSSTÄMMELSE

Artikel 29

Kontrollåtgärder

1. Medlemsstaterna kan kräva att gödselmedel med märkningen ”EG-gödselmedel” skall genomgå officiella kontrollåtgärder för att säkerställa att de överensstämmer med denna förordning.

Medlemsstaterna får ta ut avgifter som inte överstiger kostnaderna för de provningar som är nödvändiga för dessa kontrollåtgärder, men detta får inte tvinga tillverkarna att på nytt utföra provningar eller att betala för på nytt utförda provningar om den första provningen har utförts av ett laboratorium som uppfyller villkoren i artikel 30 och provningen visade att gödselmedlet i fråga överensstämmer med bestämmelserna.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att provtagning och analys för officiella kontroller av EG-gödselmedel som tillhör gödselmedelstyper som förtecknas i bilaga I utförs i enlighet med de metoder som beskrivs i bilagorna III och IV.

▼B

3. Efterlevnaden av denna förordning, i fråga om överensstämmelse med olika gödselmedelstyper och överensstämmelse med den deklarerade halten av näringsämnen eller den deklarerade halten uttryckt som form och löslighet hos dessa näringsämnen, får vid officiella kontroller endast fastslås med sådana provtagnings- och analysmetoder som fastställs i enlighet med bilagorna III och IV och med beaktande av de toleranser som anges i bilaga II.

▼M6

4. Kommissionen ska anpassa och modernisera mät-, provtagnings- och analysmetoderna och om möjligt använda europeiska standarder. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar i denna förordning, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 32.3. Samma förfarande ska tillämpas vid antagandet av de genomföranderegler som behövs för att specificera de kontrollåtgärder som föreskrivs i den här artikeln och i artiklarna 8, 26 och 27. I sådana regler ska särskilt anges hur ofta provningarna ska utföras på nytt samt åtgärder för att se till att det gödselmedel som släpps ut på marknaden är detsamma som det provade gödselmedlet.

▼B

Artikel 30

Laboratorier

1. Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla en förteckning över godkända laboratorier på deras territorier som har behörighet att tillhandahålla de tjänster som behövs för att kontrollera att EG-gödselmedel överensstämmer med kraven i denna förordning. Dessa laboratorier måste uppfylla de standarder som anges i avsnitt B i bilaga V. Sådan anmälan skall göras senast den 11 juni 2004 och vid varje därpå följande justering.

2. Kommissionen skall offentliggöra förteckningen över godkända laboratorier i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. Om en medlemsstat har välgrundad anledning att anta att ett godkänt laboratorium inte uppfyller de standarder som anges i punkt 1, skall den ta upp frågan i den kommitté som avses i artikel 32. Om kommittén är överens om att laboratoriet inte uppfyller standarderna, skall kommissionen ta bort namnet från den förteckning som avses i punkt 2.

4. Kommissionen skall anta ett beslut i frågan i enlighet med förfarandet i artikel 32.2 inom 90 dagar från mottagandet av informationen.

5. Kommissionen skall offentliggöra den ändrade förteckningen i *Europeiska unionens officiella tidning*.

▼B

AVDELNING IV

SLUTBESTÄMMELSER

KAPITEL I

Anpassning av bilagorna

Artikel 31

Nya EG-gödselmedel

▼M6

1. Kommissionen ska anpassa bilaga I genom att föra in nya gödselmedelstyper.

▼B

2. En tillverkare eller dennes företrädare som önskar få en ny gödselmedelstyp upptagen i bilaga I och som därför skall ta fram ett tekniskt underlag, skall göra det med beaktande av de tekniska handlingar som avses i avsnitt A i bilaga V.

▼M6

3. Kommissionen ska anpassa bilagorna med hänsyn till den tekniska utvecklingen.

4. De åtgärder som avses i punkterna 1 och 3 och som avser att ändra icke väsentliga delar i denna förordning ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 32.3.

Artikel 32

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5a.1–5a.4 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

▼B

KAPITEL II

Övergångsbestämmelser

Artikel 33

Behöriga laboratorier

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 30.1 får medlemsstaterna under en övergångsperiod fram till och med den 11 december 2007 fortsätta att tillämpa sina nationella bestämmelser när det gäller godkännande av behöriga laboratorier som skall tillhandahålla de tjänster som behövs för att kontrollera att EG-gödselmedel överensstämmer med kraven i denna förordning.

▼B

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla en förteckning över dessa laboratorier och lämna närmare upplysningar om sina system för godkännande. Sådan anmälan skall göras senast den 11 juni 2004 och vid varje därpå följande justering.

Artikel 34

Förpackning och märkning

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 35.1 får märkning, förpackningar, etiketter och följedokument till EG-gödselmedel enligt tidigare direktiv fortsätta att användas fram till och med den 11 juni 2005.

KAPITEL III

Slutbestämmelser

Artikel 35

Upphävda direktiv

1. Direktiven 76/116/EEG, 77/535/EEG, 80/876/EEG och 87/94/EEG skall upphöra att gälla.

2. Hänvisningar till de upphävda direktiven skall anses som hänvisningar till denna förordning. I synnerhet skall undantag från artikel 7 i direktiv 76/116/EEG som beviljats av kommissionen i enlighet med artikel 95.6 i fördraget anses som undantag från artikel 5 i denna förordning och skall fortsätta att gälla trots ikraftträdandet av denna förordning. I avvaktan på att de påföljder som avses i artikel 36 antas, får medlemsstaterna fortsätta att tillämpa påföljder för överträdelser av nationella bestämmelser som genomför de direktiv som anges i punkt 1.

Artikel 36

Påföljder

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om påföljder för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att de följs. Påföljderna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 37

Nationella bestämmelser

Medlemsstaterna skall senast den 11 juni 2005 underrätta kommissionen om de nationella bestämmelser som de har antagit i enlighet med artiklarna 6.1, 6.2, 29.1 och 36 i denna förordning och, utan dröjsmål, om alla senare ändringar av dessa bestämmelser.

▼B

Artikel 38

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft på den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, med undantag för artikel 8 och artikel 26.3 som träder i kraft den 11 juni 2005.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

▼B

INNEHÅLL

BILAGA I – **Förteckning över typer av EG-gödselmedel**

A. Oorganiska enkla gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen

A.1 N-Gödselmedel

A.2 P-Gödselmedel

A.3 K-Gödselmedel

B. Oorganiska sammansatta gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen

B.1 NPK-Gödselmedel

B.2 NP-Gödselmedel

B.3 NK-Gödselmedel

B.4 PK-Gödselmedel

C. Oorganiska flytande gödselmedel

C.1 Enkla flytande gödselmedel

C.2 Sammansatta flytande gödselmedel

D. Oorganiska gödselmedel som innehåller sekundära makronäringsämnen

E. Oorganiska gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen

E.1 Gödselmedel med ett mikronäringsämne

E.1.1 Bor

E.1.2 Kobolt

E.1.3 Koppar

E.1.4 Järn

E.1.5 Mangan

E.1.6 Molybden

E.1.7 Zink

E.2 Minsta halt av mikronäringsämnen

E.3 Förteckning över tillåtna organiska kelat- och komplexbildare för mikronäringsämnen

BILAGA II – **Toleranser**

1. Oorganiska enkla gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen absolut värde i massprocent, uttryckt som N, P_2O_5, K_2O, MgO, Cl

2. Oorganiska sammansatta gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen

3. Sekundära näringsämnen i gödselmedel

4. Mikronäringsämnen i gödselmedel

BILAGA III – **Tekniska bestämmelser om ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt**

1. Egenskaper hos och gränsvärden för enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt

2. Beskrivning av detonationssäkerhetsprovet för ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt

3. Metoder för att kontrollera överensstämmelsen med de gränsvärden som anges i bilaga III-1 och III-2

4. Bestämning av detonationssäkerhet

▼B

BILAGA IV – **Provtagnings- och analysmetoder**

A. Provtagningsmetod för gödselmedel

1. Ändamål och räckvidd

2. Ansvariga tjänstemän

3. Definitioner

4. Utrustning

5. Kvantitativa krav

6. Anvisningar om uttagning, beredning och förpackning av proven

7. Förpackning av slutliga prov

8. Provningsprotokoll

9. Provens destination

B. Analysmetoder för gödselmedel

Allmänna anmärkningar

Allmänna bestämmelser om metoder för analys av gödselmedel

Metod 1 – Provberedning för analys

Metod 2 – Kväve

Metod 2.1 – Bestämning av ammoniumkväve

Metod 2.2 – Bestämning av kväve som nitrat och ammoniak

Metod 2.2.1 – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Ulsch

Metod 2.2.2 – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Arnd

Metod 2.2.3 – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Devarda

Metod 2.3 – Bestämning av kväve totalt

Metod 2.3.1 – Bestämning av totalkväve i nitratfri kalciumcyanamid

Metod 2.3.2 – Bestämning av totalkväve i nitratinnehållande kalciumcyanamid

Metod 2.3.3 – Bestämning av totalkväve i urea

Metod 2.4 – Bestämning av cyanamidkväve

Metod 2.5 – Spektrofotometrisk bestämning av biuret i urea

Metod 2.6 – Bestämning av olika former av kväve i samma prov

Metod 2.6.1 – Bestämning av olika former av kväve i ett prov där kväve föreligger som nitrat, ammonium, urea och cyanamid

Metod 2.6.2 – Bestämning av olika former av kväve i gödselmedel där kväve enbart förekommer som nitrat, ammonium och urea med två olika metoder

Metod 2.6.3 – Bestämning av ureakondensat med HPLC. Isobutylendiurea och krotonylidendiurea (metod A) och metylenureaoligomerer (metod B)

Metod 3 – Fosfor

Metod 3.1 – Extraktion

Metod 3.1.1 – Extraktion av fosfor som är löslig i mineralsyror

▼B

Metod 3.1.2 – Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig myrsyra (20 g per liter)

Metod 3.1.3 – Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig citronsyra (20 g per liter)

Metod 3.1.4 – Extraktion av fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat

Metod 3.1.5 – Extraktion med alkaliskt ammoniumcitrat

Metod 3.1.5.1 – Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid 65 °C

Metod 3.1.5.2 – Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid rumstemperatur

Metod 3.1.5.3 – Extraktion av fosfor löslig i joulies alkaliska lösning av ammoniumcitrat

Metod 3.1.6 – Extraktion av vattenlöslig fosfor

Metod 3.2 – Bestämning av extraherad fosfor (Gravimetrisk metod med användning av kinolinmolybdofosfat)

Metod 4 – Kalium

Metod 4.1 – Bestämning av vattenlösligt kalium

Metod 5 – Koldioxid

Metod 5.1 – Bestämning av koldioxid. Del 1: Metod för fasta gödselmedel

Metod 6 – Klor

Metod 6.1 – Bestämning av klorider när organiska material saknas

Metod 7 – Malningsfinhet

Metod 7.1 – Bestämning av malningsfinhet (torr metod)

Metod 7.2 – Bestämning av malningsfinhet hos mjuka råfosfater

Metod 8 – Sekundära makronäringsämnen

Metod 8.1 – Extraktion av totalt kalcium, totalt magnesium, totalt natrium och totalt fosfor i form av sulfater

Metod 8.2 – Extraktion av totalt svavel, i olika former

Metod 8.3 – Extraktion av vattenlösligt kalcium, magnesium, natrium och svavel (i form av sulfater)

Metod 8.4 – Extraktion av vattenlösligt svavel då svavel förekommer i olika former

Metod 8.5 – Extraktion och bestämning av svavel i grundämnesform

Metod 8.6 – Bestämning av extraherat kalcium efter utfällning som oxalat och titrering med kaliumpermanganat

Metod 8.7 – Bestämning av magnesium genom atomabsorptionsspektrometri

Metod 8.8 – Bestämning av magnesium med komplexometri

Metod 8.9 – Bestämning av sulfatinnehåll genom tre olika metoder

Metod 8.10 – Bestämning av extraherat natrium

Metod 9 – Mikronäringsämnen i halter upp till 10 %

Metod 9.1 – Extraktion av den totala halten av mikronäringsämnen

▼B

Metod 9.2 – Extraktion av vattenlösliga mikronäringsämnen

Metod 9.3 – Borttagande av organiska föreningar från extrakt av gödselmedel

Metod 9.4 – Bestämning av mikronäringsämnen i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptions-spektrometri (allmänt förfarande)

Metod 9.5 – Spektrometrisk bestämning av borhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av azometin-H

Metod 9.6 – Bestämning av kobolthalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 9.7 – Bestämning av kopparhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 9.8 – Bestämning av järnhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 9.9 – Bestämning av halten av mangan i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 9.10 – Bestämning av molybden i extrakt av gödselmedel med hjälp av spektrometri av ett komplex med ammoniumtiocyanat

Metod 9.11 – Bestämning av halten av zink i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 10 – Mikronäringsämnen i halter på över 10 %

Metod 10.1 – Extraktion av den totala halten av mikronäringsämnen

Metod 10.2 – Extraktion av vattenlösliga mikronäringsämnen

Metod 10.3 – Borttagande av organiska föreningar från extrakt av gödselmedel

Metod 10.4 – Bestämning av mikronäringsämnen i extrakt av gödselmedel genom atomabsorptionsspektometri (allmänt förfarande)

Metod 10.5 – Spektrometrisk bestämning av borhalten i extrakt med hjälp av acidimetrisk titrering

Metod 10.6 – Bestämning av kobolthalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av gravimetrisk metod med 1-nitroso-2-naftol

Metod 10.7 – Bestämning av kopparhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av titreranalys

Metod 10.8 – Bestämning av järnhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 10.9 – Bestämning av halten av mangan i extrakt av gödselmedel med hjälp av titrering

Metod 10.10 – Bestämning av molybden i extrakt av gödselmedel med hjälp av gravimetrisk metod med 8-hydroxykinolin

Metod 10.11 – Bestämning av halten av zink i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

Metod 11 – Kelatbildare

Metod 11.1 – Bestämning av innehållet av kelaterade mikronäringsämnen och den kelaterade andelen av mikronäringsämnena

Metod 11.2 – Bestämning av EDTA, HEDTA och DTPA

Metod 11.3 – Bestämning av järn kelaterad med EDDHA och EDDHMA

Metod 11.4 – Bestämning av järn kelaterad med EDDHSA

Metod 11.5 – Bestämning av järn kelaterad med o,p-EDDHA

▼B

Metod 12 – Nitrifikationshämmare och ureashämmare

Metod 12.1 – Bestämning av dicyandiamid

Metod 12.2 – Bestämning av NBPT

Metod 13 – Tungmetaller

Metod 13.1 – Bestämning av kadmium

BILAGA V

A. Förteckning över dokument som tillverkare eller deras företrädare skall konsultera vid utarbetandet av ett tekniskt underlag för en ny gödselmedelstyp, som de önskar få upptagna i bilaga I till denna förordning

B. Krav för godkännande av laboratorier som är behöriga att tillhandahålla de tjänster som behövs för att kontrollera eg-gödselmedlens överensstämmelse med kraven i denna förordning och dess bilagor

BILAGA I

FÖRTECKNING ÖVER TYPER AV EG-GÖDSELMEDEL

A. **Oorganiska enkla gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen**

A.1 *N-gödselmedel*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1 (a)	Kalciumnitrat (kalksalpeter)	Kemiskt framställd produkt innehållande kalciumnitrat som huvudbeståndsdel och eventuellt ammoniumnitrat	15 % N Kväve uttryckt som totalkväve eller som nitratkväve och ammoniumkväve. Maximalt ammoniumkväve: 1,5 % N		Totalkväve *Ytterligare valfria uppgifter:* Nitratkväve Ammoniumkväve
1 (b)	Kalciummagnesiumnitrat (nitrat av kalk och magnesium)	Kemiskt framställd produkt innehållande kalciumnitrat och magnesiumnitrat som huvudbeståndsdelar	13 % N Kväve uttryckt som nitratkväve. Minimihalt magnesium som vattenlösliga salter, uttryckta som magnesiumoxid: 5 % MgO		Nitratkväve Vattenlöslig magnesiumoxid
1 (c)	Magnesiumnitrat	Kemiskt framställd produkt innehållande magnesiumnitrathexahydrat som huvudbeståndsdel	10 % N Kväve uttryckt som nitratkväve 14 % MgO Magnesium uttryckt som vattenlöslig magnesiumoxid	När gödselmedel marknadsförs i form av kristaller får tillägget ”i kristalliserad form” göras	Nitratkväve Vattenlöslig magnesiumoxid
2 (a)	Natriumnitrat (nitrat av soda)	Kemiskt framställd produkt med natriumnitrat som huvudbeståndsdel	15 % N Kväve uttryckt som nitratkväve		Nitratkväve
2 (b)	Chilesalpeter	Kemiskt framställd produkt innehållande caliche, med natriumnitrat som huvudbeståndsdel	15 % N Kväve uttryckt som nitratkväve		Nitratkväve

▼B

1	2	3	4	5	6
3 (a)	Kalciumcyanamid	Kemiskt framställd produkt innehållande kalciumcyanamid som huvudbeståndsdel, kalciumoxid och eventuellt små mängder ammoniumsalter och urea	18 % N Kväve uttryckt som totalkväve, varav minst 75 % uppges vara bundet i from av cyanamid		Totalkväve
3 (b)	Kvävehaltig kalciumcyanamid	Kemiskt framställd produkt, innehållande kalciumcyanamid som huvudbeståndsdel samt kalciumoxid och eventuellt små mängder ammoniumsalter och urea, inklusive nitrattillsats	18 % N Kväve uttryckt som totalkväve, varav minst 75 % av icke nitratkvävedelen anges bunden såsom cyanamid. Nitratkväveinnehåll: — minimum: 1 % N — maximum: 3 % N		Totalkväve Nitratkväve
▼M5 4	Ammoniumsulfat	Kemiskt framställd produkt, innehållande ammoniumsulfat som huvudbeståndsdel, möjligtvis upp till 15 % kalciumnitrat (kalksalpeter).	19,7 % N Kväve uttryckt som totalkväve. Högsta halt av kväve som ammoniak 2,2 % om kalciumnitrat (kalksalpeter) tillsatts.	Vid saluföring i form av en sammansättning av ammoniumsulfat och kalciumnitrat (kalksalpeter) ska det i beteckningen anges ”innehåller upp till 15 % kalciumnitrat (kalksalpeter)”.	Ammoniumkväve. Totalkväve om kalciumnitrat (kalksalpeter) tillsatts.
▼B 5	Ammoniumnitrat eller kalciumammoniumnitrat	Kemiskt framställd produkt, innehållande ammoniumnitrat som huvudbeståndsdel, som kan innehålla fyllnadsmedel såsom malen kalk, kalciumsulfat, malen dolomit, magnesiumsulfat, kieserit	20 % N Kväve uttryckt som nitratkväve och ammoniumkväve. Vardera av dessa representerar ungefär hälften av kväveinnehållet Se bilaga III A och III B i detta direktiv, om det behövs.	Beteckningen ”kalciumammoniumnitrat” är uteslutande reserverad för gödselmedel som endast innehåller kalciumkarbonat (t.ex. kalksten) och/eller magnesiumkarbonat och kalciumkarbonat (t.ex. dolomit) förutom ammoniumnitrat. Minimihalten av dessa karbonater skall vara 20 % med en renhetsgrad på minst 90 %	Totalkväve Nitratkväve Ammoniumkväve

▼B

1	2	3	4	5	6
6	Ammoniumsulfatnitrat	Kemiskt framställd produkt, innehållande ammoniumnitrat och ammoniumsulfat som huvudbeståndsdelar	25 % N Kväve uttryckt som ammoniumkväve och nitratkväve. Minimihalt nitratkväve: 5 %		Totalkväve Ammoniumkväve Nitratkväve
7	Magnesiumsulfonitrat	Kemiskt framställd produkt innehållande ammoniumnitrat, ammoniumsulfat och magnesiumsulfat som huvudbeståndsdelar	19 % N Kväve uttryckt som ammoniumkväve och nitratkväve. Minimihalt nitratkväve: 6 % N 5 % MgO Magnesium i form av vattenlösliga salter uttryckta som magnesiumoxid		Totalkväve Ammoniumkväve Nitratkväve Vattenlöslig magnesiumoxid
8	Magnesiumammoniumnitrat	Kemiskt framställd produkt innehållande ammoniumnitrater och sammansatta magnesiumsalter (dolomit-magnesiumkarbonat och/eller magnesiumsulfat) som huvudbeståndsdelar	19 % N Kväve uttryckt som ammoniumkväve och nitratkväve. Minimihalt nitratkväve: 6 % N 5 % MgO Magnesium uttryckt som magnesiumoxid		Totalkväve Ammoniumkväve Nitratkväve Totalmagnesiumoxid och eventuellt vattenlöslig magnesiumoxid
9	Urea (urinämnen)	Kemiskt framställd produkt innehållande karbonyldiamid (karbamid) som huvudbeståndsdel	44 % N Ureakväve (inkl biuret). Maximal biurethalt: 1,2 %		Totalkväve uttryckt som ureakväve
10	Krotonylidendiurea	Produkt framställd genom reaktion mellan urea och krotonaldehyd Monomer	28 % N Kväve uttryckt som totalkväve Minst 25 % N från krotonylidendiurea Maximihalt ureakväve: 3 %		Totalkväve Ureakväve då detta utgör minst 1 massprocent Kväve från krotonylidendiurea

▼B

1	2	3	4	5	6
11	Isobutylidendiurea	Produkt framställd genom reaktion mellan urea och isobutyraldehyd Monomer	28 % N Kväve uttryckt som totalkväve Minst 25 % N från isobutylidendiurea Maximihalt ureakväve: 3 %		Totalkväve Ureakväve då detta utgör minst 1 massprocent Kväve från isobutylidendiurea
12	Ureaformaldehyd	Produkt framställd genom reaktion mellan urea och formaldehyd med ureaformaldehydmolekyler som huvudbeståndsdel Polymer	36 % Kväve uttryckt som totalkväve Minst 3/5 av den deklarerade totala kvävehalten skall vara löslig i varmt vatten Minst 31 % N från ureaformaldehyd Maximihalt ureakväve: 5 %		Totalkväve Ureakväve då detta utgör minst 1 massprocent Kväve från ureaformaldehyd som är lösligt i kallt vatten Kväve från ureaformaldehyd som bara är lösligt i varmt vatten
13	Kvävegödselmedel innehållande krotonylidendiurea	Kemiskt framställd produkt innehållande krotonylidendiurea och ett enkelt kvävegödselmedel (Förteckning A-1, utom produkterna 3 a, 3 b och 5)	18 % N Kväve uttryckt som totalkväve Minst 3 % av kvävet i form av ammonium-, nitrat- och/eller ureakväve Minst 1/3 av den deklarerade totala kvävehalten skall komma från krotonylidendiurea Maximal biurethalt: (urea N + krotonylidendiurea N) × 0,026		Totalkväve För varje form som utgör minst 1 %: — nitratkväve — ammoniumkväve — ureakväve Kväve från krotonylidendiurea
14	Kvävegödselmedel innehållande isobutylidendiurea	Kemiskt framställd produkt innehållande isobutylidendiurea och ett enkelt kvävegödselmedel (Förteckning A-1, utom produkterna 3 a, 3 b och 5)	18 % N Kväve uttryckt som totalkväve Minst 3 % av kvävet i form av ammonium-, nitrat- och/eller ureakväve Minst 1/3 av den deklarerade totala kvävehalten skall komma från isobutylidendiurea Maximal biurethalt: (urea N + isobutylidendiurea N) × 0,026		Totalkväve För varje form som utgör minst 1 %: — nitratkväve — ammoniumkväve — ureakväve Kväve från isobutylidendiurea

▼B

1	2	3	4	5	6
15	Kvävegödselmedel innehållande ureaformaldehyd	Kemiskt framställd produkt innehållande ureaformaldehyd och ett enkelt kvävegödselmedel (Förteckning A-1, utom produkterna 3 a, 3 b och 5)	18 % N Kväve uttryckt som totalkväve Minst 3 % av kvävet i form av ammonium-, nitrat- och/eller ureakväve Minst 1/3 av den deklarerade totala kvävehalten skall komma från ureaformaldehyd Minst 3/5 av kvävet från ureaformaldehyd måste vara lösligt i varmt vatten Maximal halt av biuret: (urea N + ureaformaldehyd N) × 0,026		Totalkväve För varje form som utgör minst 1 %: — nitratkväve — ammoniumkväve — ureakväve Kväve från ureaformaldehyd Kväve från ureaformaldehyd som är lösligt i kallt vatten Kväve från ureaformaldehyd som bara är lösligt i varmt vatten
▼M5 ———					
▼B ►M5 16 ◄	Ureaammoniumsulfat	Kemiskt framställd produkt innehållande urea och ammoniumsulfat	30 % N Kväve uttryckt som ammonium- och ureakväve Minimihalt ammoniumkväve: 4 % Minimihalt svavel uttryckt som svaveltrioxid: 12 % Maximal halt av biuret: 0,9 %		Totalkväve Ammoniumkväve Ureakväve Vattenlöslig svaveltrioxid
►M5 ——— ◄					

▼B

A.2 *P-Gödselmedel*

När en partikelstorlek anges som krav för primärbeståndsdelarna i ett gödselmedel som säljs i granulerad form (gödselmedel 1, 3, 4, 5, 6 och 7), skall denna fastställas med lämplig analysmetod

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1	Basisk slagg: — Thomasfosfat — Thomasslagg	Produkt som erhålls vid järnframställning genom behandling av en fosforhaltig smälta och som innehåller kalciumfosfatsilikat som huvudbeståndsdel	12 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som fosforpentoxid löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av uppgiven halt av fosforpentoxid är löslig i 2 %-ig citronsyra, eller 10 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som fosforpentoxid löslig i 2 %-ig citronsyra Partikelstorlek: — minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm, — minst 96 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,630 mm		Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) varav 75 % (anges i massprocent) är löslig i 2 %-ig citronsyra (för försäljning i Frankrike, Italien, Spanien, Portugal, Grekland ►**M1** , Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien, ◄ ►**M3** Bulgarien och Rumänien ◄) Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) samt fosforpentoxid löslig i 2 %-ig citronsyra (för försäljning i Storbritannien) Fosforpentoxid löslig i 2 %-ig citronsyra (för försäljning i Tyskland, Belgien, Danmark, Irland, Luxemburg, Nederländerna och Österrike)
2 (a)	Enkelt superfosfat	Produkt framställd genom reaktion mellan malet råfosfat och svavelsyra och som innehåller monokalciumfosfat som huvudbeståndsdel likväl som kalciumfosfat	16 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat varav minst 93 % av angiven halt P_2O_5 är vattenlöslig Uttaget prov: 1 g		Fosforpentoxid löslig i neutralt ammoniumcitrat Fosforpentoxid löslig i vatten
2 (b)	Koncentrerat superfosfat	Produkt framställd genom reaktion mellan malet råfosfat och svavelsyra och fosforsyra samt innehållande monokalciumfosfat som huvudbeståndsdel likväl som kalciumsulfat	25 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat varav minst 93 % av angiven halt P_2O_5 är vattenlöslig Uttaget prov: 1 g		Fosforpentoxid löslig i neutralt ammoniumcitrat Fosforpentoxid löslig i vatten

▼B

1	2	3	4	5	6
▼M2 2 (c)	Trippelsuperfosfat	Produkt framställd genom reaktion mellan malet råfosfat och fosforsyra och som innehåller monokalciumfosfat som huvudbeståndsdel	38 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat varav minst 85 % av angiven halt P_2O_5 är vattenlöslig Uttaget prov: 3 g		Fosforpentoxid löslig i neutralt ammoniumcitrat Fosforpentoxid löslig i vatten
▼B 3	Delvis lösligt råfosfat	Produkt framställd genom delvis upplösning av malda råfosfater i svavelsyra eller fosforsyra och som innehåller monokalciumfosfat, trikalciumfosfat och kalciumsulfat som huvudbeståndsdel	20 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 40 % av angiven halt P_2O_5 är vattenlöslig Partikelstorlek: — minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm, — minst 98 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0.630 mm		Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) Vattenlöslig fosforpentoxid
▼M7 3 (a)	Delvis lösligt råfosfat med magnesium	Produkt framställd genom delvis upplösning av malen råfosfat i svavelsyra eller fosforsyra med tillsats av magnesiumsulfat eller magnesiumoxid. Innehåller monokalciumfosfat, trikalciumfosfat, kalciumsulfat och magnesiumsulfat som huvudbeståndsdel	16 % P_2O_5 6 % MgO Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 40 % av angiven halt P_2O_5 är vattenlöslig Partikelstorlek: — minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm — minst 98 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,630 mm		Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) Vattenlöslig fosforpentoxid Total magnesiumoxid Vattenlöslig magnesiumoxid
▼B 4	Dikalciumfosfat	Produkt erhållen genom utfällning av upplöst fosforsyra från råfosfater eller ben och som innehåller dikalciumfosfatdihydrat som huvudbeståndsdel	38 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Petermann) Partikelstorlek: — minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm, — minst 98 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,630 mm		Fosforpentoxid löslig i alkaliskt ammoniumcitrat

▼B

1	2	3	4	5	6
5	Kalcinerat fosfat	Produkt framställd genom värmebehandling av malda råfosfater med alkaliska föreningar och kiselsyra och som innehåller alkaliskt kalciumfosfat och kalciumsilikat som huvudbeståndsdelar	25 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Petermann) Partikelstorlek: — minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm — minst 96 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,630 mm		Fosforpentoxid löslig i alkaliskt ammoniumcitrat
6	Aluminiumkalciumfosfat	Produkt framställd i amorf form genom värmebehandling och malning och som innehåller aluminium och kalciumfosfat som huvudbeståndsdelar	30 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i mineralsyror varav minst 75 % av angiven halt P_2O_5 är löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Joulie) Partikelstorlek: — minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm, — minst 98 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,630 mm		Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) Fosforpentoxid löslig i alkaliskt ammoniumcitrat
7	Mjuka malda råfosfater	Produkt framställd genom malning av mjuka råfosfater samt innehållande trikalciumfosfat och kalciumkarbonat som huvudbeståndsdelar	25 % P_2O_5 Fosfor uttryckt som P_2O_5 löslig i mineralsyror varav minst 55 % av angiven halt P_2O_5 är löslig i 2 %-ig myrsyra Partikelstorlek: — minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,063 mm, — minst 99 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,125 mm		Total fosforpentoxid (löslig i mineralsyror) Fosforpentoxid löslig i 2 %-ig myrsyra Massprocent material som passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm

▼B

A.3 *K-Gödselmedel*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1	Kainit	Produkt erhållen ur oraffinerade kaliumsalter	10 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O 5 % MgO Magnesium i form av vattenlösliga salter uttryckt som magnesiumoxid	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig kaliumoxid Vattenlöslig magnesiumoxid
2	Anrikat kainitsalt	Produkt erhållen ur oraffinerade kaliumsalter anrikade genom inblandning av kaliumklorid	18 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig kaliumoxid Vattenlöslig magnesiumoxid kan valfritt redovisas när MgO-halten är högre än 5 %
3	Kaliumklorid	Produkt erhållen ur oraffinerade kaliumsalter och som innehåller kaliumklorid som huvudbeståndsdel	37 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig kaliumoxid
4	Kaliumklorid som innehåller magnesiumsalt	Produkt erhållen ur oraffinerade kaliumsalter med tillsats av magnesiumsalter och som innehåller kaliumklorid och magnesiumsalter som huvudbeståndsdelar	37 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O 5 % MgO Magnesium i form av vattenlösliga salter uttryckt som magnesiumoxid		Vattenlöslig kaliumoxid Vattenlöslig magnesiumoxid

▼B

1	2	3	4	5	6
5	Kaliumsulfat	Produkt som framställts på kemisk väg ur kaliumsalter och som innehåller kaliumsulfat som huvudbeståndsdel	47 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O Maximal klorhalt: 3 % Cl		Vattenlöslig kaliumoxid Frivillig redovisning av klorhalten
6	Kaliumsulfat innehållande magnesiumsalt (kalimagnesia)	Produkt som framställts på kemisk väg ur kaliumsalter eventuellt med tillsats av magnesiumsalter och som innehåller kaliumsulfat och magnesiumsulfat som huvudbeståndsdelar	22 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O 8 % MgO Magnesium i form av vattenlösliga salter uttryckt som magnesiumoxid Maximal klorhalt: 3 % Cl	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig kaliumoxid Vattenlöslig magnesiumoxid Frivillig redovisning av klorhalten
7	Kieserite med kaliumsulfat	Produkt erhållen av kieserit med tillsats av kaliumsulfat	8 % MgO Magnesium uttryckt som vattenlöslig magnesiumoxid 6 % K_2O Kalium uttryckt som vattenlöslig K_2O Totalt MgO + K_2O: 20 % Maximal klorhalt: 3 % Cl	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig magnesiumoxid Vattenlöslig kaliumoxid Frivillig redovisning av klorhalten

B. **Oorganiska sammansatta gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen**

B.1 *NPK-gödselmedel*

B.1.1	Typbeteckning:	NPK-gödselmedel
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg eller genom blandning utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 20 % (N + P_2O_5 + K_2O); — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % P_2O_5, 5 % K_2O.

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Cyanamidkväve	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat och i vatten (4) P_2O_5 löslig enbart i mineralsyror (5) P_2O_5 löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Petermann) (6a) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 %-ig citronsyra (6b) P_2O_5 löslig i 2 %-ig citronsyra (7) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Joulie) (8) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 55 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 % myrsyra	Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av de fyra formerna kväve 2–5 uppgår till minst 1 masspercent skall detta anges (3) Om högre än 28 %, se bilaga III B	1. Ett NPK-gödselmedel fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, delvis lösligt råfosfat och mjukt malet råfosfat skall deklareras enligt lösligheterna 1, 2 eller 3: — när vattenlöslig P_2O_5 inte uppgår till 2 % skall endast löslighet 2 anges; — när vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 % skall löslighet 3 anges. Dessutom skall den vattenlösliga P_2O_5-halten anges (löslighet 1). Halten av P_2O_5 som är löslig enbart i mineralsyror får inte överstiga 2 %. För denna typ 1 skall det uttagna provet för fastställande av lösligheterna 2 och 3 vara 1 g. 2(a) Ett NPK-gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat eller delvis lösliga råfosfater skall vara fritt från Thomasfosfat, kalcinerat fosfat och aluminiumkalciumfosfat. Det skall deklareras enligt lösligheterna 1, 3 och 4 Denna typ av gödselmedel skall innehålla: — minst 2 % P_2O_5 enbart löslig i mineralsyror (löslighet 4)	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till en maximihalt av 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

1	2	3	4	5	6
				— minst 5 % P_2O_5 löslig i vatten och neutralt ammoniumcitrat (löslighet 3) — minst 2,5 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1) Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”NPK-gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat” eller ”NPK-gödselmedel som innehåller delvis lösligt råfosfat”. För denna typ 2a skall det uttagna provet för fastställande av löslighet 3 vara 3 g. 2(b) Ett NPK-gödselmedel som innehåller aluminiumkalciumfosfat skall vara fritt från Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, mjukt malet råfosfat och delvis lösligt råfosfat. Medlet skall deklareras enligt lösligheterna 1 och 7, i det senare fallet efter avdrag för löslighet i vatten. Denna typ av gödselmedel skall innehålla: — minst 2 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1); — minst 5 % P_2O_5 (löslighet 7) Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”NPK-gödselmedel som innehåller aluminiumkalciumfosfat”. 3. För NPK-gödselmedel som innehåller endast en av följande typer av fosforgödselmedel: Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, mjukt malet råfosfat, skall typbeteckningen följas av en uppgift som anger typen av ingående fosfat.	
Partikelstorlek i de fosfatråvaror som ingår: Thomasslagg: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Aluminiumkalciumfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Kalcinerat fosfat: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Mjuka malda råfosfater: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,063 mm Delvis lösligt råfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm					

1	2	3	4	5	6
				Uppgiften om P_2O_5-lösligheten skall anges enligt följande lösligheter: — För gödselmedel baserade på Thomasfosfat: löslighet 6a (Frankrike, Italien, Spanien, Portugal , Grekland ►**M1** , Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien, ◄ ►**M3** Bulgarien och Rumänien ◄), 6b (Tyskland, Belgien, Danmark, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Storbritannien och Österrike). — För gödselmedel baserade på kalcinerat fosfat: löslighet 5. — För gödselmedel baserade på aluminiumkalciumfosfat: löslighet 7. — För gödselmedel baserade på mjukt, malet råfosfat: löslighet 8.	

B.1.2	Typbeteckning:	NPK-gödselmedel innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd (beroende på omständigheterna)
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung och innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 20 % (N + P_2O_5 + K_2O), — För varje näringsämne: — 5 % N. Minst ¼ av den deklarerade halten totalkväve skall komma från kväveformerna 5, 6 eller 7. Minst 3/5 av den deklarerade kvävehalten 7 skall vara löslig i varmt vatten, — 5 % P_2O_5, — 5 % K_2O.

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Kväve från krotonylidendiurea (6) Kväve från isobutylidendiurea (7) Kväve från ureaformaldehyd (8) Kväve från ureaformaldehyd som bara är lösligt i varmt vatten (9) Kväve från ureaformaldehyd som är lösligt i kallt vatten	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten	Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 uppgår till minst 1 mass-procent skall detta anges (3) Någon av kväveformerna 5–7. Kväveform 7 skall anges som kväveform 8 och 9	Ett NPK-gödselmedel fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, delvis lösligt råfosfat och mjukt malet råfosfat skall deklareras enligt lösligheterna 1, 2 eller 3: — När vattenlöslig P_2O_5inte uppgår till 2 % skall endast löslighet 2 anges. — När vattenlöslig P_2O_5är minst 2 % skall löslighet 3 anges. Dessutom skall den vattenlösliga P_2O_5-halten anges (löslighet 1). Halten av P_2O_5 som är löslig enbart i mineralsyror får inte överstiga 2 %. Provmängd för bestämning av löslighet 2 och 3 skall vara 1 g.	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till en maximihalt av 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

B.2 *NP-gödselmedel*

B.2.1	Typbeteckning:	NP-gödselmedel
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg eller genom blandning utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + P_2O_5) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % P_2O_5

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Cyamidkväve	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5löslig i neutralt ammoniumcitrat och i vatten (4) P_2O_5löslig enbart i mineralsyror (5) P_2O_5löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Petermann) (6a) P_2O_5löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 %-ig citronsyra (6b) P_2O_5löslig i 2 % citronsyra (7) P_2O_5löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Joulie) (8) P_2O_5löslig i mineralsyror, varav minst 55 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 % myrsyra		(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–5 uppgår till minst 1 massprocent skall detta anges	1. Ett NP-gödselmedel fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, delvis lösligt råfosfat och mjukt malet råfosfat skall deklareras enligt lösligheterna 1, 2 eller 3: — när vattenlöslig P_2O_5 inte uppgår till 2 % skall endast löslighet 2 anges, — när vattenlöslig P_2O_5är minst 2 % skall löslighet 3 anges. Dessutom skall den vattenlösliga P_2O_5-halten anges (löslighet 1). Halten av P_2O_5 som är löslig enbart i mineralsyror får inte överskrida 2 %. För denna typ 1 skall det uttagna provet för fastställande av lösligheterna 2 och 3 vara 1 g. 2(a) Ett NP-gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat eller delvis lösliga råfosfater skall vara fritt från Thomasfosfat, kalcinerat fosfat och aluminiumkalciumfosfat. Det skall deklareras enligt lösligheterna 1, 3 och 4. Denna typ av gödselmdel skall innehålla: — minst 2 % P_2O_5 enbart löslig i mineralsyror (löslighet 4)	

1	2	3	4	5	6
				— minst 5 % P_2O_5 löslig i vatten och neutralt ammoniumcitrat (löslighet 3) — minst 2,5 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1). Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”NP gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat” eller ”NP-gödselmedel som innehåller delvis lösligt råfosfat”. För denna typ 2a skall det uttagna provet för fastställande av löslighet 3 vara 3 g. 2(b) Ett NP-gödselmedel som innehåller aluminiumkalciumfosfat skall vara fritt från Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, mjukt malet råfosfat och delvis lösligt råfosfat. Medlet skall deklareras enligt lösligheterna 1 och 7, i det senare fallet efter avdrag för löslighet i vatten. Denna typ av gödselmedel skall innehålla: — minst 2 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1) — minst 5 % P_2O_5 enligt löslighet 7. Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”NP-gödselmedel som innehåller aluminiumkalciumfosfat”. 3. För NP-gödselmedel som innehåller endast en av följande typer av fosforgödselmedel: Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, mjukt malet råfosfat, skall typbeteckningen följas av en uppgift som anger typen av ingående fosfat.	
Partikelstorlek i de fosfatråvaror som ingår: Thomasslagg: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Aluminiumkalciumfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Kalcinerat fosfat: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Mjuka malda råfosfater: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,063 mm Delvis lösligt råfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm					

1	2	3	4	5	6
				Uppgiften om P_2O_5-lösligheten skall anges enligt följande lösligheter: — För gödselmedel baserade på Thomasfosfat: löslighet 6a (Frankrike, Italien, Spanien, Portugal, Grekland ►**M1** , Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien , Slovakien, ◄ ►**M3** Bulgarien och Rumänien ◄), 6b (Tyskland, Belgien, Danmark, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Storbritannien och Österrike). — För gödselmedel baserade på kalcinerat fosfat: löslighet 5. — För gödselmedel baserade på aluminiumkalciumfosfat: löslighet 7. — För gödselmedel baserade på mjukt, malet råfosfat: löslighet 8.	

B.2.2	Typbeteckning:	NP-gödselmedel innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd (beroende på omständigheterna)
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung och innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + P_2O_5) — För varje näringsämne: — 5 % N. Minst 1/4 av den deklarerade halten totalkväve skall komma från kväveformerna 5, 6 eller 7. Minst 3/5 av den deklarerade kvävehalten 7 skall vara löslig i varmt vatten. — 5 % P_2O_5.

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Kväve från krotonylidendiurea (6) Kväve från isobutylidendiurea (7) Kväve från ureaformaldehyd (8) Kväve från ureaformaldehyd som bara är lösligt i varmt vatten (9) Kväve från ureaformaldehyd som är lösligt i kallt vatten	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten		(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2-4 uppgår till minst 1 massprocent skall detta anges (3) Någon av kväveformerna 5–7. Kväveform 7 skall anges som kväveform 8 och 9.	Ett NP-gödselmedel fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, delvist löst råfosfat och mjukt malet råfosfat skall deklareras enligt lösligheterna 1, 2 eller 3: — När vattenlöslig P_2O_5 inte uppgår till 2 % skall endast löslighet 2 anges. — När vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 % skall löslighet 3 anges. Dessutom skall den vattenlösliga P_2O_5-halten anges (löslighet 1). Halten av P_2O_5 som är löslig enbart i mineralsyror får inte överstiga 2 %. Provmängd för bestämning av löslighet 2 och 3 skall vara 1 g.	

B.3 *NK-gödselmedel*

B.3.1	Typbeteckning:	NK-gödselmedel
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg eller genom blandning utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + K_2O) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % K_2O

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Cyamidkväve		Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–5 uppgår till minst 1 massprocent skall detta anges		(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till en maximihalt av 2 % Cl. (3) Klorhalten får deklareras.

B.3.2	Typbeteckning:	NK-gödselmedel innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd (beroende på omständigheterna)
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung och innehållande krotonylidendiurea eller isobutylidendiurea eller ureaformaldehyd
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + K_2O) — För varje näringsämne — 5 % N Minst 1/4 av den deklarerade halten totalkväve skall komma från kväveformerna 5, 6 eller 7. Minst 3/5 av den deklarerade kvävehalten 7 skall vara löslig i varmt vatten. — 5 % K_2O

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve (5) Kväve från krotonylidendiurea (6) Kväve från isobutylidendiurea (7) Kväve från ureaformaldehyd (8) Kväve från ureaformaldehyd som bara är lösligt i varmt vatten (9) Kväve från ureaformaldehyd som är lösligt i kallt vatten		Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 uppgår till minst 1 massprocent skall detta anges. (3) Någon av kväveformerna 5–7. Kväveform 7 skall anges som kväveform 8 och 9.		(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till en maximihalt av 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

B.4 *PK-gödselmedel*

Typbeteckning:	PK-gödselmedel
Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt framställd på kemisk väg eller genom blandning utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (P_2O_5 + K_2O) — För varje näringsämne: 5 % P_2O_5, 5 % K_2O

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identifiering av gödselmedlen Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) $P_2P_2O_5$ löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten (4) P_2O_5 löslig enbart i mineralsyror (5) P_2O_5 löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Petermann) (6a) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 %-ig citronsyra (6b) P_2O_5 löslig i 2 %-ig citronsyra (7) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 75 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i alkaliskt ammoniumcitrat (Joulie) (8) P_2O_5 löslig i mineralsyror, varav minst 55 % av den angivna P_2O_5-halten är löslig i 2 % myrsyra	Vattenlöslig K_2O		1. Ett PK-gödselmedel fritt från Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, delvis lösligt råfosfat och mjukt malet råfosfat skall deklareras enligt lösligheterna 1, 2 eller 3: — när vattenlöslig P_2O_5 inte uppgår till 2 % skall endast löslighet 2 anges — när vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 % skall löslighet 3 anges. Dessutom skall den vattenlösliga P_2O_5-halten anges (löslighet 1). Halten av P_2O_5 som är löslig enbart i mineralsyror får inte överstiga 2 %. För denna typ 1 skall det uttagna provet för fastställande av lösligheterna 2 och 3 vara 1 g. 2(a) Ett PK-gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat eller delvis lösliga råfosfater skall vara fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat och aluminiumkalciumfosfat. Det skall deklareras enligt lösligheterna 1, 3 och 4. Denna typ av gödselmedel skall innehålla: — minst 2 % P_2O_5 enbart löslig i mineralsyror (löslighet 4),	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till en maximihalt av 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

1	2	3	4	5	6
				— minst 5 % P_2O_5 löslig i vatten och neutralt ammoniumcitrat (löslighet 3) — minst 2,5 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1). Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”PK-gödselmedel som innehåller mjukt malet råfosfat” eller ”PK-gödselmedel som innehåller delvis lösligt råfosfat”. För denna typ 2a skall provmängden för fastställande av löslighet 3 vara 3 g. 2(b) Ett PK-gödselmedel som innehåller aluminiumkalcium-fosfat skall vara fritt från Thomasslagg, kalcinerat fosfat och delvis lösligt råfosfat. Medlet skall deklareras enligt lösligheterna 1 och 7, i det senare fallet efter avdrag för löslighet i vatten. Denna typ av gödselmedel skall innehålla: — minst 2 % vattenlöslig P_2O_5 (löslighet 1), — minst 5 % P_2O_5 enligt löslighet 7. Denna typ av gödselmedel skall marknadsföras under beteckningen ”PK-gödselmedel som innehåller aluminiumkalciumfosfat”. 3. För PK-gödselmedel som innehåller endast en av följande typer av fosforgödselmedel: Thomasfosfat, kalcinerat fosfat, aluminiumkalciumfosfat, mjukt malet råfosfat, skall typbeteckningen följas av en uppgift som anger typen av ingående fosfat.	
Partikelstorlek i de fosfatråvaror som ingår: Thomasslagg: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0.160 mm Aluminiumkalciumfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Kalcinerat fosfat: minst 75 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm Mjuka malda råfosfater: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,063 mm Delvis lösligt råfosfat: minst 90 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,160 mm					

1	2	3	4	5	6
				Uppgiften om P_2O_5-lösligheten skall anges enligt följande lösligheter: — För gödselmedel baserade på Thomasslagg: löslighet 6a (Frankrike, Italien, Spanien, Portugal, Grekland ►**M1** , Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien , Slovakien , ◄ ►**M3** Bulgarien och Rumänien ◄), 6b (Tyskland, Belgien, Danmark, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Förenade kungariket och Österrike). — För gödselmedel baserade på kalcinerat fosfat: löslighet 5. — För gödselmedel baserade på aluminiumkalciumfosfat: löslighet 7. — För gödselmedel baserade på mjukt, malet råfosfat: löslighet 8.	

C. **Oorganiska flytande gödselmedel**

C.1 *Enkla flytande gödselmedel*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnena skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1	Flytande kvävegödselmedel	Kemiskt framställd produkt som löses upp i vatten, i stabil form vid atmosfäriskt tryck, utan tillsats av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung	15 % N Kväve uttryckt som totalkväve, eller om endast en form förekommer, som nitratkväve, ammoniumkväve eller ureakväve Maximal biurethalt: urea-N × 0,026		Totalkväve och, för varje form som uppgår till inte mindre än 1 %, som nitratkväve, ammoniumkväve och/eller ureakväve. Om biurethalten är lägre än 0,2 % får orden ”låg biurethalt” läggas till.

▼B

1	2	3	4	5	6
2	Ammoniumnitrat och ureagödselmedelslösning (UAN-lösning)	Kemiskt framställd produkt som lösts upp i vatten, innehållande ammoniumnitrat och urea	26 % N Kväve uttryckt som totalkväve där ureahalten uppgår till ungefär hälften av allt förekommande kväve. Maximalbiurethalt: 0,5 %		Totalkväve Nitratkväve, ammoniumkväve och ureakväve. Om biurethalten är lägre än 0,2 % får orden ”låg biurethalt” läggas till.
3	Kalciumnitratlösning	Produkt framställd genom upplösning av kalciumnitrat i vatten	8 % N Kväve uttryckt som nitratkväve med högst 1 % som ammoniumkväve Kalcium uttryckt som vattenlöslig CaO	Typbeteckningen får åtföljas av en av följande uppgifter: — för bladbesprutning — för framställning av näringslösningar — för gödselbevattning	Totalkväve Vattenlöslig kalciumoxid vid något av de användningsområden som anges i spalt 5 Valfritt: — Nitratkväve — ammoniumkväve
4	Magnesiumnitratlösning	Produkt som framställs kemiskt och genom upplösning av magnesiumnitrat i vatten	6 % N Kväve uttryckt som nitratkväve 9 % MgO Magnesium uttryckt som vattenlöslig magnesiumoxid Lägsta pH-värde: 4		Nitratkväve Vattenlöslig magnesiumoxid
5	Suspension av kalciumnitrat	Produkt framställd genom suspension av kalciumnitrat i vatten	8 % N Kväve uttryckt som totalkväve eller som nitratkväve och ammoniumkväve Maximihalt ammoniumkväve: 1,0 % 14 % CaO Kalcium uttryckt som vattenlöslig CaO	Typbeteckningen får åtföljas av en av följande uppgifter: — för bladbesprutning — för framställning av näringslösningar och suspensioner — för gödselbevattning	Totalkväve Nitratkväve Vattenlöslig kalciumoxid för användningsområde som anges i spalt 5

▼B

1	2	3	4	5	6
6	Flytande kvävegödselmedel med ureaformaldhyd	Kemiskt framställd produkt eller produkt erhållen genom upplösning i vatten av ureaformaldehyd och ett kvävegödselmedel från A-1-förteckningen i denna förordning, utom produkterna 3 a, 3 b och 5	18 % N uttryckt som totalkväve Minst en tredjedel av den redovisade totalkvävehalten måste härröra från ureaformaldehyd Maximalhalt biuret: (urea-N + ureaformaldehyd-N) × 0,026 %		Totalkväve För varje form som uppgår till minst 1 %: — nitratkväve — ammoniumkväve — ureakväve Kväve från ureaformaldehyd
7	Suspension av kvävegödselmedel med ureaformaldhyd	Kemiskt framställd produkt eller produkt erhållen genom suspension i vatten av ureaformaldehyd och ett kvävegödselmedel från A-1-förteckningen i detta direktiv, utom produkterna 3 a, 3 b och 5	18 % N uttryckt som totalkväve Minst en tredjedel av den redovisade totalkvävehalten måste härröra från ureaformaldehyd, och därav måste minst tre femtedelar vara lösligt i varmt vatten Maximalhalt biuret: (urea-N + ureaformaldehyd-N) × 0,026		Totalkväve För varje form som uppgår till minst 1 %: — nitratkväve — ammoniumkväve — ureakväve Kväve från ureaformaldehyd Kväve från ureaformaldehyd, som är lösligt i kallt vatten Kväve från ureaformaldehyd, som bara är lösligt i varmt vatten

C.2 *Sammansatta flytande gödselmedel*

C.2.1	Typbeteckning:	NPK-gödselmedel
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Kemiskt framställd produkt upplöst i vatten, i stabil form vid atmosfäriskt tryck, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) och övriga krav:	— Totalt: 15 %, (N + P_2O_5 + K_2O) — För varje näringsämne: 2 % N, 3 % P_2O_5, 3 % K_2O — Maximal biurethalt: Urea N × 0,026

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve	Vattenlöslig P_2O_5	Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 % massprocent, skall detta deklareras. (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 % får orden ”låg biurethalt” läggas till.	Vattenlöslig P_2O_5	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

C.2.2	Typbeteckning:	NPK-gödselmedel i suspension
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt i vätskeform, i vilken näringsämnena härleds från ämnen såväl suspenderade i vatten som i lösning, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) och övriga krav:	— Totalt: 20 % (N + P_2O_5 + K_2O) — För varje näringsämne: 3 % N, 4 % P_2O_5, 4 % K_2O — Maximal biurethalt: Urea-N × 0,026

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten	Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 viktprocent, skall detta deklareras (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 % får orden ”låg biuret-halt” läggas till	Gödselmedlen får ej innehålla Thomasslagg, aluminiumkalciumfosfat, kalcinerade fosfater, delvis upplösta fosfater eller råfosfater (1) Om vattenlöslig P_2O_5 är mindre än 2 %, skall enbart löslighet 2 anges (2) Om vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 %, skall löslighet 3 och den vattenlösliga P_2O_5-halten anges.	(1) Vattenlöslig kaliu-moxid (2) Uppgiften ”klorfat-tig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

C.2.3	Typbeteckning	NP-gödselmedelslösning
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Kemiskt framställd produkt upplöst i vatten, i stabil form vid atmosfäriskt tryck, utan tillsatser av organiska närings-ämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + P_2O_5) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % P_2O_5 — Maximal biurethalt: Urea-N × 0,026

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve	Vattenlöslig P_2O_5		(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 massprocent, skall detta deklareras. (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 %, får orden ”låg biurethalt” läggas till.	Vattenlöslig P_2O_5	

C.2.4	Typbeteckning:	NP-gödselmedel i suspension
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt i vätskeform, i vilken näringsämnena härleds från ämnen såväl suspenderade i vatten som i lösning, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + P_2O_5) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % P_2O_5 — Maximal biurethalt: Urea-N × 0,026

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten		(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 massprocent, skall detta deklareras. (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 %, får orden ”låg biurethalt” läggas till.	(1) Om vattenlöslig P_2O_5 är mindre än 2 % skall enbart löslighet 2 anges. (2) Om vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 % skall löslighet 3 och den vattenlösliga P_2O_5-halten anges. Gödselmedlen får ej innehålla Thomasslagg, aluminiumkalciumfosfat, kalcinerade fosfater, delvis upplösta fosfater eller råfosfater.	

C.2.5	Typbeteckning:	NK-gödselmedelslösning
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Kemiskt framställd produkt upplöst i vatten, i stabil form vid atmosfäriskt tryck, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 15 % (N + K_2O) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % K_2O — Maximal biurethalt: Urea-N × 0,026

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Totalkväve (3) Nitratkväve (4) Ammoniumkväve		Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 massprocent, skall detta deklareras. (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 %, får orden ”låg biurethalt” läggas till.		(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

C.2.6	Typbeteckning:	NK-gödselmedel i suspension
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt i vätskeform, i vilken näringsämnena härleds från ämnen såväl suspenderade i vatten som i lösning, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (N + K_2O) — För varje näringsämne: 3 % N, 5 % K_2O — Maximal biurethalt: Urea-N × 0,026

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
(1) Totalkväve (2) Nitratkväve (3) Ammoniumkväve (4) Ureakväve		Vattenlöslig K_2O	(1) Totalkväve (2) Om någon av kväveformerna 2–4 överskrider 1 massprocent, skall detta deklareras. (3) Om biurethalten är lägre än 0,2 %, får orden ”låg biurethalt” läggas till.		(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

▼B

C.2.7	Typbeteckning:	PK-gödselmedelslösning
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Kemiskt framställd produkt upplöst i vatten, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (P_2O_5 + K_2O) — För varje näringsämne: 5 % P_2O_5, 5 % K_2O.

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
	Vattenlöslig P_2O_5	Vattenlöslig K_2O		Vattenlöslig P_2O_5	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

C.2.8	Typbeteckning:	PK-gödselmedel i suspension
	Uppgifter om tillverkningsmetod:	Produkt i vätskeform, i vilken näringsämnena härleds från ämnen såväl suspenderade i vatten som i lösning, utan tillsatser av organiska näringsämnen av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung
	Minimihalt av näringsämnen (massprocent):	— Totalt: 18 % (P_2O_5 + K_2O) — För varje näringsämne: 5 % P_2O_5, 5 % K_2O

▼B

Form, löslighet och näringsinnehåll som skall redovisas enligt vad som anges i spalterna 4, 5 och 6 Partikelstorlek			Uppgifter för identfiering av gödselmedel Övriga krav		
N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1	2	3	4	5	6
	(1) Vattenlöslig P_2O_5 (2) P_2O_5 löslig i neutralt ammoniumcitrat (3) P_2O_5löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten	Vattenlöslig K_2O		(1) Om vattenlöslig P_2O_5 är mindre än 2 % skall enbart löslighet 2 deklareras. (2) Om vattenlöslig P_2O_5 är minst 2 % skall löslighet 3 och den vattenlösliga P_2O_5-halten deklareras. Gödselmedlen får ej innehålla Thomasslagg, aluminiumkalciumfosfat, kalcinerade fosfater, delvis upplösta fosfater eller råfosfater.	(1) Vattenlöslig kaliumoxid (2) Uppgiften ”klorfattig” är kopplad till maximihalten 2 % Cl. (3) Klorhalten får anges.

▼B

D. **Oorganiska gödselmedel som innehåller sekundära makronäringsämnen**

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1	Kalciumfosfat	Naturlig eller industriellt framställd produkt, innehållande kalciumsulfat i olika grader av hydratisering	25 % CaO 35 % SO_3 Kalcium och svavel uttryckt som totalt CaO + SO_3 totalt Malningsgrad: — minst 80 % passerar genom en sikt med 2 mm maskstorlek — minst 99 % passerar genom en sikt med 10 mm maskstorlek	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Svaveltrioxid totalt Valfritt: CaO totalt
2	Lösning av kalciumklorid	Industriell framställd lösning av kalciumklorid	12 % CaO Kalcium uttryckt som vattenlösligt CaO		Kalciumoxid Valfritt: För besprutning av växter
▼M8 2.1	Kalciumformiat	Kemiskt framställd produkt innehållande kalciumformiat som huvudbeståndsdel	33,6 % CaO Kalcium uttryckt som vattenlöslig CaO 56 % formiat		Kalciumoxid Formiat
2.2	Kalciumformiatlösning	Produkt framställd genom upplösning av kalciumformiat i vatten	21 % CaO Kalcium uttryckt som vattenlöslig CaO 35 % formiat		Kalciumoxid Formiat
▼B 3	Rent svavel	Renad naturprodukt eller industriellt framställd produkt	98 % S (245 %: SO_3) Svavel uttryckt som totalt SO_3 total		Svaveltrioxid totalt
4	Kieserit	Produkt av mineraliskt ursprung, innehållande monohydratiserat magnesiumsulfat som huvudsaklig beståndsdel	24 % MgO 45 % SO_3 Magnesium och svavel uttryckta som vattenlöslig magnesiumoxid och svaveltrioxid	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig magnesiumoxid Valfritt: vattenlöslig svaveltrioxid

▼B

1	2	3	4	5	6
▼M7 5	Magnesiumsulfat	Produkt innehållande heptahydratiserat magnesiumsulfat som huvudsaklig beståndsdel	15 % MgO 28 % SO_3 Om mikronäringsämnen har tillsatts och deklarerats i enlighet med artikel 6.4 och 6.6: 10 % MgO 17 % SO_3 Magnesium och svavel uttryckta som vattenlöslig magnesiumoxid och svaveltrioxid	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig magnesiumoxid Vattenlöslig svaveltrioxid
▼B 5.1	Magnesiumsulfatlösning	Produkt erhållen genom upplösning i vatten av industriellt framställd magnesiumsulfat	5 % MgO 10 % SO_3 Magnesium och svavel uttryckt som vattenlöslig magnesiumoxid och vattenlöslig svaveltrioxid	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig magnesiumoxid Valfritt: vattenlöslig svaveltrioxid
5.2	Magnesiumhydroxid	Kemiskt framställd produkt innehållande magnesiumhydroxid som huvudbeståndsdel	60 % MgO Partikelstorlek: minst 99 % passerar genom en sikt med en maskstorlek av 0,063 mm		Magnesiumoxid totalt
5.3	Suspension av magnesiumhydroxid	Produkt framställd genom suspension av typ 5.2	24 % MgO		Magnesiumoxid totalt
6	Lösning av magnesiumklorid	Produkt erhållen genom upplösning av industriellt framställd magnesiumklorid	13 % MgO Magnesium uttryckt som magnesiumoxid Maximihalt av kalcium: 3 % CaO		Magnesiumoxid

▼B

E. **Oorganiska gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen**

Förklaring: Följande anmärkningar gäller hela del E:

Anmärkning 1: En kelatbildare får betecknas med sina initialer enligt beskrivningen i E.3

Anmärkning 2: Om produkten inte kvarlämnar något fast restmaterial efter att ha lösts upp i vatten får den beskrivas som ”för upplösning”

Anmärkning 3: Om ett mikronäringsämne förekommer såsom kelat, skall det pH-område inom vilket kelatet har godtagbar stabilitet anges.

E.1 *Gödselmedel med ett mikronäringsämne*

E.1.1 *Bor*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
1 (a)	Borsyra	Produkt som erhålls genom reaktion mellan en syra och ett borat	14 % vattenlöslig B	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig bor (B)
1 (b)	Natriumborat	Kemiskt framställd produkt med natriumborat som väsentlig beståndsdel	10 % vattenlöslig B	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Vattenlöslig bor (B)
1 (c)	Kalciumborat	Produkt framställd av kolemanit eller pandermit med kalciumborat som väsentlig beståndsdel	7 % total B Partikelstorlek: minst 98 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm	Vanliga handelsbeteckningar får läggas till	Bor totalt (B)
1 (d)	Boretanolamin	Produkt framställd genom reaktion mellan borsyra och en etanolamin	8 % vattenlöslig B		Vattenlöslig bor (B)
1 (e)	Borhaltigt gödselmedel i lösning	Produkt framställd genom upplösning av typerna 1(a), 1(b) och/eller 1(d)	2 % vattenlöslig B	Beteckningen skall innehålla namn på de ingående beståndsdelarna	Vattenlöslig bor (B)
▼M9 1 (f)	Borerade gödselmedel i suspension	Produkt som erhålles genom suspension av typerna 1a och/eller 1b och/eller 1c och/eller 1d i vatten	2 % totalt B	Beteckningen ska innehålla namnen på beståndsdelarna	Totalt bor (B) Vattenlösligt bor (B) om förekommande

▼B

E.1.2 *Kobolt*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
2 (a)	Koboltsalt	Kemiskt framställd produkt med mineralsalt av kobolt som väsentlig beståndsdel	19 % vattenlöslig Co	Beteckningen skall innehålla namnet på den oorganiska anjonen	Vattenlöslig kobolt (Co)
▼M8 2 (b)	Koboltkelat	Vattenlöslig produkt innehållande kobolt som är kemiskt bunden till godkänd(a) kelatbildare	5 % vattenlöslig kobolt, varav åtminstone 80 % är kelaterad av den eller de godkända kelatbildarna	Namn på var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig kobolt och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig kobolt (Co) Valfritt: Total kobolt (Co) kelaterad med godkända kelatbildare Kobolt (Co) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig kobolt och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard
▼M9 2 (c)	Gödselmedelslösning innehållande kobolt	Vattenlösning av typerna 2a och/eller 2b eller 2d	2 % vattenlösligt Co När typerna 2a och 2d blandas måste den komplexbildade andelen utgöra minst 40 % av vattenlösligt Co	Beteckningen ska innehålla 1) namn på oorganiska anjoner, om förekommande, 2) namn på någon godkänd kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig kobolt om förekommande och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard eller namn på en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard, om förekommande	Vattenlöslig kobolt (Co) Kobolt (Co) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig kobolt och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard Kobolt (Co) komplexbildat av en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard Frivilligt: Total kobolt (Co) kelaterad med godkända kelatbildare

▼B

1	2	3	4	5	6
▼M9 2 (d)	Koboltkomplex	Vattenlöslig produkt innehållande kobolt som är kemiskt bunden till en godkänd komplexbildare	5 % av vattenlöslig Co, och den komplexbildade andelen måste utgöra minst 80 % av vattenlöslig kobolt	Beteckningen ska innehålla namn på en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig kobolt (Co) Total komplexbildad kobolt (Co)

▼B

E.1.3 *Koppar*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
3 (a)	Kopparsalt	Kemiskt framställd produkt med oorganiskt salt av koppar som väsentlig beståndsdel	20 % vattenlöslig Cu	Beteckningen skall innehålla namnet på den oorganiska anjonen	Vattenlöslig koppar (Cu)
3 (b)	Kopparoxid	Kemiskt framställd produkt med kopparoxid som väsentlig beståndsdel	70 % total Cu Partikelstorlek: minst 98 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm		Koppar totalt (Cu)
3 (c)	Kopparhydroxid	Kemiskt framställd produkt med kopparhydroxid som väsentlig beståndsdel	45 % total Cu Partikelstorlek: minst 98 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm		Koppar totalt (Cu)
▼M8 3 (d)	Kopparkelat	Vattenlöslig produkt innehållande koppar som är kemiskt bunden till godkänd(a) kelatbildare	5 % vattenlöslig koppar, varav åtminstone 80 % är kelaterad av den eller de godkända kelatbildarna	Namn på var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig koppar (Cu) Valfritt: Total koppar (Cu) kelaterad av godkända kelatbildare Koppar (Cu) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard

▼B

1	2	3	4	5	6
3 (e)	Kopparbaserat gödselmedel	Produkt framställd genom blandning av typerna 3(a), 3(b), 3(c) och/eller 3(d) och om så behövs ett fyllnads-medel som varken är giftigt eller innehåller näringsämnen	5 % totalt Cu	Beteckningen skall innehålla: (1) namn på kopparkomponenterna (2) typ av kelatbildare, om sådan finns	Koppar totalt (Cu) Vattenlöslig koppar (Cu) om denna utgör minst en fjärdedel av all koppar Kelaterad koppar (Cu) om tillämpligt
▼M9					
3 (f)	Gödselmedelslösning innehållande koppar	Vattenlösning av typerna 3a och/eller 3d eller 3i	2 % vattenlöslig Cu När typerna 3a och 3i blandas måste den komplexbildade andelen utgöra minst 40 % av vattenlösligt Cu	Beteckningen ska innehålla 1) namn på oorganiska anjoner, om förekommande, 2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard eller namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras med en europeisk standard	Vattenlöslig koppar (Cu) Koppar (Cu) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard Koppar (Cu) komplexbildat av en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard Frivilligt: Total koppar (Cu) kelaterad av godkända kelatbildare
▼B					
3 (g)	Kopparoxyklorid	Kemiskt framställd produkt med kopparoxyklorid [$Cu_2Cl(OH)_3$] som väsentlig beståndsdel	50 % total Cu Partikelstorlek: minst 98 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm		Koppar totalt (Cu)
▼M9					
3 (h)	Koppargödselmedel i suspension	Produkt framställd genom suspension av typ 3a och/eller 3b och/eller 3c och/eller 3d och/eller 3g i vatten	17 % total Cu	Beteckningen ska innehålla 1) namn på anjoner, om förekommande,	Total koppar (Cu) Vattenlöslig koppar (Cu), om förekommande

▼M9

1	2	3	4	5	6
				2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Koppar (Cu) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig koppar och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard
3 (i)	Kopparkomplex	Vattenlöslig produkt innehållande koppar som är kemiskt bunden till en godkänd komplexbildare	5 % av vattenlöslig Cu, och den komplexbildade andelen måste utgöra minst 80 % av vattenlöslig koppar	Beteckningen ska innehålla namn på en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig koppar (Cu) Total komplexbildad koppar (Cu)

▼M4

E.1.4 *Järn*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnena skall uttryckas Övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Andra kriterier
1	2	3	4	5	6
4 (a)	Järnsalt	Kemiskt framställd produkt med oorganiskt järnsalt som väsentlig beståndsdel	12 % vattenlösligt Fe	Beteckningen skall innehålla namnet på den oorganiska anjonen	Vattenlösligt järn (Fe)
▼M8 4 (b)	Järnkelat	Vattenlöslig produkt innehållande järn som är kemiskt bundet till godkänd(a) kelatbildare	5 % vattenlösligt järn, varav den kelaterade andelen är minst 80 % och minst 50 % av det vattenlösliga järnet är kelaterat av den eller de godkända kelatbildarna	Namn på var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt järn och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlösligt järn (Fe) Valfritt: Total järn (Fe) som är kelaterat av godkända kelatbildare Järn (Fe) kelaterat av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt järn och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard

▼M4

1	2	3	4	5	6
▼M9					
4 (c)	Gödselmedelslösning innehållande järn	Vattenlösning av typerna 4a och/eller 4b eller 4d	2 % vattenlösligt Fe När typerna 4a och 4d blandas måste den komplexbildade andelen utgöra minst 40 % av vattenlösligt Fe	Beteckningen ska innehålla 1) namn på oorganiska anjoner, om förekommande, 2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt järn, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard eller namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras med en europeisk standard	Vattenlösligt järn (Fe) Järn (Fe) kelaterat av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt järn och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard Järn (Fe) komplexbildat av den godkända komplexbildaren som kan identifieras enligt en europeisk standard Frivilligt: Totalt järn (Fe) kelaterat med godkända kelatbildare
4 (d)	Järnkomplex	Vattenlöslig produkt innehållande järn som är kemiskt bundet till en godkänd komplexbildare	5 % av vattenlösligt Fe, och den komplexbildade andelen måste utgöra minst 80 % av vattenlösligt järn	Beteckningen ska innehålla namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras enligt en europeisk standard	Vattenlösligt järn (Fe) Totalt komplexbildat järn (Fe)

▼B

E.1.5 *Mangan*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
5 (a)	Mangansalt	Kemiskt framställd produkt med oorganiskt salt av mangan (Mn II) som väsentlig beståndsdel	17 % vattenlösligt Mn	Beteckningen skall innehålla namnet på den kombinerade anjonen	Vattenlösligt mangan (Mn)

▼B

1	2	3	4	5	6
▼M8					
5 (b)	Mangankelat	Vattenlöslig produkt innehållande mangan som är kemiskt bundet till godkänd(a) kelatbildare	5 % vattenlösligt mangan, varav åtminstone 80 % är kelaterat av den eller de godkända kelatbildarna	Namn på var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlösligt mangan (Mn) Valfritt: Total mangan (Mn) kelaterat av godkända kelatbildare Mangan (Mn) kelaterat med var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard
▼B					
5 (c)	Manganoxid	Kemiskt framställd produkt med manganoxider som väsentliga beståndsdelar	40 % total Mn Partikelstorlek: minst 80 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm		Mangan totalt (Mn)
5 (d)	Manganbaserat gödselmedel	Produkt framställd genom blandning av typerna 5(a) och 5(c)	17 % totalt Mn	Beteckningen skall innehålla namn på mangankomponenterna	Mangan totalt (Mn) Vattenlösligt mangan (Mn) om detta utgör minst 1/4 av allt mangan
▼M9					
5 (e)	Gödselmedelslösning innehållande mangan	Vattenlösning av typerna 5a och/eller 5b eller 5g	2 % vattenlösligt Mn När typerna 5a och 5g blandas måste den komplexbildade andelen utgöra minst 40 % av vattenlösligt Mn	Beteckningen ska innehålla 1) namn på oorganiska anjoner, om förekommande, 2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlösligt mangan (Mn) Mangan (Mn) kelaterat med var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard Mangan (Mn) komplexbildat av den godkända komplexbildaren som kan identifieras enligt en europeisk standard

▼M9

1	2	3	4	5	6
				eller namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras med en europeisk standard	Frivilligt: Totalt mangan (Mn) kelaterat med godkända kelatbildare
5 (f)	Manganhaltiga gödselmedel i suspension	Produkt framställd genom suspension av typerna 5a och/eller 5b och/eller 5c i vatten	17 % total Mn	Beteckningen ska innehålla 1) namn på anjoner, om förekommande, 2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Total halt mangan (Mn) Vattenlösligt mangan (Mn), om förekommande Mangan (Mn) kelaterat med var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlösligt mangan och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard
5 (g)	Mangankomplex	Vattenlöslig produkt innehållande mangan som är kemiskt bundet till en godkänd komplexbildare	5 % av vattenlösligt Mn, och den komplexbildade andelen måste utgöra minst 80 % av vattenlösligt mangan	Beteckningen ska innehålla namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras enligt en europeisk standard	Vattenlösligt mangan (Mn) Total halt komplexbildat mangan (Mn)

▼B

E.1.6 *Molybden*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
6 (a)	Natriummolybdat	Kemiskt framställd produkt med natriummolybdat som väsentlig beståndsdel	35 % vattenlösligt Mo		Vattenlösligt molybden (Mo)

▼B

1	2	3	4	5	6
6 (b)	Ammoniummolybdat	Kemiskt framställd produkt med ammoniummolybdat som väsentlig beståndsdel	50 % vattenlösligt Mo		Vattenlösligt molybden (Mo)
6 (c)	Molybdenbaserat gödselmedel	Produkt framställd genom blandning av typerna 6 (a) och 6 (b)	35 % vattenlösligt Mo	Beteckningen skall innehålla namnet på molybdenkomponenterna	Vattenlösligt molybden (Mo)
6 (d)	Molybdenbaserad gödselmedelslösning	Produkt framställd genom upplösning av typerna 6 (a) och/eller 6 (b) i vatten	3 % vattenlösligt Mo	Beteckningen skall innehålla namnet på molybdenkomponenterna	Vattenlösligt molybden (Mo)

E.1.7 *Zink*

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och huvudbeståndsdelar	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnen skall uttryckas och övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som skall redovisas Näringsämnenas form och löslighet Övriga kriterier
1	2	3	4	5	6
7 (a)	Zinksalt	Kemiskt framställd produkt med oorganiskt salt av zink som väsentlig beståndsdel	15 % vattenlöslig Zn	Beteckningen skall innehålla namnet på den oorganiska anjonen	Vattenlöslig zink (Zn)
▼M8 7 (b)	Zinkkelat	Vattenlöslig produkt innehållande zink som är kemiskt bunden till godkänd(a) kelatbildare	5 % vattenlöslig zink, varav åtminstone 80 % är kelaterad av den eller de godkända kelatbildarna	Namn på var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig zink (Zn) Valfritt: Total zink (Zn) kelaterad av godkända kelatbildare Zink (Zn) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard

▼B

1	2	3	4	5	6
7 (c)	Zinkoxid	Kemiskt framställd produkt med zinkoxid som väsentlig beståndsdel	70 % totalt Zn Partikelstorlek: minst 80 % passerar genom en sikt med maskstorlek 0,063 mm		Zink totalt (Zn)
7 (d)	Zinkbaserat gödselmedel	Produkt framställd genom en blandning av typerna 7 (a) och 7 (c)	30 % total Zn	Beteckningen skall innehålla namnet på de förekommande zinkkomponenterna	Zink totalt (Zn) Vattenlöslig zink (Zn) om denna utgör minst 1/4 av all zink (Zn)
▼M9 7 (e)	Gödselmedelslösning innehållande zink	Vattenlösning av typerna 7a och/eller 7b eller 7g	2 % vattenlöslig Zn När typerna 7a och 7g blandas måste den komplexbildade andelen utgöra minst 40 % av vattenlöslig Zn	Beteckningen ska innehålla 1) namn på oorganiska anjoner, om förekommande, 2) namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink, om förekommande, och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard eller namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras med en europeisk standard	Vattenlöslig zink (Zn) Zink (Zn) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard Zink (Zn) komplexbildad av en godkänd komplexbildare som kan identifieras enligt en europeisk standard Frivilligt: Total halt zink (Zn) kelaterad med godkända kelatbildare

▼B

1	2	3	4	5	6
▼M8 7 (f)	Suspension av zinkbaserat gödselmedel	Produkt framställd genom suspension av typ 7a och/eller 7c och/eller typerna 7b i vatten	20 % total zink	Beteckningen ska innehålla 1. namn på anjoner 2. namn på den eller de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink om förekommande och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard	Total zink (Zn) Vattenlöslig zink (Zn) om förekommande Zink (Zn) kelaterad av var och en av de godkända kelatbildare som kelaterar åtminstone 1 % vattenlöslig zink och som kan identifieras och kvantifieras enligt en europeisk standard
▼M9 7 (g)	Zinkkomplex	Vattenlöslig produkt innehållande zink som är kemiskt bunden till en godkänd komplexbildare	5 % av vattenlöslig Zn, och den komplexbildade andelen måste utgöra minst 80 % av vattenlöslig zink	Beteckningen ska innehålla namn på den godkända komplexbildaren, som kan identifieras enligt en europeisk standard	Vattenlöslig zink (Zn) Total halt komplexbildad zink (Zn)

▼M8

E.2 *Minsta halt av mikronäringsämnen, viktprocent av gödselmedel; blandningar av gödselmedelstyper som innehåller mikronäringsämnen*

E.2.1 *Minsta halt av mikronäringsämnen i fasta eller flytande blandningar av gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen, viktprocent av gödselmedel*

▼B

	Där mikronäringsämnet förekommer i en form som är	
	enbart organiskt salt	kelaterad eller komplex
För ett mikronäringsämne:		
Bor (B)	0,2	0,2
Kobolt (Co)	0,02	0,02
Koppar (Cu)	0,5	0,1
Järn (Fe)	2,0	0,3
Mangan (Mn)	0,5	0,1
Molybden(Mo)	0,02	—
Zink (Zn)	0,5	0,1

▼M8

_____

E.2.2 *Minsta halt av mikronäringsämnen i EG-gödselmedel som innehåller primära och/eller sekundära näringsämnen med mikronäringsämnen för spridning på marken, viktprocent av gödselmedel*

▼B

	För jordbruksgrödor	För trädgårdsgrödor
Bor (B)	0,01	0,01
Kobolt (Co)	0,002	—
Koppar (Cu)	0,01	0,002
Järn (Fe)	0,5	0,02
Mangan (Mn)	0,1	0,01
Molybden (Mo)	0,001	0,001
Zink (Zn)	0,01	0,002

▼M8

E.2.3 *Minsta halt av mikronäringsämnen i EG-gödselmedel som innehåller primära och/eller sekundära näringsämnen med mikronäringsämnen för bladgödsling, viktprocent av gödselmedel*

▼B

Bor (B)	0,010
Kobolt (Co)	0,002
Koppar (Cu)	0,002
Järn (Fe)	0,020
Mangan (Mn)	0,010
Molybd (Mo)	0,001
Zink (Zn)	0,002

▼M8

E.2.4 *Fasta eller flytande blandningar av gödselmedel som innehåller mikronäringsämnen*

▼M9

Nr	Typbeteckning	Uppgifter om tillverkningsmetod och väsentliga krav	Minimihalt av näringsämnen (massprocent) Uppgifter om hur näringsämnena ska uttryckas Övriga krav	Övriga uppgifter om typbeteckningen	Näringsinnehåll som ska redovisas Mikronäringsämnenas form och löslighet Andra kriterier
1	2	3	4	5	6
1	Blandning av mikronäringsämnen	Produkt som erhålls genom blandning av två eller flera gödselmedel av typ E.1 eller genom upplösning och/eller suspension i vatten av två eller flera gödselmedel av typ E.1	1) 5 % total halt för blandning i fast form eller 2) 2 % total halt för blandning i flytande form Enskilda mikronäringsämnen enligt avsnitt E.2.1	Namn för varje mikronäringsämne och dess kemiska symbol, förtecknad i bokstavsordning efter kemisk symbol, åtföljt av dess motjons namn omedelbart efter typbeteckningen.	Total halt av varje mikronäringsämne, uttryckt som massandel av gödselmedlet, utom om mikronäringsämnet är helt vattenlösligt. Varje mikronäringsämnes vattenlösliga halt, uttryckt som massandel av gödselmedlet, om den lösliga andelen utgör minst hälften av den totala halten. Om ett mikronäringsämne är helt vattenlösligt ska endast den vattenlösliga halten deklareras. Om ett mikronäringsämne är kemiskt bundet till en organisk molekyl ska mikronäringsämnet deklareras omedelbart efter den vattenlösliga halten som massandel av gödselmedlet, följt av någon av fraserna ”kelaterat med” eller ”komplexbildat med” och namnet på den godkända kelatbildaren eller komplexbildaren enligt avsnitt E.3. Den organiska molekylens namn kan anges med initialer. Följande angivelse nedanför de obligatoriska och frivilliga deklarationerna: ”Får användas endast där klart behov föreligger. Överskrid inte lämplig dosering.”

▼M4

E.3 *Förteckning över tillåtna organiska kelat- och komplexbildare för mikronäringsämnen*

Följande ämnen är tillåtna förutsatt att motsvarande kelat med näringsämnet uppfyller kraven i rådets direktiv 67/548/EEG ([1]).

▼M9

E.3.1 *Kelatbildare* ([2])

Syror eller natrium-, kalium- eller ammoniumsalter av:

Nr	Benämning	Alternativ benämning	Kemisk formel	Syrans CAS-nummer ([1])
1	Etylendiamintetraättiksyra	EDTA	$C_{10}H_{16}O_8N_2$	60-00-4
2	2-hydroxietyletylendiamintriättiksyra	HEEDTA	$C_{10}H_{18}O_7N_2$	150-39-0
3	dietylentriaminpentaättiksyra	DTPA	$C_{14}H_{23}O_{10}N_3$	67-43-6
4	etylendiamin- N,N'-di[(orto-hydroxifenyl)ättiksyra]	[o,o] EDDHA	$C_{18}H_{20}O_6N_2$	1170-02-1
5	etylendiamin- N-[(orto-hydroxifenyl)ättiksyra]- N'-[(para-hydroxifenyl)ättiksyra]	[o,p] EDDHA	$C_{18}H_{20}O_6N_2$	475475-49-1
6	etylendiamin- N,N'-di[(orto-hydroxi-metylfenyl) ättiksyra]	[o,o] EDDHMA	$C_{20}H_{24}O_6N_2$	641632-90-8
7	etylendiamin- N-[(orto-hydroxi-metylfenyl)ättiksyra]-N'-[(para-hydroxi-metylfenyl)ättiksyra]	[o,p] EDDHMA	$C_{20}H_{24}O_6N_2$	641633-41-2
8	etylendiamin- N,N'-di[(5-karboxi-2-hydroxifenyl)ättiksyra]	EDDCHA	$C_{20}H_{20}O_{10}N_2$	85120-53-2
9	etylendiamin- N,N'-di[(2-hydroxi-5-sulfofenyl)ättiksyra] och dess kondensationsprodukter	EDDHSA	$C_{18}H_{20}O_{12}N_2S_2$ + n*($C_{12}H_{14}O_8N_2S$)	57368-07-7 och 642045-40-7
10	Iminodisuccinsyra	IDHA	$C_8H_{11}O_8N$	131669-35-7
11	N,N'-di(2-hydroxibensyl)etylendiamin-N,N'-diättiksyra	HBED	$C_{20}H_{24}N_2O_6$	35998-29-9

([1]) Endast för information.

([1]) EGT 196, 16.8.1967, s. 1.
([2]) Kelatbildarna ska identifieras och kvantifieras enligt de europeiska standarder som omfattar kelatbildarna ovan.

▼M9

E.3.2 *Komplexbildare* ([1])

Följande komplexbildare är endast tillåtna i produkter för växtnäringsbevattning och/eller bestrykning av blad, med undantag av zinklignosulfonat, järnlignosulfonat, kopparlignosulfonat och manganlignosulfonat som får tillföras jorden direkt.

Syror eller natrium-, kalium- eller ammoniumsalter av:

▼M10

Nr	Benämning	Alternativ benämning	Kemisk formel	Syrans CAS-nummer ([1])
1	Lignosulfonsyra	LS	Kemisk formel ej tillgänglig	8062-15-5 ([2])

([1]) Endast för information.
([2]) Av kvalitetsskäl måste den relativa halten av fenolhydroxyl och den relativa halten av organiskt svavel, mätt enligt EN 16109, överstiga 1,5 % respektive 4,5 %.

▼M5

F. **Nitrifikationshämmare och ureashämmare**

De ureashämmare och nitrifikationshämmare som förtecknas i tabellerna F.1 och F.2 nedan får läggas till de kvävehaltiga gödselmedelstyperna i avsnitten A.1, B.1, B.2, B.3, C.1 och C.2 i bilaga I på följande villkor:

1. Minst 50 % av den totala kvävehalten i gödselmedlet består av sådana kväveformer som anges i kolumn 3.

2. De hör inte till de gödselmedelstyper som anges i kolumn 4.

Texten ”innehåller nitrifikationshämmare ([nitrifikationshämmarens typbeteckning])” ska läggas till i typbeteckningen för gödselmedel som innehåller sådana nitrifikationshämmare som förtecknas i tabell F.1.

Texten ”innehåller ureashämmare ([ureashämmarens typbeteckning])” ska läggas till i typbeteckningen för gödselmedel som innehåller sådana ureashämmare som förtecknas i tabell F.2.

Den person som är ansvarig för marknadsföringen ska förse varje förpackning eller varuparti med tekniska upplysningar som är så fullständiga som möjligt. Uppgifterna ska särskilt ge information till användaren om lämpliga givor och spridningstider med avseende på den gröda som odlas.

Nya nitrifikationshämmare och ureashämmare får tas med i tabell F1 eller F2 efter utvärdering av de tekniska underlagen som lämnas in i enlighet med de riktlinjer som ska utarbetas för dessa sammansättningar.

([1]) Komplexbildarna ska identifieras enligt de europeiska standarder som omfattar komplexbildarna ovan.

▼M5

F.1 *Nitrifikationshämmare*

Nr	Nitrifikationshämmarens typbeteckning och sammansättning	Lägsta och högsta halt av hämmare i viktprocent av den totala mängden kväve i form av ammoniumkväve och ureakväve	EG-gödselmedelstyp där hämmare inte får användas	Beskrivning av tillåtna nitrifikationshämmare i sammansättningar Uppgifter om tillåten halt
1	2	3	4	5
1	Dicyandiamid ELINCS nr 207-312-8	Minst 2,25 Högst 4,5		
▼M9 2	Produkt innehållande dicyandiamid (DCD) och 1,2,4-triazol (TZ) EG# Einecs-nr 207-312-8 EG# Einecs-nr 206-022-9	Minst 2,0 Högst 4,0		Blandning i förhållandet 10:1 (DCD:TZ)
3	Produkt innehållande 1,2,4-triazol (TZ) och 3-metylpyrazol (MP) EG# Einecs-nr 206-022-9 EG# Einecs-nr 215-925-7	Minst 0,2 Högst 1,0		Blandning i förhållandet 2:1 (TZ:MP)

▼M5

F.2 *Ureashämmare*

Nr	Ureashämmarens typbeteckning och sammansättning	Lägsta och högsta halt av hämmare i viktprocent av den totala mängden kväve som urea	EG-gödselmedelstyp där hämmare inte får användas	Beskrivning av tillåtna ureashämmare i sammansättningar Uppgifter om tillåten halt
1	2	3	4	5
1	N-(n-butyl) tiofosforsyratriamid ELINCS nr 435-740-7	Minst 0,09 Högst 0,20		
▼M9 2	N-(2-nitrofenyl)-fosfortriamid (2-NPT) EG# Einecs-nr 477-690-9	Minst 0,04 Högst 0,15		

▼B

BILAGA II

TOLERANSER

Avvikelserna som anges i denna bilaga är negativa värden uttryckta i massprocent.

Som avvikelse från angiven halt av näringsämne i de olika typerna av EG-gödselmedel tillåts följande toleranser:

1. **Oorganiska enkla gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen absolut värde i massprocent, uttryckt som N, P_2O_5, K_2O, MgO, Cl**

1.1 *Kvävegödselmedel*

kalciumnitrat	0,4
kalciummagnesiumnitrat	0,4
natriumnitrat	0,4
chilesalpeter	0,4
kalciumcyanamid	1,0
kvävehaltig kalciumcyanamid	1,0
ammoniumsulfat	0,3
ammoniumnitrat eller kalciumammoniumnitrat:	
— t.o.m. 32 %	0,8
— mer än 32 %	0,6
ammoniumsulfatnitrat	0,8
magnesiumsulfatnitrat	0,8
magnesiumammoniumnitrat	0,8
urea	0,4
suspension av kalciumnitrat	0,4
flytande kvävegödselmedel med ureaformaldehyd	0,4
suspension av kvävegödselmedel med ureaformaldehyd	0,4
ureaammoniumsulfat	0,5
flytande kvävegödselmedel	0,6
lösning av ammoniumnitrat-urea (UAN-lösning)	0,6

1.2 *Fosforgödselmedel*

Thomasfosfat:		
— halten angiven med en noggrannhet på 2 massprocent		0,0
— halten angiven med ett enda heltal		1,0
Övriga fosforgödselmedel		
P_2O_5-löslighet i:	(Gödselmedlets nummer enligt bilaga I)	
— mineralsyra	(3, 6, 7)	0,8
— myrsyra	(7)	0,8
— neutralt ammoniumcitrat	(2a, 2b, 2c)	0,8
— alkaliskt ammoniumcitrat	(4, 5, 6)	0,8
— vatten	(2a, 2b, 3)	0,9
	(2c)	1,3

▼B

1.3 *Kaliumgödselmedel*

►M10 kaliumråsalt ◄	1,5
►M10 anrikat kaliumråsalt ◄	1,0
Kaliumklorid:	
— t.o.m. 55 %	1,0
— mer än 55 %	0,5
kaliumklorid innehållande magnesiumsalt	1,5
Kaliumsulfat	0,5
kaliumsulfat innehållande magnesiumsalt (kalimagnesia)	1,5

1.4 *Övriga beståndsdelar*

Klorid	0,2

2. **Oorganiska sammansatta gödselmedel som innehåller primära makronäringsämnen**

2.1 *Näringsämnen*

N	1,1
P_2O_5	1,1
K_2O	1,1

2.2 *Totala negativa avvikelser från det uppgivna värdet*

gödselmedel med två växtnäringsämnen	1,5
gödselmedel med tre växtnäringsämnen	1,9

3. **Sekundära näringsämnen i gödselmedel**

De avvikelser som medges från deklarerad halt av kalcium, magnesium, natrium och svavel är en fjärdedel av den deklarerade halten av dessa ämnen och högst 0,9 % i absoluta tal för CaO, MgO, Na_2O och SO_3, dvs. 0,64 för Ca, 0,55 för Mg, 0,67 för Na och 0,36 för S.

4. **Mikronäringsämnen i gödselmedel**

Följande avvikelser tillåts för deklarerad halt av mikronäringsämnen:

— 0,4 % i absoluta tal för en halt över 2 %.

— En femtedel av deklarerat värde för en halt under eller lika med 2 %.

Den avvikelse som medges från deklarerad halt av olika former av kväve eller deklarerade lösligheter av fosforpentoxid är en tiondel av hela halten av det berörda näringsämnet och högst 2 massprocent, förutsatt att hela halten av näringsämnet håller sig inom de gränser som anges i bilaga I och som gäller enligt ovan fastställda toleranser.

▼B

BILAGA III

TEKNISKA BESTÄMMELSER OM AMMONIUMNITRATGÖDSELMEDEL MED HÖG KVÄVEHALT

1. **Egenskaper hos och gränsvärden för enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt**

1.1 *Porositet (oljebindningsförmåga)*

Sedan gödselmedlet utsatts för två termiska cykler vid en temperatur mellan 25 och 50 °C, och i enlighet med bestämmelserna i del 2 i avsnitt 3 i denna bilaga, får det inte kvarhålla mer än 4 massprocent olja.

1.2 *Brännbara beståndsdelar*

Massprocenten brännbart material, mätt som kolhalt, får inte överskrida 0,2 % för gödselmedel med en kvävehalt på minst 31,5 massprocent och får inte överskrida 0,4 % för gödselmedel med en kvävehalt högre än 28 % men lägre än 31,5 massprocent.

1.3 *pH*

En lösning med 10 g gödselmedel i 100 ml vatten skall ha ett pH-värde på minst 4,5.

1.4 *Analys av partikelstorlek*

Massprocenten brännbart material, mätt som kolhalt, får inte överskrida 0,2 % för gödselmedel med en kvävehalt på minst 31,5 massprocent och får inte överskrida 0,4 % för gödselmedel med en kvävehalt högre än 28 % men lägre än 31,5 massprocent.

1.5 *Klor*

Maximal klorhalt: 0,02 massprocent.

1.6 *Tungmetaller*

Tungmetaller bör inte tillsättas avsiktligt, och eventuella spår som kan vara en följd av produktionsprocessen bör inte överskrida den gräns som kommittén har fastställt.

Maximal kopparhalt: 10 mg/kg.

För övriga tungmetaller finns inga fastställda gränsvärden.

2. **Beskrivning av detonationssäkerhetsprovet för ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt**

Provningen skall utföras på ett representativt prov av gödselmedlet. Innan detonationssäkerheten provas skall provets hela massa utsättas för termiska cykler 5 gånger i enlighet med bestämmelserna i del 3 i avsnitt 3 i denna bilaga.

Gödselmedlet skall genomgå detonationssäkerhetsprovet i ett horisontellt stålrör under följande betingelser:

— Sömlöst stålrör

— Rörets längd: minst 1 000 mm

— Nominell ytterdiameter: minst 114 mm

— Nominell väggtjocklek: minst 5 mm

— Booster (initieringsförstärkarladdning): typ och vikt skall vara sådana att det detonationstryck som provet utsätts för är det högsta möjliga, så att man kan fastställa dess känslighet för överföring av detonationer.

— Testtemperatur: 15-25 °C,

▼B

— Witnesscylindrar av bly för registrering av detonationskraften: diameter 50 mm och höjd 100 mm

— Dessa cylindrar placeras med 150 mm mellanrum så att de bär upp röret horisontellt. Provet skall utföras två gånger. Provet anses avgörande om vid båda provningarna en eller flera av stödcylindrarna deformeras mindre än 5 %.

3. **Metoder för att kontrollera överensstämmelsen med de gränsvärden som anges i bilaga III-1 och III-2**

Metod 1

Metoder för belastning med termiska cykler

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandena för belastning med termiska cykler innan enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt utsätts för provning av oljebindningsförmåga och både enkla och sammansatta ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt utsätts för provning av detonationssäkerhet.

Med de metoder för slutna termiska cykler som beskrivs i detta avsnitt anses det möjligt att på ett tillfredsställande vis simulera de villkor som det skall tas hänsyn till i samband med tillämpningen av avdelning II, kapitel IV, även om det inte nödvändigtvis går att simulera alla de förhållanden som kan uppstå under transport och förvaring.

2. **Termiska cykler enligt bilaga III-1**

2.1 *Tillämpningsområde*

Detta förfarande gäller cyklisk värmebelastning innan gödselmedlets oljebindningsförmåga har fastställs.

2.2 *Princip och definition*

Provet uppvärms i en Erlenmeyerkolv från normal temperatur till 50 °C och hålls kvar vid denna temperatur i två timmar (50 °C-fasen). Det får svalna till en temperatur på 25 °C och hålls kvar vid denna temperatur i två timmar (25 °C-fasen). Dessa båda faser bildar tillsammans en termisk belastningscykel. Sedan provet har utsatts för två sådana cykler hålls temperaturen kvar vid 20 (± 3) °C för bestämning av oljebindningsförmågan.

2.3 *Utrustning*

Normal laboratorieutrustning, i synnerhet

— vattenbad som med termostat hålls vid 25 (± 1) respektive 50 (± 1) °C,

— Erlenmeyerkolvar på 150 ml.

2.4 *Förfarande*

Lägg varje prov på 70 (± 5) g i en Erlenmeyerkolv, som sedan försluts med en propp.

Flytta varje kolv varannan timme från 50-badet till 25-badet och tvärtom.

Håll vattnet i varje bad vid konstant temperatur och håll det i ständig rörelse genom snabb omrörning för att säkerställa att vattennivån ligger ovanför provets nivå. Skydda proppen mot kondensation med en hätta av skumgummi.

3. **Termiska cykler enligt bilaga III-2**

3.1 *Tillämpningsområde*

Detta förfarande gäller termisk belastning före detonationssäkerhetsprovet.

▼B

3.2 *Princip och definition*

Provet får ligga i en vattentät låda, där det värms upp från rumstemperatur till 50 °C och hålls kvar vid denna temperatur i en timme (50 °C-fasen). Sedan får provet svalna tills det kommer ner till en temperatur av 25 °C, där det hålls kvar i en timme (25 °C-fasen). Dessa båda faser på 50 °C och 25 °C bildar tillsammans en termisk cykel. Efter erforderligt antal cykler hålls provet kvar vid en temperatur av 20 (± 3) °C i avvaktan på detonationssäkerhetsprovet.

3.3 *Utrustning*

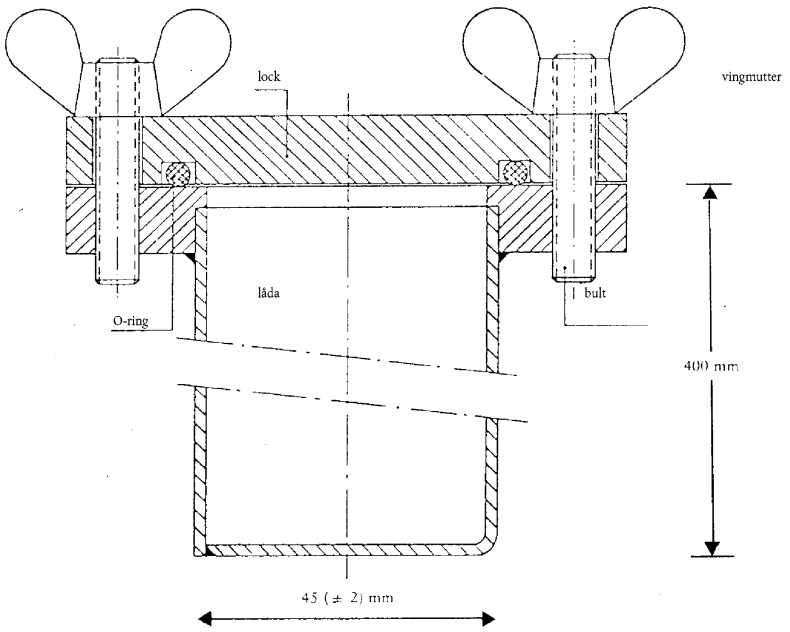
— Ett termostaterat vattenbad vars temperatur kan regleras i intervallet 20-51 °C med en minsta uppvärmnings- och svalningshastighet på 10 °C/timme, eller två vattenbad, varav det ena hålls vid temperaturen 20 °C och det andra vid 51 °C. Vattnet i baden skall ständigt röras om, och baden skall ha så stor volym att ordentlig vattencirkulation är möjlig.

— En helt vattentät låda av rostfritt stål, försedd med en centralt monterad temperaturgivare. Lådans ytterbredd skall vara 45 ± 2 mm och väggtjockleken 1,5 mm (se fig. 1). Lådans höjd och längd kan väljas med hänsyn till vattenbadets dimensioner, t.ex. längd 600 mm, höjd 400 mm.

3.4 *Förfarande*

Placera lådan i vattenbadet. Värm vattnet till 51 °C och mät temperaturen i mitten av provet. Kyl vattnet i en timme efter det att temperaturen i mitten når 50 °C. En timme efter det att temperaturen i mitten kommit ner till 25 °C skall uppvärmningen för nästa cykel påbörjas. Om två vattenbad används skall lådan överföras till det andra badet efter varje uppvärmnings- eller nedkylningsperiod.

Figur 1

▼B

Metod 2

Bestämning av oljebindningsförmågan

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för bestämning av oljebindningsförmågan i enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

Metoden gäller för både prillade och granulerade gödselmedel som inte innehåller oljelösliga ämnen.

2. **Definition**

Gödselmedlets oljebindningsförmåga: Den mängd olja som hålls kvar av gödselmedlet, fastställt under angivna driftsvillkor och uttryckt som procent av massan.

3. **Princip**

Provet dränks fullständigt i gasolja under angiven period, varefter överskottsolja får rinna av under angivna betingelser. Mätning av provets massökning.

4. **Reagens**

Gasolja

Viskositet max.: 5 mPas vid 40 °C

Densitet: 0,8 till 0,85 g/ml vid 20 °C

Svavelhalt: ≤ 1,0 massprocent

Aska: ≤ 0,1 massprocent

5. **Utrustning**

Vanlig laboratorieutrustning samt följande:

5.1 En våg som kan väga med en noggrannhet på 0,01 g.

5.2 Flera bägare på 500 ml.

5.3 En tratt av plastmaterial, helst med en cylindrisk vägg upptill, diameter ca 200 mm.

5.4 En provsikt, maskvidd 0,5 mm, som passar till tratten (5.3).

Anmärkning: Trattens och siktens storlek skall vara sådan att endast ett fåtal korn kan ligga ovanpå varandra, så att oljan lätt kan rinna av.

5.5 Filterpapper, snabbfiltrerande, kräppat, mjukt, vikt 150 g/m^2.

5.6 Läskpapper (laboratoriekvalitet)

6. **Förfarande**

6.1 Två bestämningar utförs i snabb följd på olika delar av samma prov.

▼M7

6.2 Avlägsna partiklar som är mindre än 0,5 mm med hjälp av sikten (5.4). Väg upp ca 50 g av provet (noggrannhet 0,01 g) och placera det i bägaren (5.2). Tillsätt så mycket gasolja (6.4) att de prillade eller granulerade kornen täcks helt och rör om omsorgsfullt för att säkerställa att de prillade eller granulerade kornens ytor blir helt fuktade. Täck över bägaren med ett urglas och låt stå i en timme vid 25 (± 2) °C.

▼B

6.3 Filtrera bägarens hela innehåll genom tratten (5.3) med sikten isatt (5.4). Låt den andel som hålls kvar av sikten vara kvar där i en timme, så att större delen av den överflödiga oljan får rinna av.

6.4 Lägg två ark filterpapper (5.5) (ca 500 × 500 mm) ovanpå varandra på ett jämnt underlag, vik båda filterpapperens fyra kanter, som skall vara ca 40 mm breda, uppåt så att kornen inte kan rulla undan. Placera två skikt läskpapper (5.6) i mitten av filterpapperna. Häll innehållet i sikten (5.4) över läskpapperen och sprid ut kornen jämnt med en mjuk pensel. Lyft ena sidan av läskpapperen efter två minuter, så att kornen överförs till filterpapperen därunder och sprid ut dem jämnt på dessa med penseln. Lägg på ytterligare ett ark filterpapper på samma sätt med kanterna uppåtvikta ovanpå provet och rulla kornen mellan filterpapperen med cirkelrörelser under lätt tryck. Gör ett kort uppehåll efter åtta cirkelrörelser och lyft därvid motsatta kanter av filterpapperen, varvid de korn som rullat ut mot kanterna skall föras tillbaka till mitten. Gör detta på följande sätt: Gör fyra fullständiga cirkelrörelser, först medurs, sedan moturs. Rulla sedan tillbaka kornen till mitten enligt beskrivningen ovan. Denna procedur skall utföras tre gånger (24 cirkelrörelser, kanterna lyfts två gånger). Sätt försiktigt in ett nytt ark filterpapper mellan det nedre arket och det övre, och låt kornen rulla över på det nya arket genom att lyfta kanterna på det övre arket. Täck över kornen med det nya arket filterpapper och upprepa samma procedur som beskrivs ovan. Ta sedan omedelbart ut kornen i en tarerad skål och väg om dem med en noggrannhet på 0,01 g för att fastställa vikten av den gasolja som blivit kvar i kornen.

6.5 *Ny rullning och omvägning*

Om mängden kvarhållen gasolja i provet visar sig vara större än 2 g, placeras provet på en ny uppsättning filterpapper. Upprepa rullningen och lyft hörnen enligt avsnitt 6.4 (två gånger åtta cirkelrörelser, en lyftning). Väg sedan om provet.

7. **Redovisning av resultaten**

7.1 *Beräkningsmetod och formel*

För varje bestämning (6.1), uttryckt i procent av det siktade provets massa, erhålls oljebindningen genom ekvationen

$$\text{Oljebindningsförmåga} = \frac{m_2 - m_1}{m_1} \times 100$$

där:

m_1 = den siktade provandelens massa i gram (6.2) och

▼B

m_2 = massan i provandelen enligt avsnitt 6.4 resp. 6.5 som resultat av den sista vägningen, i gram

Ta medelvärdet av de två separata bestämningarna som resultat.

Metod 3

Bestämning av brännbara beståndsdelar

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för bestämning av det brännbara innehållet i enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

2. **Princip**

Den koldioxid som alstras av oorganiska fyllnadsmaterial avlägsnas i förväg genom syrabehandling. De organiska föreningarna oxideras med en blandning av kromsyra och svavelsyra. Den koldioxid som bildas absorberas i en bariumhydroxidlösning. Utfällningen löses upp i saltsyra och mäts genom återtitrering med natriumhydroxidlösning.

3. **Reagens**

3.1 Kromtrioxid Cr_2O_3 av analyskvalitet.

3.2 Svavelsyra, 60 volymprocent: Häll 360 ml vatten i en enliters bägare och tillsätt försiktigt 640 ml svavelsyra (d_{20} = 1,83 g/ml).

3.3 Silvernitrat: lösning 0,1 mol/l.

3.4 *Bariumhydroxid*

Väg upp 15 g bariumhydroxid ($Ba(OH)_2$. $8H_2O$) och lös upp den helt i varmt vatten. Låt svalna och överför till en enliterskolv. Fyll på vatten till märket och blanda. Filtrera genom veckat filterpapper.

3.5 Saltsyra: standardlösning 0,1 mol/l.

3.6 Natriumhydroxid: standardlösning 0,1 mol/l.

3.7 Bromfenolblått: lösning på 0,4 g per liter vatten.

3.8 Fenolftalein: lösning på 2 g per liter etanol (60 % volym).

3.9 Natronkalk: partikelstorlek mellan ca 1,0 och 1,5 mm.

3.10. Demineraliserat vatten, kokt för eliminering av koldioxid.

4. **Utrustning**

4.1 *Vanlig laboratorieutrustning, i synnerhet*

— en glasfilterdegel: kapacitet 15 ml, plattans diameter 20 mm, totalhöjd 50 mm, porositet 4 (pordiameter 5-15 μm),

— en 600-ml bägare.

4.2 Kvävgas under tryck.

4.3 Utrustning som består av följande delar och som om möjligt skall vara monterad med kulslipningar (se fig. 2).

4.3.1 Absorptionsrör A ca 200 mm långt och 30 mm i diameter, fyllt med natronkalk (3.9) som hålls på plats av glasfiberproppar.

▼B

4.3.2 Reaktionskolv B, kapacitet 500 ml, med sidoarm och rund botten.

4.3.3 En fraktionskolonn typ Vigreux, ca 150 mm lång (C').

4.3.4 Kylare med dubbla kondensytor C, 200 mm lång.

▼M7

4.3.5 Drechselflaska D, som fungerar som uppfångare av överskottssyra som eventuellt destilleras över.

▼B

4.3.6 Isbad E för kylning av Drechselflaskan.

4.3.7 Två absorptionskärl F_1 och F_2, diameter 32 till 35 mm, vars gasspridare består av en 10 mm tjock platta av sintrat glas med låg porositet.

4.3.8 Sugpump och sugregulator g bestående av ett T-rör vars fria arm är ansluten till ett tunt kapillärrör med en kort gummislang med skruvklämma.

Användning av kokande kromsyrelösning i en apparat med undertryck medför risker och kräver lämpliga försiktighetsmått.

5. **Förfarande**

5.1 *Prov för analys*

Väg upp ca 10 g ammoniumnitrat med en noggrannhet på 0,001 g.

5.2 *Borttagande av karbonater*

▼M7

Placera provet i reaktionskolven B. Tillsätt 100 ml H_2SO_4 (3.2). De prillade eller granulerade kornen löses upp på ungefär 10 minuter vid rumstemperatur. Montera apparaten enligt figuren: Anslut en ände av absorptionsröret (A) till kvävetillförseln (4.2) via ett returblockerat flöde innehållande ett tryck motsvarande 667–800 Pa och låt den andra änden av röret sticka in i reaktionskärlet. Installera Vigreux-kolonnen (C′) och kylaren (C) med tillförsel av kylvatten. Justera kvävgasen till ett lagom flöde genom lösningen, koka upp lösningen och fortsätt kokningen i två minuter. Efter denna tid bör ingen ytterligare skumbildning förekomma. Om bubblor som kan upptäckas bildas ska uppvärmningen fortsätta i 30 minuter. Låt lösningen svalna i minst 20 minuter med bibehållet kvävgasflöde.

▼B

Montera resten av utrustningen enligt anvisningarna i diagrammet genom att ansluta kondensröret till Drechselflaskan (D) och flaskan till absorptionskärlen F_1 och F_2. Kvävgasen måste fortsätta att strömma genom lösningen under detta arbete. Tillsätt snabbt 50 ml bariumhydroxidlösning (3.4) i vart och ett av absorptionskärlen (F_1 och F_2).

Låt kvävegasen bubbla igenom i ungefär 10 minuter. Lösningen måste förbli klar i absorptionskärlen. Om detta inte är fallet skall karbonatutdrivningen justeras.

5.3 *Oxidation och absorption*

Dra ut kvävetillförselröret och tillsätt snabbt 20 g kromtrioxid (3.1) och 6 ml silvernitratlösning (3.3) via reaktionskärlets (B) sidoarm. Anslut apparaten till pumpen och justera kväveflödet, så att det uppstår ett jämnt flöde av gasbubblor genom absorptionskärlen F_1 och F_2 med gasspridare av sintrat glas.

▼B

Värm upp reaktionskolven (B) tills vätskan kokar och håll den kokande i en och en halv timme (1). Eventuellt måste sugregleringsventilen (G) justeras för att styra kväveflödet, eftersom det bariumkarbonat som fälls ut under provet kan blockera plattorna av sintrat glas. Resultatet är godtagbart om bariumhydroxidlösningen i absorptionskärlet F_2 förblir klar. I annat fall måste provet upprepas. Stoppa uppvärmningen och ta isär utrustningen. Tvätta vart och ett av kärlen både invändigt och utvändigt för att få bort bariumhydroxiden och samla upp sköljvattnet i resp. absorptionskärl. Placera gasspridarna, den ena efter den andra, i en bägare på 600 ml, som sedan kommer att användas för bestämningen.

Filtrera snabbt innehållet i absorptionskärlet F_2 under vakuum och därefter i absorptionskärlet F_1 med hjälp av glasfilterdegeln. Samla upp fällningen genom att skölja absorptionskärlen med vatten (3.10) och tvätta degeln med 50 ml av samma vatten. Placera degeln i 600 ml-bägaren och tillsätt ungefär 100 ml vatten (3.10). Tillsätt 50 ml kokt vatten i vart och ett av absorptionskärlen och släpp kvävgasen genom spridarna i fem minuter. För ihop vattnet med det från bägaren. Upprepa detta en gång för att säkerställa att spridarna blir ordentligt sköljda.

5.4 *Mätning av karbonat från organiskt material*

Tillsätt fem droppar fenolftalein (3.8) till bägarens innehåll. Lösningen färgas röd. Titrera med saltsyra (3.5) tills det nätt och jämnt blir en skär nyans. Rör lösningen omsorgsfullt i degeln för att kontrollera att den skära färgen inte kommer tillbaka. Tillsätt fem droppar bromfenolblått (3.7) och titrera med saltsyra (3.5) tills lösningen gulfärgas. Tillsätt ytterligare 10 ml saltsyra.

Värm upp lösningen till kokpunkten och fortsätt koka högst en minut. Kontrollera omsorgsfullt att ingen fällning blir kvar i vätskan.

Låt svalna och återtitrera med natriumhydroxidlösningen (3.6).

6. **Blindtest**

Utför ett blindtest med samma förfarande och samma mängder av alla reagenser.

7. **Redovisning av resultaten**

Halten av brännbara beståndsdelar (C) uttryckt som kol i procent av provets massa erhålls med formeln:

$$C\ \% = 0{,}06 \times \frac{V_1 - V_2}{E}$$

där:

E = testandelens massa i gram,

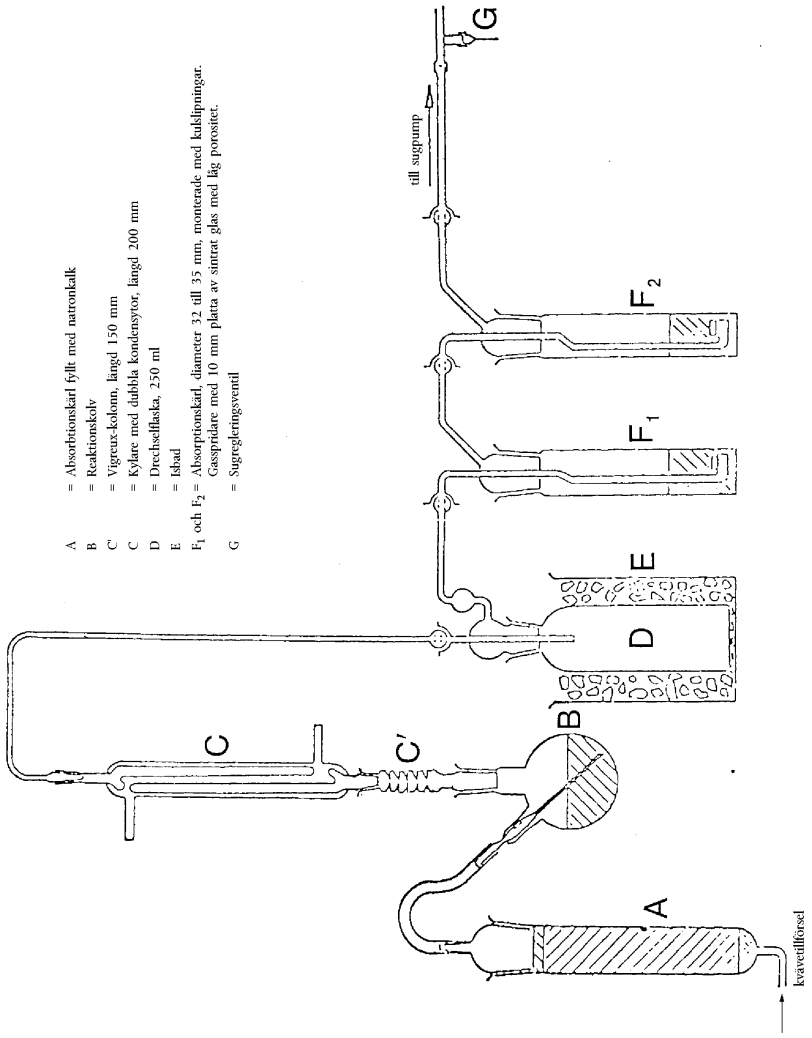
V_1 = den totala mängden saltsyra på 0,1 mol/l i ml tillsatt efter det att fenolftaleinet har ändrat färg och

V_2 = mängden natriumhydroxidlösning på 0,1 mol/l i ml som används för återtitrering.

(1) En och en halv timmes reaktionstid räcker för de flesta organiska ämnen i närvaro av silvernitrat som katalysator.

▼B

Figur 2

Metod 4

Bestämning av pH-värdet

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för mätning av pH-värdet i en lösning av enkelt ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

2. **Princip**

Mätning av pH-värdet i en ammoniumnitratlösning med pH-mätare.

3. **Reagens**

Destillerat eller demineraliserat vatten, fritt från koldioxid.

3.1 *Buffertlösning med pH-värdet 6,88 vid 20 °C*

Lös 3,40 ± 0,01 g kaliumdivätefosfat (KH_2PO_4) i ca 400 ml vatten. Lös sedan 3,55 ± 0,01 g dinatriumvätefosfat (Na_2HPO_4) i ca 400 ml vatten. Överför de båda lösningarna utan förlust till en mätkolv på 1 000 ml. Fyll på vatten till märket och blanda. Förvara lösningen lufttätt.

▼B

3.2 *Buffertlösning med pH-värdet 4,00 vid 20 °C*

Lös upp 10,21 ± 0,01 g kaliumväteftalat ($KHC_8O_4H_4$) i vatten. Överför utan förlust till en mätkolv på 1 000 ml. Fyll på vatten till märket och blanda.

Förvara lösningen lufttätt.

3.3 Kommersiellt tillgängliga standardlösningar för pH-värden får användas.

4. **Utrustning**

pH-mätare försedd med glas- och kalomelelektroder eller motsvarande, känslighet 0,05 pH-enheter.

5. **Förfarande**

5.1 *Kalibrering av pH-mätaren*

Kalibrera pH-mätaren (4) vid temperaturen 20 (± 1) .ºC med buffertlösningarna (3.1), (3.2) eller (3.3). Släpp fram ett svagt kväveflöde till lösningens yta och bibehåll det under provet.

5.2 *Bestämning*

Häll 100,0 ml vatten på 10 ± 0,01 g av provet i en bägare på 250 ml. Avlägsna olösligt material genom filtrering, dekantering eller centrifugering av vätskan. Mät den klara lösningens pH-värde vid temperaturen 20 (± 1) °C med samma procedur som används för kalibrering av mätaren.

6. **Redovisning av resultaten**

Uttryck resultatet i pH-värde avrundat till en decimal och ange temperaturen vid avläsningen.

Metod 5

Bestämning av partikelstorlek

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för provsiktning av enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

2. **Princip**

Sikta provet genom en kombination av tre siktar, antingen för hand eller med skakapparat. Notera den massa som hålls kvar av varje sikt och beräkna procentandelen material som passerar igenom de angivna siktarna.

3. **Utrustning**

3.1 Provsiktar av trådväv, diameter 200 mm med maskstorlek 2,0, 1,0 resp. 0,5 mm av standardstorlek. Ett lock och ett mottagande kärl för de tre siktarna.

3.2 En våg med en noggrannhet på 0,1 g.

3.3 En skakapparat (om sådan finns) som skakar provet både vertikalt och horisontellt.

4. **Förfarande**

4.1 Dela in provet i representativa delar på ca 100 g.

4.2 Väg en av dessa delar till närmaste 0,1 g.

▼B

4.3 Placera siktkombinationen i följande ordning: mottagningskärl, 0,5 mm, 1 mm, 2 mm och placera det vägda provet på den översta sikten. Sätt på locket över siktarna.

4.4 Skaka för hand eller med skakapparat med både vertikala och horisontella rörelser. Knacka då och då på siktarna vid manuell siktning. Fortsätt med detta i 10 minuter eller tills mindre än 0,1 g passerar genom varje sikt på en minut.

4.5 Ta av siktarna en i taget och ta hand om det material som samlats upp, borsta försiktigt från baksidan med en mjuk pensel om det behövs.

4.6 Väg (noggrannhet 0,1 g) det kvarhållna materialet på varje sikt samt det som samlats upp under siktarna.

5. **Bedömning av resultaten**

5.1 Uttryck varje andels massa i procent av summan av andelarnas massor (inte av den invägda massan).

Beräkna procentandelen i det mottagande kärlet (dvs. < 0,5 mm): A %.

Beräkna procentandelen som samlats på sikten 0,5 mm: B %.

Beräkna procentandelen som passerat igenom 1,0 mm, dvs. (A + B) %.

Summan av andelarnas massor skall ligga inom 2 % av den ursprungliga massan.

5.2 Minst två separata analyser bör utföras, varvid de olika resultaten för A inte bör avvika med mer än 1,0 % absolut från varandra, och för B inte med mer än 1,5 %. Upprepa provet om så inte är fallet.

6. **Redovisning av resultaten**

Redovisa genomsnittet för de båda värdena för A och för A + B.

Metod 6

Bestämning av klorhalten (som kloridjon)

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för bestämning av klorhalten (som kloridjon) i enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

2. **Princip**

Kloridjoner upplösta i vatten bestäms genom potentiometrisk titrering med silvernitrat i sur lösning.

3. **Reagens**

Destillerat eller demineraliserat vatten som är fritt från kloridjoner.

3.1 Aceton.

3.2 Koncentrerad salpetersyra (densitet vid 20 °C = 1,40 g/ml).

3.3 Silvernitrat: standardlösning 0,1 mol/l. Förvara lösningen i en brun glasflaska.

3.4 Silvernitrat 0,004 mol/l, standardlösning - bered lösningen omedelbart före användning.

▼B

3.5 Kaliumklorid 0,1 mol/l, standardreferenslösning. Väg 3,7276 g kaliumklorid av analyskvalitet (noggrannhet 0,1 mg), som tidigare har torkats i en timme i en ugn vid 130 °C och fått svalna till rumstemperatur i exsickator. Lös i lite vatten, överför lösningen utan förlust till en standardkolv på 500 ml, späd till märket och blanda.

3.6 Kaliumklorid 0,004M-standardreferenslösning - bered lösningen omedelbart före användning.

4. **Utrustning**

4.1 En potentiometer med indikatorelektrod av silver och kalomelelektrod som referens, känslighet 2 mV med mätområde - 500 till + 500 mV.

4.2 En brygga innehållande en mättad kaliumnitratlösning, ansluten till kalomelelektroden (4.1) och försedd med porösa proppar i vardera änden.

4.3 En magnetomrörare med teflonbelagd stav.

4.4 En mikrobyrett med fin spets och skalstreck på 0,01 ml.

5. **Förfarande**

5.1 *Ställning av silvernitratlösningen*

Överför 5,00 ml och 10,00 ml standardreferenslösning av kaliumklorid (3.6) till två låga bägare av lämplig storlek (t.ex. 250 ml). Utför följande titrering på innehållet i varje bägare.

Tillsätt 5 ml salpetersyra (3.2), 120 ml aceton (3.1) och så mycket vatten att den totala mängden blir ungefär 150 ml. Placera magnetomrörarens (4.3) stav i bägaren och sätt igång omrörningen. Doppa ner silverelektroden (4.1) och bryggans (4.2) fria ände i lösningen. Anslut elektroderna till potentiometern (4.1) och anteckna startpotentialens värde efter att först ha verifierat apparatens nollinställning.

Titrera med mikrobyrett (4.4) efter att först ha tillsatt 4 resp. 9 ml av silvernitratlösningen motsvarande den normerade referenslösning av kaliumklorid som används. Fortsätt att tillsätta 0,1 ml i taget för 0,004 mol/l-lösningarna och 0,05 ml för lösningarna på 0,1 mol/l. Vänta tills potentialen hunnit stabiliseras efter varje sådant tillskott.

Anteckna de tillsatta volymerna och motsvarande värden för potentialen i de första två spalterna av en tabell.

I tabellens tredje spalt antecknas de stegvisa tillskotten (Δ_1E) till potentialen E. I den fjärde spalten antecknas skillnaderna (Δ_2E) positiva eller negativa, mellan potentialtillskotten (Δ_1E). Slutet av titreringen motsvarar den tillsats på 0,1 eller 0,05 ml (V_1) av silvernitratlösningen, som ger maximalvärdet på Δ_1E.

För att beräkna den exakta volymen (V_{eq}) av silvernitratlösningen motsvarande slutet av reaktionen används formeln:

$$V_{eq} = V_0 + (V_1 \times \frac{b}{B})$$

där:

V_0 = den totala volymen i ml av silvernitratlösningen omedelbart lägre än den volym som ger största steget i Δ_1E,

V_1 = sista tillsatsen av silvernitratlösning (0,1 eller 0,05 ml) i ml,

▼B

b = sista positiva värdet av $\Delta_2 E$,

B = summan av absolutvärdena av det sista positiva värdet av $\Delta_2 E$ och det första negativa värdet på $\Delta_2 E$ (se exemplet i tabell 1).

5.2 *Blindtest*

Utför ett blindtest och ta hänsyn till detta vid beräkning av slutresultatet.

Resultatet V_4 av blindtestet på reagensmedlen erhålls i ml med formeln

$$V_4 = 2V_3 - V_2$$

där:

V_2 = värdet i ml av den exakta volym (V_{eq}) av silvernitratlösningen som motsvarar titreringen av 10 ml av den normerade referenslösning av kaliumklorid som används,

V_3 = värdet i ml av den exakta volym (V_{eq}) av silvernitratlösningen som motsvarar titreringen av 5 ml av den normerade referenslösning av kaliumklorid som används.

5.3 *Kontrolltest*

Blindtestet kan samtidigt fungera som kontroll på att utrustningen fungerar som den skall och att testförfarandet används rätt.

5.4 *Bestämning*

Ta en del av provet i storleksordningen 10-20 g och väg det med en noggrannhet på 0,01 g. Överför kvantitativt till en 250 ml-bägare. Tillsätt 20 ml vatten, 5 ml salpetersyra (3.2) och 120 ml aceton (3.1) samt så mycket vatten att det totalt blir 150 ml.

Sätt ner magnetomrörarens (4.3) stav i bägaren, placera bägaren på omröraren och sätt igång omrörning. Doppa ner silverelektroden (4.1) och bryggans (4.2) fria ände i lösningen, anslut elektroderna till potentiometern (4.1) och anteckna startpotentialens värde efter att först ha verifierat apparatens nollinställning.

Titrera med silvernitratlösningen genom tillsatser på 0,1 ml från mikrobyretten (4.4). Vänta tills potentialen hunnit stabiliseras efter varje sådant tillskott.

Fortsätt titreringen enligt beskrivningen i 5.1, med början vid fjärde stycket: ”Anteckna de tillsatta volymerna och motsvarande värden för potentialen i de första två spalterna av en tabell.”

6. **Redovisning av resultaten**

Redovisa resultaten av analysen som procenthalt klor i det prov som mottagits för analys. Beräkna klorhalten (Cl) i procent med formeln:

$$\text{Cl}\,\% = \frac{0{,}3545 \times T \times (V_5 - V_4) \times 100}{m}$$

där:

T är molariteten för den silvernitratlösning som använts,

V_4 är resultatet av blindtestet (5.2) i ml,

▼B

V_5 är värdet av V_{eq} motsvarande bestämningen i ml, och

m är det invägda provets massa i gram.

Tabell 1: Exempel

Silvernitratlösningens volym V (ml)	Potential E (mV)	$\Delta_1 E$	$\Delta_2 E$
4,80	176		
4,90	211	35	+ 37
5,00	283	72	– 49
5,10	306	23	– 10
5,20	319	13	

$$V_{eq} = 4{,}9 + 0{,}1 \times \frac{37}{37 + 49} = 4{,}943$$

Metod 7

Bestämning av koppar

1. **Räckvidd och tillämpningsområde**

I detta dokument anges förfarandet för bestämning av kopparhalten i enkla ammoniumnitrathaltiga gödselmedel med hög kvävehalt.

2. **Princip**

Provet löses i utspädd saltsyra och kopparhalten bestäms med atomabsorptionsspektrofotometri.

3. **Reagens**

3.1 Saltsyra (densitet vid 20 °C = 1,18 g/ml).

3.2 Saltsyralösning, 6 mol/l.

3.3 Saltsyralösning, 0,5 mol/l.

3.4 Ammoniumnitrat.

3.5 Väteperoxid, 30 % (massa/volym).

3.6 Kopparlösning (stamlösning) ([1]): Väg 1 g rent koppar med noggrannhet på 0,001 g, lös 25 ml 6 mol/l saltsyrelösning (3.2), tillsätt 5 ml väteperoxid (3.5) stegvis och späd med vatten så att det blir en liter. 1 ml av denna lösning innehåller 1 000 µg koppar (Cu).

3.6.1 Kopparlösning (utspädd): Späd 10 ml av stamlösningen (3.6) till 100 ml med vatten och ml av den då erhållna lösningen till 100 ml med vatten, varvid 1 ml av den slutliga lösningen innehåller 10 µg koppar (Cu).

Bered denna lösning omedelbart före användning.

4. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrofotometer med kopparlampa (324,8 nm).

5. **Förfarande**

5.1 *Beredning av lösningen för analys.*

Väg 25 g av provet med en noggrannhet på 0,001 g och placera det i en 400 ml-bägare, tillsätt försiktigt 20 ml saltsyra (3.1) (en kraftig reaktion uppstår genom utveckling av koldioxid). Tillsätt mer saltsyra

([1]) Kommersiellt tillgänglig kopparlösning får användas.

▼B

om detta behövs. Vänta tills skumbildningen har upphört och låt lösningen avdunsta helt och hållet i ett ångbad under omrörning med en glasstav då och då. Tillsätt 15 ml 6 mol/l saltsyra (3.2) och 120 ml vatten. Rör med glasstaven, som skall stå kvar i bägaren och täck över bägaren med ett urglas. Låt lösningen koka varsamt tills upplösningen är fullständig och låt den svalna.

Överför lösningen kvantitativt till en 250-ml mätkolv genom att tvätta bägaren en gång med 5 ml 6 mol/l saltsyra (3.2) och 2 gånger med 5 ml kokande vatten, fyll på 0,5 mol/l saltsyra (3.3) till märket och blanda omsorgsfullt.

Filtrera genom ett kopparfritt filterpapper ([1]), och kasta bort de första 50 ml.

5.2 *Blindlösning*

Bered en blindlösning från vilken endast provet utelämnas och ta hänsyn till denna vid beräkning av slutresultaten.

5.3 *Bestämning*

5.3.1 Beredning av provet och blindlösningarna

Späd provlösningen (5.1) och blindlösningen (5.2) med 0,5M saltsyrelösning (3.3) till en kopparkoncentration som ligger inom spektrofotometerns optimala mätområde. Utspädning behövs normalt inte.

5.3.2 Beredning av kalibreringslösningar

Bered minst fem standardlösningar motsvarande spektrofotometerns optimala mätområde (0 till 5,0 mg/l Cu) genom att späda ut standardlösningen (3.6.1) med 0,5M saltsyrelösning (3.3). Tillsätt ammoniumnitrat (3.4) för att få en koncentration på 10 massprocent innan lösningen späds ut till märket.

5.4 *Mätning*

Ställ in spektrofotometern (4) på våglängden 324,8 nm. Använd en oxiderande acetylenlåga. Spruta i tur och ordning in kalibreringslösningen (5.3.2), provlösningen och blindlösningen (5.3.1), varje lösning tre gånger, och tvätta instrumentet omsorgsfullt med destillerat vatten mellan varje insprutning. Rita upp kalibreringskurvan med de genomsnittliga absorbanserna för varje standardmått längs ordinatan och motsvarande kopparkoncentrationer i µg/ml längs abskissan.

Bestäm kopparhalten i det slutliga provet och blindlösningarna genom att jämföra med kalibreringskurvan.

6. **Redovisning av resultaten**

Beräkna kopparhalten i provet med hänsyn tagen till provets vikt, de spädningar som gjorts under analysen och blindlösningens värde. Uttryck resultatet som mg Cu/kg.

4. **Bestämning av detonationssäkerhet**

4.1 *Räckvidd och tillämpningsområde*

I detta dokument anges förfarandet för bestämning av detonationssäkerheten hos enkla ammoniumnitratgödselmedel med hög kvävehalt.

([1]) Whatman 541 eller motsvarande.

▼B

4.2 *Princip*

Provet läggs in i ett stålrör och utsätts för en detonationschock från en explosiv initieringsförstärkarladdning (s.k. booster). Detonationens utbredning bestäms på grundval av sammantryckningen av de blycylindrar på vilka röret är horisontellt upplagt under provningen.

4.3 *Material*

4.3.1 Sprängdeg innehållande 83 till 86 % pentrit (PETN, s.k. nitropenta)

Densitet: 1 500 till 1 600 kg/m^3

Detonationshastighet: 7 300 till 7 700 m/s

Vikt: 500 (± 1) gram

4.3.2 Sju längder böjlig detonationsstubin med icke-metallisk hylsa

Påfyllningsvikt: 11 till 13 g/m

Längden på varje stubin: 400 (± 2) mm

4.3.3 Kompakterad pellet av sekundärt sprängmedel, med urtag för sprängkapseln

Sprängämne: hexogen/vax 95/5, tetryl eller liknande sekundärt sprängämne, med eller utan grafittillsats.

Densitet: 1 500 till 1 600 kg/m^3

Diameter: 19 till 21 mm

Höjd: 19 till 23 mm

Centralt urtag för sprängkapseln: diameter 7-7,3 mm, djup 12 mm

4.3.4 Sömlöst rör enligt ISO 65 - 1981 - Heavy Standard, med nominella dimensioner DN 100 (4")

Ytterdiameter: 113,1 till 115,0 mm

Väggtjocklek: 5,0 till 6,5 mm

Längd: 1 005 (± 2) mm

4.3.5 Bottenplatta

Material: stål av god svetsbar kvalitet

Dimensioner: 160 × 160 mm

Tjocklek: 5 till 6 mm

4.3.6 Sex blycylindrar

Diameter: 50 (± 1) mm

Höjd: 100 till 101 mm

Material: raffinerat bly, renhet minst 99,5 %

4.3.7 Stålblock

Längd: minst 1 000 m

▼B

Bredd: minst 150 mm

Höjd: minst 150 mm

Vikt: minst 300 kg om blocket inte har något fast underlag

4.3.8 Cylinder av plast eller kartong för boostern

Väggtjocklek: 1,5 till 2,5 mm

Diameter: 92 till 96 mm

Höjd: 64 till 67 mm

4.3.9 Sprängkapsel (elektrisk eller icke-elektrisk) med initieringskraft 8 till 10

4.3.10 Träplatta

Diameter: 92 till 96 mm. Diametern skall stämma överens med stålrörets innerdiameter (4.3.8).

Tjocklek: 20 mm

4.3.11 Trästav med samma dimensioner som sprängkapseln (3.9)

4.3.12 Knappnålar (maximilängd 20 mm) och häftpistol

4.4 *Förfarande*

4.4.1 Beredning av boosterladdning för insättning i stålröret

Det finns två olika sätt att tända sprängämnet i initieringsförstärkarladdningen (boosterladdningen), beroende på vilken utrustning som finns att tillgå.

4.4.1.1 Sjupunkts momentantändning

Boosterladdningen bereds för användning enligt Fig. 1.

4.4.1.1.1 Borra hål i träplattan (4.3.10), genom dels mittpunkten, dels sex punkter som är symmetriskt fördelade runt en koncentrisk cirkel, 55 mm i diameter. Hålen skall löpa parallellt med plattans mittaxel. Deras diameter måste vara 6 till 7 mm (se avsnitt A-B i figur 1), beroende på stubinens diameter (4.3.2).

4.4.1.1.2 Skär till sju längder böjlig detonationsstubin (4.3.2), var och en 400 mm lång, och se därvid till att inget sprängämne går förlorat i någon av ändarna genom att skära ett skarpt snitt och sedan omedelbart försegla änden med tejp. Tryck in var och en av de sju stubinlängderna i de sju hålen i träplattan (4.3.10) tills ändarna sticker ut några centimeter på andra sidan av plattan. Sätt sedan i en liten knappnål (3.12) på tvären genom stubinernas hylsa 5-6 mm från vardera änden och lägg på tejp runt stubinen i en 2 cm bred remsa omedelbart intill nålen. Dra sedan ut den långa delen av varje stubinlängd, så att nålen kommer i kontakt med träplattan.

4.4.1.1.3 Forma sprängdegen (4.3.1) till en cylinder med diameter 92-96 mm, beroende på papp- eller plastcylinderns diameter (4.3.8). Ställ denna upprätt på ett jämnt underlag och sätt in den tillformade sprängdegen. Lägg sedan träplattan [1] med de sju längderna detonationsstubin ovanpå cylindern och tryck ner den mot sprängdegen. Justera cylinderns höjd (64 till 67 mm), så att dess överkant inte sticker upp ovanför träplattans nivå. Sätt sedan fast cylindern på träplattan med häftklammer längs hela omkretsen.

[1] Plattans diameter skall alltid motsvara cylinderns innerdiameter.

▼B

4.4.1.1.4 Placera de lediga ändarna av de sju detonationsstubinerna kring trästavens (4.3.11) omkrets, så att deras ändar är i nivå med ett plan som ligger vinkelrätt mot staven. Fixera dem med tejp som ett knippe kring staven ([1]).

4.4.1.2 Central tändning med en kompakterad pellet

Boosterladdningen bereds för användning enligt Fig. 2.

4.4.1.2.1 Beredning av en kompakterad pellet

Vidtag nödvändiga säkerhetsåtgärder, placera 10 g sekundärt sprängämne (4.3.3) i en form med innerdiameter mellan 19 och 21 mm och tryck ihop den så att den får rätt form och täthet.

(Förhållandet diameter/höjd skall vara ungefär 1:1.)

Mitt i formens botten sitter ett stift, 12 mm högt och med diametern 7,0 till 7,3 mm (beroende på sprängkapselns diameter), som bildar ett cylindriskt urtag i den kompakterade pelleten för att ge plats för sprängkapseln.

4.4.1.2.2 Beredning av boosterladdningen

Placera sprängdegen (4.3.1) i cylindern (4.3.8) med denna stående upprätt på ett jämnt underlag och tryck ned den med ett träblock så att sprängdegen får en cylindrisk form med ett urtag i mitten. Sätt in den kompakterade pelleten i detta urtag. Täck över den cylinderformade sprängdegen, som innehåller pelleten, med en träplatta (4.3.10) försedd med ett mitthål med diametern 7,0 till 7,3 mm, avsett för sprängkapseln. Fixera träplattan och cylindern tillsammans med tejp som läggs i kors. Se till att hålet i plattan och urtaget i pelleten stämmer överens genom att sticka in trästaven (4.3.11).

4.4.2 Beredning av stålrör för detonationstestning

Vid stålrörets ena ände (4.3.4) borras två diametralt motsatta hål, diameter 4 mm, vinkelrätt in genom rörets vägg 4 mm från kanten.

Stumsvetsa bottenplattan (4.3.5) till den motsatta änden av röret, så att den räta vinkeln mellan bottenplattan och rörväggen helt fylls ut med svetsmetall runt rörets hela omkrets.

4.4.3 Fyllning och laddning av stålröret

Se figur 1 och 2.

4.4.3.1 Provet, stålröret och boostern måste vara anpassade till temperaturer på 20 ± 5 °C. 16 till 18 kg av provet behövs för de båda detonationsproven.

4.4.3.2 Placera röret upprätt med den fyrkantiga bottenplattan vilande mot ett fast plant underlag, helst betong. Fyll röret till ungefär en tredjedel med provmaterialet och släpp det 10 cm lodrätt mot golvet fem gånger för att pressa ihop kornen så tätt som möjligt i röret. Öka denna hoppressning ytterligare genom att vibrera röret med en hammare på 750 till 1 000 g, som slås an mot sidoväggen efter varje nedsläppning, totalt 10 gånger.

([1]) Obs: När de sex perifera stubinlängderna är spända efter monteringen måste mittstubinen förbli något slak.

▼B

Upprepa denna laddningsmetod med nästa omgång av provet. Till sist skall ytterligare en tillsats göras, så att laddningen fyller röret till 70 mm från öppningen sedan den pressats ihop genom att röret lyfts och släppts 10 gånger med totalt 20 hammarslag mellan nedsläppningarna.

Påfyllningshöjden måste justeras i stålröret, så att boosterladdningen (4.4.1.1 eller 4.4.1.2), som senare skall sättas i, kommer att vara i nära kontakt med provet över hela dess yta.

4.4.3.3 För in boosterladdningen i röret så att den ligger an mot provet; träskivans övre yta skall vara 6 mm under rörets mynning. Se till att det blir nära kontakt mellan sprängämnet och provet genom att lägga till eller ta bort små mängder av provet. Som framgår av Fig. 1 och 2 bör det sättas sprintar i hålen intill den öppna änden av röret och deras ben bör vikas ned plant mot röret.

4.4.4 Placering av stålröret och blycylindrarna (se figur 3)

4.4.4.1 Numrera blycylindrarnas (4.3.6) basytor 1 till 6. Gör sex märken med 150 mm inbördes mellanrum längs mittlinjen på ett stålblock (4.3.7), som ligger på ett horisontellt underlag, med det första märket minst 75 mm från kanten av blocket. Placera en blycylinder upprätt på vart och ett av dessa märken med basen av varje cylinder centrerad över märket.

4.4.4.2 Lägg stålröret berett enligt 4.4.3 horisontellt på blycylindrarna, så att rörets axel ligger parallellt med stålblockets mittlinje och den svetsade änden av röret sticker ut 50 mm från stålcylinder nr 6. För att hindra röret från att rulla kan små träkilar sättas in mellan blycylindrarnas överdelar och rörväggen (en på vardera sidan) eller ett träkors placeras mellan röret och stålblocket.

Anmärkning: Se till att röret är i kontakt med alla sex blycylindrarna. Om röret är lite böjt kan detta kompenseras genom att det roteras kring sin längdsaxel, och om någon av blycylindrarna är för hög (100 mm) kan den försiktigt knackas ned till rätt höjd med en hammare.

4.4.5 Förberedelse för detonation

4.4.5.1 Sätt upp utrustningen enligt 4.4.4 i en bunker eller lämpligt förberedd underjordisk plats (t.ex. en gruva eller tunnel). Stålrörets temperatur skall hållas vid 20 (± 5) °C före detonationen.

Anmärkning: Om en sådan sprängplats inte finns att tillgå kan arbetet i nödfall utföras i en betongklädd grop, som täcks över med träbalkar. Detonationen kan medföra att stålfragment kastas ut med stor kraft, varför sprängningen bara får utföras på lämpligt avstånd från bostäder och trafikleder.

4.4.5.2 Se till att stubinerna sträcks ut enligt beskrivningen i fotnoten till 4.4.1.1.4 och placeras så horisontellt som möjligt om boosterladdning med sjupunktständning används.

4.4.5.3 Ta till sist bort trästaven och sätt i stället in tändsatsen. Utlös inte sprängningen förrän riskzonen har evakuerats och all personal har tagit skydd.

▼B

4.4.5.4 Utlös sprängningen.

4.4.6 Vänta tills all rök (gas och ibland giftiga nedbrytningsprodukter såsom nitrösa gaser) har skingrats, samla upp blycylindrarna och mät deras höjd med ett skjutmått.

Anteckna kompressionsgraden för var och en av blycylindrarna, uttryckt som procentandel av den ursprungliga höjden på 100 mm. Om cylindrarna har deformerats på tvären, notera högsta och lägsta värdet och beräkna genomsnittet.

4.4.7 Om nödvändigt kan en sond användas för kontinuerlig mätning av detonationshastigheten. Denna skall i så fall sättas in längs rörets axel eller dess sidovägg.

4.4.8 Utför två detonationsprovningar på varje prov.

4.5. *Provningsprotokoll*

Värden för följande parametrar skall anges i provningsprotokollet för varje detonationsprovning:

— Faktiskt uppmätta värden för rörets ytterdiameter och väggtjocklek.

— Stålrörets Brinellhårdhet.

— Rörets och provets temperatur strax före detonationen.

— Provets skenbara täthet (kg/m^3) i stålröret.

— Varje blycylinders höjd efter detonationen, med angivande av respektive cylindernummer.

— Initieringsmetod för boosterladdningen.

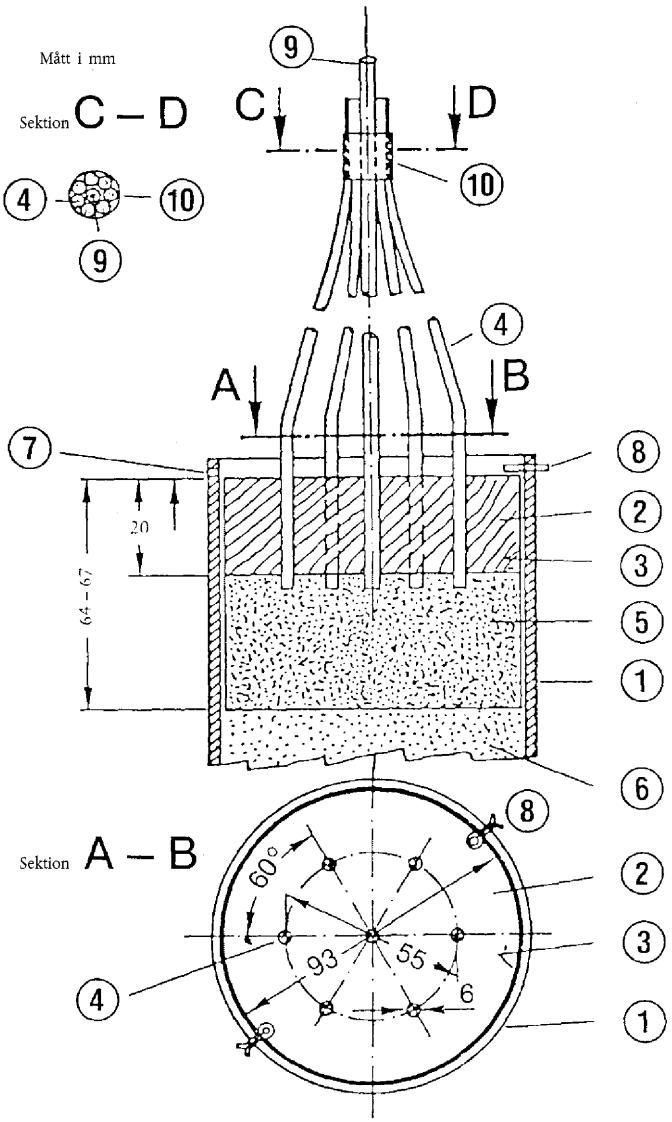
4.5.1 Bedömning av testresultaten

Om åtminstone en blycylinder inte komprimerats mer än 5 % vid varje detonation, skall provningen anses avgörande och provet anses uppfylla kraven i bilaga III 2.

▼B

Figur 1

Boosterladdning med sjupunktständning

(1) Stålrör

(2) Träplatta med sju hål

(3) Cylinder av plast eller kartong

(4) Detonationsstubiner

(5) Sprängdeg

(6) Prov

(7) Hål på 4 mm borrat för sprint (8)

(8) Sprint

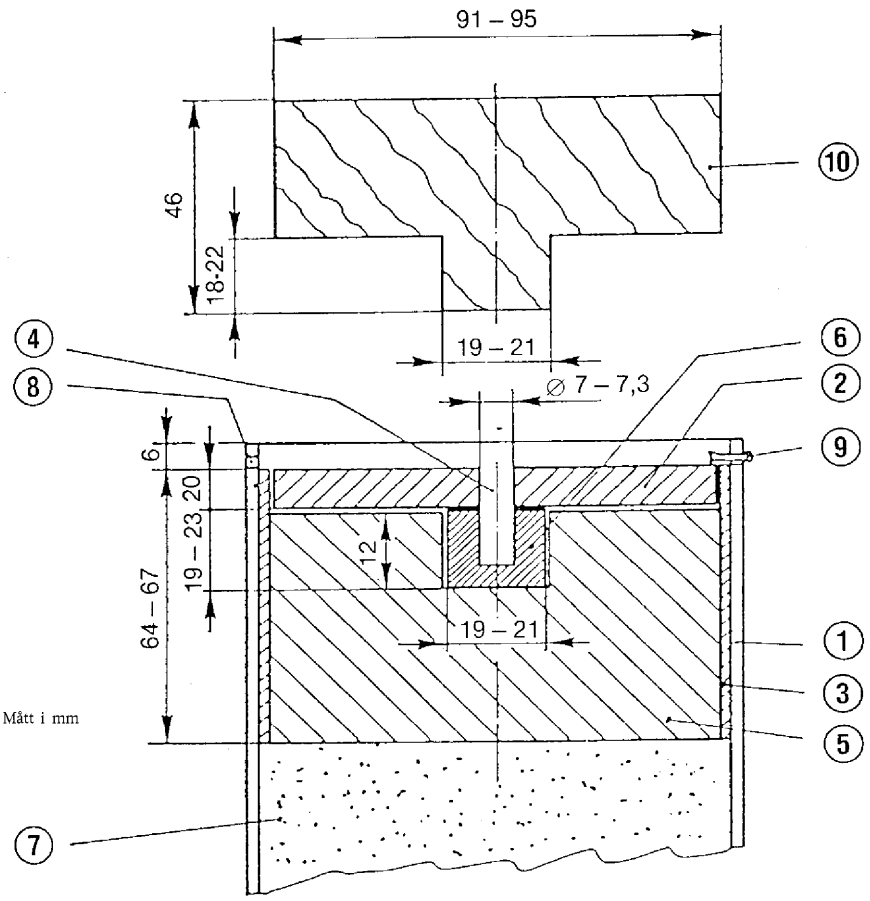
(9) Trästav omgiven av (4)

(10) Tejp för fixering av (4) kring (9)

▼B

Figur 2

Boosterladdning med central tändning

① Stålrör

② Träplatta

③ Cylinder av plast eller kartong

④ Trästav

⑤ Sprängdeg

⑥ Kompakterad pellet

⑦ Prov

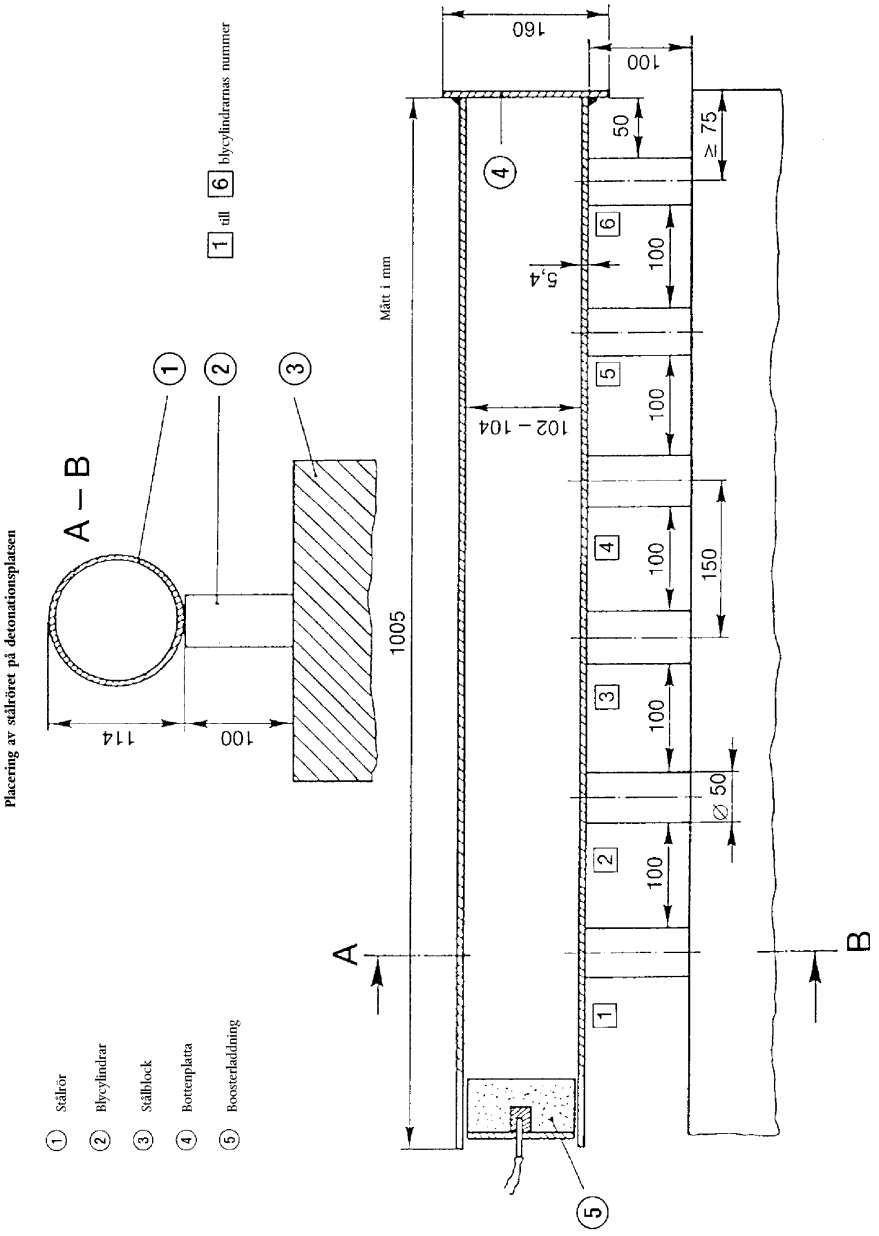
⑧ Hål på 4 mm borrat för sprint ⑨

⑨ Sprint

⑩ Pressverktyg av trä för ⑤

▼B

Figur 3

Placering av stålröret på detonationsplatsen
A – B
114
100
1 till 6 blycylindrarnas nummer
Mått i mm
160
100
50
≥ 75
5,4
102 – 104
1005
150
∅ 50
A
B
① Stålrör
② Blycylindrar
③ Stålblock
④ Bottenplatta
⑤ Boosterladdning

▼B

BILAGA IV

PROVTAGNINGS- OCH ANALYSMETODER

A. PROVTAGNINGSMETOD FÖR GÖDSELMEDEL

INLEDNING

Korrekt provtagning är en krävande uppgift som fordrar stor noggrannhet. Man kan därför inte överbetona kravet på tillräckligt representativ provtagning för den officiella kontrollen av gödselmedel.

Den nedan beskrivna provtagningsmetoden måste tillämpas med stor noggrannhet av specialister som har erfarenhet av den vedertagna provtagningsmetoden.

1. **Ändamål och räckvidd**

Prov som är avsedda för officiell kontroll av gödselmedels kvalitet och sammansättning skall tas enligt de metoder som beskrivs här nedan. Prov som erhållits på detta sätt skall anses vara representativa för de materialmängder ur vilka de tagits.

2. **Ansvariga tjänstemän**

Proven skall tas av särskilda tjänstemän som medlemsstaterna har bemyndigat till detta.

3. **Definitioner**

provmängd: en produktmängd som bildar en enhet och har egenskaper som antas vara enhetliga.

stickprov: en mängd som tas från en punkt i denna provmängd.

samlingsprov: en samling stickprov som tagits från samma provmängd.

reducerat prov: en representativ del av samlingsprovet, som erhållits från/ur samlingsprovet genom reducering.

slutligt prov: en representativ del av ett reducerat prov.

4. **Utrustning**

4.1 Provtagningsutrustningen skall vara tillverkad av material som inte kan påverka egenskaperna hos de produkter som skall provas. Medlemsstaterna kan officiellt godkänna sådan utrustning.

4.2 *Utrustning som rekommenderas för provtagning av fasta gödselmedel.*

4.2.1 Manuell provtagning

4.2.1.1 Flatbottnad skovel med vertikala sidor.

4.2.1.2 Provtagningsspjut med en lång skåra eller med olika fack. Provtagningsspjutets dimensioner måste lämpa sig för den provade mängdens egenskaper (behållarens djup, säckformat etc.) och partikelstorleken i gödselmedlet.

4.2.2 Mekanisk provtagning

Godkänd mekanisk utrustning får användas för provtagning av gödselmedel under förflyttning.

4.2.3 Provdelare

Utrustning avsedd att dela upp provet i lika stora delar bör användas för tagning av stickprov och för iordningställande av reducerade och slutliga prov.

▼B

4.3 *Utrustning som rekommenderas för provtagning av flytande gödselmedel.*

4.3.1 Manuell provtagning

Öppet rör, sond, flaska eller annan lämplig utrustning som gör det möjligt att ta prover slumpvis ur provmängden.

4.3.2 Mekanisk provtagning

Godkänd mekanisk utrustning får användas för provtagning av flytande gödselmedel under förflyttning.

5. **Kvantitativa krav**

5.1 *Provmängd*

Provmängden skall vara av sådan storlek att man kan ta prov i var och en av dess beståndsdelar.

5.2 *Stickprov*

5.2.1 Gödselmedel i lös vikt eller flytande gödselmedel i behållare på högst 100 kg

5.2.1.1 Provmängder på högst 2,5 ton:

Minsta antal stickprov: sju

5.2.1.2 Provmängder på mellan 2,5 ton och 80 ton:

Minsta antal stickprov:

$\sqrt{20 \text{ gånger det antal ton som provmängden utgör}}$ ([1])

5.2.1.3 Provmängder på mer än 80 ton:

Minsta antal stickprov: 40

5.2.2 Fasta gödselmedel i förpackningar eller flytande gödselmedel i behållare (= förpackningar på högst 100 kg)

5.2.2.1 Förpackningar på mer än 1 kg

5.2.2.1.1 Provmängder på mindre än fem förpackningar:

Minsta antal förpackningar i provet ([2]): samtliga förpackningar.

5.2.2.1.2 Provmängder på mellan fem och sexton förpackningar:

Minsta antal förpackningar i provet ([2]): fyra.

5.2.2.1.3 Provmängder på mellan 17 och 400 förpackningar:

Minsta antal förpackningar i provet ([2]):

$\sqrt{\text{det antal förpackningar som provmängden utgör}}$ ([1])

5.2.2.1.4 Provmängder på mer än 400 förpackningar:

Minsta antal förpackningar i provet ([2]): 20.

5.2.2.2 Förpackningar på mindre än 1 kg:

Minsta antal förpackningar i provet ([2]): fyra.

5.3 *Samlingsprov*

Det krävs ett samlingsprov per provmängd. Det sammanlagda antalet stickprov i ett samlingsprov måste vara minst följande antal:

5.3.1 Gödselmedel i lös vikt eller flytande gödselmedel i behållare på högst 100 kg: 4 kg.

([1]) Om det erhållna talet är ett bråk, skall detta avrundas till närmaste högre heltal.
([2]) För förpackningar på högst 1 kg skall ett stickprov utgöras av innehållet i en ursprunglig förpackning.

▼B

5.3.2 Fasta gödselmedel i förpackningar eller flytande gödselmedel i behållare (= förpackningar på högst 100 kg)

5.3.2.1 Förpackningar på mer än 1 kg: 4 kg

5.3.2.2 Förpackningar på högst 1 kg: vikten av innehållet i fyra originalförpackningar.

5.3.3 Prov på gödselmedel innehållande ammoniumnitrat för provning enligt bilaga III B: 75 kg

5.4 *Slutliga prov*

Om det behövs tas det slutliga provet från samlingsprovet genom reducering. Minst ett slutligt prov måste analyseras. Vikten på det prov som analyseras får inte vara lägre än 500 g.

5.4.1 Fasta eller flytande gödselmedel

5.4.2 Provtagning på ammoniumnitratgödselmedel

Om det behövs tas det slutliga provet från samlingsprovet genom reducering.

5.4.2.1 Minsta vikt för slutliga prov för provning enligt bilaga III.A: 1 kg

5.4.2.2 Minsta vikt för slutliga prov för provning enligt bilaga III.B: 25 kg

6. **Anvisningar om uttagning, beredning och förpackning av proven**

6.1 *Allmänt*

Proven skall tas och beredas så snabbt som möjligt med hänsyn till de försiktighetsåtgärder som krävs för att säkerställa att de förblir representativa för de gödselmedel som provas. Instrument, ytor och behållare som kommer i beröring med proverna måste vara rena och torra.

För flytande gödselmedel gäller att provmängden om möjligt skall blandas för provtagningen.

6.2 *Stickprov*

Stickprov skall tas slumpvis i hela provmängden och skall vara av ungefär samma storlek.

6.2.1 Gödselmedel i lös vikt eller flytande gödselmedel i behållare på högst 100 kg

Provmängden skall teoretiskt delas upp i flera ungefär lika stora delar. Ett antal delar som motsvarar antalet stickprov enligt kraven i 5.2 skall väljas ut slumpvis, varefter minst ett prov tas från var och en av dessa delar. Om det inte går att följa kraven i 5.1 vid provtagning av gödselmedel i lös vikt eller flytande gödselmedel i behållare på högst 100 kg skall proven tas när den provade mängden förflyttas (vid lastning eller lossning). I detta fall skall proven tas från slumpvis utvalda, teoretiska delar enligt definitionen här ovan, medan dessa förflyttas.

6.2.2 Fasta gödselmedel i förpackningar eller flytande gödselmedel i behållare (= förpackningar på högst 100 kg)

När det antal förpackningar som behövs har valts ut för provning enligt anvisningarna i 5.2 skall en del av innehållet i varje förpackning tas ut. Om det visar sig nödvändigt skall proven tas sedan var och en av förpackningarna har tömts separat.

6.3 *Beredning av samlingsprov*

Stickproven skall blandas, så att ett enda samlingsprov erhålls.

▼B

6.4 *Beredning av slutligt prov*

Materialet i samlingsprovet skall blandas omsorgsfullt ([1]).

Om det är nödvändigt skall samlingsprovet först reduceras till minst 2 kg (reducerat prov), antingen genom användning av en mekanisk provdelare eller genom provsortering.

Därefter skall minst tre slutliga prov av ungefär samma storlek iordningställas enligt kvantitetskraven i 5.4. Varje prov skall placeras i en lämplig, lufttät behållare. Alla försiktighetsåtgärder som behövs skall vidtas för att undvika varje förändring av provens egenskaper.

Vid provning enligt bilaga III, avdelning A och B, skall de slutliga proven hållas vid en temperatur mellan 0 och 25 °C.

7. **Förpackning av slutliga prov**

Behållare och förpackningar skall vara förseglade och märkta (hela märkningen måste ingå i förseglingen) på sådant sätt att de inte kan öppnas utan att förseglingen skadas.

8. **Provningsprotokoll**

Protokoll skall föras för varje provtagning, så att varje provad mängd entydigt kan identifieras.

9. **Provens destination**

För varje provmängd skall minst ett slutligt prov så snart som möjligt sändas till ett auktoriserat analyslaboratorium eller till testinstitutet tillsammans med de upplysningar som den som utför analysen eller testet behöver.

B. ANALYSMETODER FÖR GÖDSELMEDEL

(Se innehållsförteckning s. 2.)

Allmänna anmärkningar

Laboratorieutrustning

I metodbeskrivningarna har allmän laboratorieutrustning inte exakt definierats, förutom uppgifter om storlekarna på kolvar och pipetter. All laboratorieutrustning skall alltid vara väl rengjord, framför allt när det är små mängder av olika ämnen som skall fastställas.

Kontrollprovningar

Före analysen måste man säkerställa att all utrustning fungerar väl och att analysmetoden utförs korrekt, om så är lämpligt med användning av kemiska föreningar med känd sammansättning (t.ex. ammoniumsulfat, monokaliumfosfat osv). Trots detta kan resultat av analyserade gödselmedel ange en felaktig kemisk sammansättning om analysmetoden inte följs till punkt och pricka. Å andra sidan används rent empiriska metoder för bestämning av vissa produkter med komplex kemisk sammansättning. Här rekommenderas att laboratorierna om detta är möjligt utnyttjar referensstandarder av gödselmedel med väl definierad sammansättning som referens.

Allmänna bestämmelser om metoder för analys av gödselmedel

1. Reagens

Om inget annat anges i analysmetoden skall alla reagenser vara analysrena (p. a.). Där mikronäringsämnen skall analyseras skall reagensernas renhet kontrolleras med ett blindprov. Beroende på det erhållna resultatet kan ytterligare en rening bli nödvändig.

([1]) Eventuella klumpar skall brytas upp (om så är nödvändigt genom att de särskiljs från provet och sedan återförs till detta).

▼B

2. Vatten

När metodbeskrivningarna innehåller anvisningar om lösning, utspädning, sköljning eller tvättning utan att direkt ange något lösningsmedel eller utspädningsmedel avses alltid vatten. Normalt skall vattnet vara demineraliserat eller destillerat. I vissa särskilda fall skall vattnet också ha genomgått speciell rening, vilket då nämns i beskrivningen av analysmetoden.

3. Laboratorieutrustning

Den apparatur som beskrivs i samband med analysmetoderna är inte sådan utrustning som normalt används på tillsynslaboratorier utan omfattar sådana specialinstrument och sådan apparatur, som behövs då särskilda krav föreligger. Denna utrustning måste vara absolut ren, framförallt när det gäller att bestämma små mängder. Laboratoriet skall säkerställa att graderingen av använda glaskärl stämmer överens med gällande metrologiska normer.

▼M7

Metod 1

Provberedning för analys

EN 1482-2: Gödselmedel och kalkningsmedel – Provtagning och provberedning Del 2: Provberedning

▼B

Metod 2

Kväve

▼M7

Metod 2.1

Bestämning av ammoniumkväve

EN 15475: Gödselmedel – Bestämning av ammoniumkväve

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 2.2

Bestämning av kväve som nitrat och ammoniak

▼M7

Metod 2.2.1

Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Ulsch

EN 15558: Gödselmedel – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Ulsch

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 2.2.2

Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Arnd

EN 15559: Gödselmedel – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Arnd

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 2.2.3

Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Devarda

EN 15476: Gödselmedel – Bestämning av nitratkväve och ammoniumkväve enligt Devarda

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 2.3

Bestämning av kväve totalt

▼M7

Metod 2.3.1

Bestämning av totalkväve i nitratfri kalciumcyanamid

EN 15560: Gödselmedel – Bestämning av totalkväve i nitratfri kalciumcyanamid

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 2.3.2

Bestämning av totalkväve i nitratinnehållande kalciumcyanamid

EN 15561: Gödselmedel – Bestämning av totalkväve i nitratinnehållande kalciumcyanamid

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 2.3.3

Bestämning av totalkväve i urea

EN 15478: Gödselmedel – Bestämning av totalkväve i urea

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 2.4

Bestämning av cyanamidkväve

EN 15562: Gödselmedel – Bestämning av cyanamidkväve

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 2.5

Spektrofotometrisk bestämning av biuret i urea

EN 15479: Gödselmedel – Spektrofotometrisk bestämning av biuret i urea

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 2.6

Bestämning av olika former av kväve i samma prov

▼M7

Metod 2.6.1

Bestämning av olika former av kväve i ett prov där kväve föreligger som nitrat, ammonium, urea och cyanamid

EN 15604: Gödselmedel – Bestämning av olika former av kväve i ett prov där kväve föreligger som nitrat, ammonium, urea och cyanamid

Denna analysmetod har inte ringtestats.

▼M8

Metod 2.6.2

Bestämning av olika former av kväve i gödselmedel där kväve enbart förekommer som nitrat, ammonium och urea med två olika metoder

EN 15750: Gödselmedel och kalkningsmedel – Bestämning av olika former av kväve i gödselmedel där kväve enbart förekommer som nitrat, ammonium och urea med två olika metoder

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M8

Metod 2.6.3

Bestämning av ureakondensat med HPLC. Isobutylendiurea och krotonylidendiurea (metod A) och metylenureaoligomerer (metod B)

EN 15705: Gödselmedel och kalkningsmedel – Bestämning av ureakondensat med HPLC. Isobutylendiurea och krotonylidendiurea (metod A) och metylenureaoligomerer (metod B)

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 3

Fosfor

Metod 3.1

Extraktion

▼M9

Metod 3.1.1

Extraktion av fosfor som är löslig i mineralsyror

EN 15956: Gödselmedel – Extraktion av fosfor som är löslig i mineralsyror

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 3.1.2

Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig myrsyra

EN 15919: Gödselmedel – Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig myrsyra

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 3.1.3

Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig citronsyra

EN 15920: Gödselmedel – Extraktion av fosfor som är löslig i 2-procentig citronsyra

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 3.1.4

Extraktion av fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat

EN 15957: Gödselmedel – Extraktion av fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 3.1.5

Extraktion med alkaliskt ammoniumcitrat

▼M9

Metod 3.1.5.1

Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid 65 °C

EN 15921: Gödselmedel – Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid 65 °C

Denna analysmetod har inte ringtestats.

▼M9

Metod 3.1.5.2

Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid rumstemperatur

EN 15922: Gödselmedel – Extraktion av löslig fosfor enligt Petermann vid rumstemperatur

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 3.1.5.3

Extraktion av fosfor som är löslig i Joulies alkaliska lösning av ammoniumcitrat

EN 15923: Gödselmedel – Extraktion av fosfor som är löslig i Joulies alkaliska lösning av ammoniumcitrat

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 3.1.6

Extraktion av vattenlöslig fosfor

EN 15958: Gödselmedel – Extraktion av vattenlöslig fosfor

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 3.2

Bestämning av extraherad fosfor

EN 15959: Gödselmedel – Bestämning av extraherad fosfor

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 4

Kalium

▼M7

Metod 4.1

Bestämning av vattenlösligt kalium

EN 15477: Gödselmedel – Bestämning av vattenlösligt kalium

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 5

▼M8

Koldioxid

Metod 5.1

Bestämning av koldioxid. Del 1: Metod för fasta gödselmedel

EN 14397-1: Gödselmedel och kalkningsmedel – Bestämning av koldioxid. Del 1: Metod för fasta gödselmedel

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 6

Klor

▼M10

Metod 6.1

Bestämning av klorider när organiska material saknas

EN 16195: Gödselmedel – Bestämning av klorider när organiska material saknas

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 7

Malningsfinhet

▼M9

Metod 7.1

Bestämning av malningsfinhet (torr metod)

EN 15928: Gödselmedel – Bestämning av malningsfinhet (torr metod)

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 7.2

Bestämning av malningsfinhet hos mjuka råfosfater

EN 15924: Gödselmedel – Bestämning av malningsfinhet hos mjuka råfosfater

Denna analysmetod har inte ringtestats.

▼B

Metod 8

Sekundära makronäringsämnen

▼M9

Metod 8.1

Extraktion av totalt kalcium, totalt magnesium, totalt natrium och totalt fosfor i form av sulfater

EN 15960: Gödselmedel – Extraktion av totalt kalcium, totalt magnesium, totalt natrium och totalt fosfor i form av sulfater

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 8.2

Extraktion av totalt svavel, i olika former

EN 15925: Gödselmedel – Extraktion av totalt svavel, i olika former

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 8.3

Extraktion av vattenlösligt kalcium, magnesium, natrium och svavel (i form av sulfater)

EN 15961: Gödselmedel – Extraktion av vattenlösligt kalcium, magnesium, natrium och svavel (i form av sulfater)

Denna analysmetod har inte ringtestats.

Metod 8.4

Extraktion av vattenlösligt svavel då svavel förekommer i olika former

EN 15926: Gödselmedel – Extraktion av vattenlösligt svavel då svavel förekommer i olika former

Denna analysmetod har inte ringtestats.

▼M9

Metod 8.5

Extraktion och bestämning av svavel i grundämnesform

EN 16032: Gödselmedel – Extraktion och bestämning av svavel i grundämnesform

Denna analysmetod har inte ringtestats.

▼M10

Metod 8.6

Bestämning av extraherat kalcium efter utfällning som oxalat och titrering med kaliumpermanganat

EN 16196: Gödselmedel – Bestämning av extraherat kalcium efter utfällning som oxalat och titrering med kaliumpermanganat

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 8.7

Bestämning av magnesium genom atomabsorptionsspektrometri

EN 16197: Gödselmedel – Bestämning av magnesium genom atomabsorptionsspektrometri

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 8.8

Bestämning av magnesium med komplexometri

EN 16198: Gödselmedel – Bestämning av magnesium med komplexometri

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M8

Metod 8.9

Bestämning av sulfatinnehåll genom tre olika metoder

EN 15749: Gödselmedel och kalkningsmedel – Bestämning av sulfatinnehåll genom tre olika metoder

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M10

Metod 8.10

Bestämning av extraherat natrium genom flamspektrometri

EN 16199: Gödselmedel – Bestämning av extraherat natrium genom flamspektrometri

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M9

Metod 8.11

Bestämning av kalcium och format i kalciumformat

EN 15909: Gödselmedel – Bestämning av kalcium och format i kalciumbladgödselmedel

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

Metod 9

Mikronäringsämnen i halter upp till 10 %

Metod 9.1

Extraktion av den totala halten av mikronäringsämnen

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att extrahera den totala halten av mikronäringsämnen bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Man bör sträva efter att utföra så få extraktioner som möjligt och om möjligt använda samma extrakt för att bestämma den totala halten av vart och ett av mikronäringsämnena.

2. **Tillämpningsområde**

Detta förfarande gäller EG-gödselmedel som förtecknas i bilaga I E och som innehåller ett eller flera av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Förfarandet är tillämpbart på de mikronäringsämnen som har en deklarerad halt av 10 % eller mindre.

3. **Princip**

Upplösning i kokande utspädd saltsyra.

Anmärkning

Extraktionen är empirisk och inte nödvändigtvis kvantitativ beroende på produkten eller gödselmedlets andra beståndsdelar. Särskilt för vissa manganoxider kan den extraherade mängden vara betydligt mindre än den totala mängd mangan som produkten innehåller. Gödselmedelstillverkaren ansvarar för att den deklarerade halten verkligen motsvarar den mängd som extraheras under de förhållanden som metoden anger.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

4.2 Koncentrerad ammoniaklösning (NH_4OH, d = 0,9 g/ml)

5. **Utrustning**

Elektrisk värmeplatta med inställbar temperatur.

Anmärkning

Om extraktet skall användas för att bestämma halten av bor skall borosilikatglas inte användas. Eftersom det ingår kokning i metoden är teflon eller kvartsglas lämpligt att använda. Skölj utrustningen väl om den har rengjorts med medel som innehåller borater.

6. **Beredning av provet**

Se metod 1.

▼B

7. **Förfarande**

7.1 *Prov*

Tag en mängd gödselmedel som väger mellan 2 och 10 g beroende på den deklarerade halten av ämnet i produkten. Följande tabell skall användas för att framställa en slutlig lösning som efter lämplig utspädning ligger inom mätområdet för varje metod. Provet skall vägas in med en noggrannhet på 1 mg.

Deklarerad halt av mikronäringsämne i gödselmedlet (%)	< 0,01	0,01–< 5	≥ 5–10
Provets massa (g)	10	5	2
Ämnets massa i provet	1	0,5–250	100–200
Volymen av extrakt V (ml)	250	500	500
Koncentration av ämnet i extraktet (mg/l)	4	1–500	200–400

Överför provet till en 250 ml-glasbägare.

7.2 *Beredning av lösningen*

Fukta provet med lite vatten om det behövs. Tillsätt försiktigt och i små mängder 10 ml utspädd saltsyralösning (4.1) per gram gödselmedel. Tillsätt ca 50 ml vatten. Täck glasbägaren med ett urglas och blanda. Låt blandningen koka upp på kokplattan och låt den koka i 30 minuter. Låt svalna, rör om då och då. Överför kvantitativt till en mätkolv på 250 eller 500 ml (se tabell). Fyll till märket med vatten och blanda väl. Filtrera genom ett torrt filter ner i en torr behållare. Kasta den första mängden. Extraktet skall vara helt klart.

Bestämningen bör göras omedelbart på alikvoter av det klara filtratet. I annat fall bör kärlet täppas till.

Anmärkningar

Extrakt där halten av bor skall bestämmas: Justera pH-värdet till mellan 4 och 6 med koncentrerad ammoniak (4.2).

8. **Bestämning**

Bestämningen av varje mikronäringsämne skall göras på de alikvoter som anges i metoden för varje enskilt mikronäringsämne.

Vid behov skall kelaterande eller komplexbildande organiska ämnen tas bort från en alikvot av extraktet med hjälp av metod 9.3. Normalt är detta inte nödvändigt vid bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

Metod 9.2

Extraktion av vattenlösliga mikronäringsämnen

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att extrahera vattenlösliga former av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Man bör sträva efter att utföra så få extraktioner som möjligt och om möjligt använda samma extrakt för att bestämma halten av vart och ett av mikronäringsämnena.

▼B

2. **Tillämpningsområde**

Detta förfarande gäller EG-gödselmedel som förtecknas i bilaga I och som innehåller ett eller flera av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Förfarandet är tillämpbart på de mikronäringsämnen som har en deklarerad halt av 10 % eller mindre.

3. **Princip**

Mikronäringsämnena extraheras genom att gödselmedlet skakas i vatten vid 20 (± 2) °C.

Anmärkning

Extraktionen är empirisk och inte nödvändigtvis kvantitativ.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

5. **Utrustning**

5.1 Roterande skakapparat (35-40 varv i minuten)

5.2 pH-mätare

Anmärkning

Om extraktet skall användas för att bestämma halten av bor skall borosilikatglas inte användas. Teflon eller kvartsglas är lämpligt att använda för denna extraktion. Skölj utrustningen väl om den har rengjorts med medel som innehåller borater.

6. **Beredning av provet**

Se metod 1.

7. **Förfarande**

7.1 *Prov*

Tag en mängd gödselmedel som väger mellan 2 och 10 g beroende på den deklarerade halten av ämnet i produkten. Följande tabell skall användas för att framställa en slutlig lösning som efter lämplig utspädning ligger inom mätområdet för varje metod. Provet skall vägas in med en noggrannhet på 1 mg.

Deklarerad halt av mikronäringsämne i gödselmedlet (%)	< 0,01	0,01–< 5	≥ 5–10
Provets massa (g)	10	5	2
Ämnets massa i provet	1	0,5–250	100–200
Volymen av extrakt V (ml)	250	500	500
Koncentration av ämnet i extraktet (mg/l)	4	1–500	200–400

Överför provet till en kolv på 250 eller 500 ml (se tabell).

▼B

7.2 *Beredning av lösningen*

Tillsätt ca 200 ml vatten i 250 ml-kolven eller 400 ml vatten i 500 ml-kolven.

Tillslut kolven väl med en propp. Skaka den kraftigt för hand för att dispergera provet. Placera därefter kolven i skakapparaten (5.1) och skaka den i 30 minuter.

Fyll till märket med vatten och blanda väl.

7.3 *Beredning av provlösningen*

Filtrera omedelbart till en ren och torr kolv. Tillslut kolven med en propp. Gör bestämningen direkt efter filtreringen.

Anmärkning

Om filtratet gradvis blir grumligt, gör en ny extraktion enligt 7.1 och 7.2 och i en kolv med volym Ve. Filtrera till en mätkolv volym W som torkats och därefter försetts med 5,00 ml saltsyralösning (4.1). Avbryt filtreringen exakt när ytan är i höjd med märket. Blanda väl.

När detta förfarande följs är extraktets volym

$$V = Ve \times W / (W - 5)$$

Detta värde på V skall användas vid bestämningen av halten av spårämnena.

8. **Bestämning**

Bestämningen av varje mikronäringsämne skall göras på de alikvoter som anges i metoden för varje enskilt mikronäringsämne.

Vid behov skall kelaterande eller komplexbildande organiska ämnen tas bort från en alikvot av extraktet med hjälp av metod 9.3. Normalt är detta inte nödvändigt vid bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

Metod 9.3

Borttagande av organiska föreningar från extrakt av gödselmedel

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att ta bort organiska föreningar från extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen ämnen skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

Anmärkning

Förekomsten av organiska ämnen i små mängder påverkar normalt inte bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

3. **Princip**

De organiska föreningarna i en alikvot av extraktet oxideras med väteperoxid.

▼B

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 0,5 mol/l*

Blanda 1 volymdel saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 20 volymdelar vatten.

4.2 Väteperoxidlösning (30 % H_2O_2, ρ = 1,11 g/ml), fri från mikronäringsämnen

5. **Utrustning**

Elektrisk värmeplatta med inställbar temperatur.

6. **Förfarande**

Häll 25 ml av den lösning som har extraherats med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 i en 100 ml-glasbägare. Om metod 9.2 används, tillsätt 5 ml utspädd saltsyralösning (4.1). Tillsätt sedan 5 ml väteperoxidlösning (4.2). Täck med ett urglas. Låt oxidera i rumstemperatur i ca en timme, låt sedan gradvis koka upp och låt koka i en halvtimme. Tillsätt vid behov ytterligare 5 ml väteperoxid till lösningen när den har svalnat. Koka sedan lösningen för att ta bort överskott av väteperoxid. Låt svalna och överför kvantitativt till en 50 ml-mätkolv och fyll upp till märket. Filtrera vid behov.

Denna utspädning skall beaktas vid uttagningen av alikvoter och beräkningen av mikronäringsämnenas procentandel i produkten.

Metod 9.4

Bestämning av mikronäringsämnen i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

(allmänt förfarande)

1. **Räckvidd**

I detta dokument fastställs förfarandet vid bestämning av halten av vissa mikronäringsämnen i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen ämnen skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

Anpassning av förfarandet till respektive mikronäringsämne finns beskriven i den särskilda metoden för varje spårämne.

Anmärkning

Förekomsten av organiska ämnen i små mängder påverkar normalt inte bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

3. **Princip**

Efter det att extraktet vid behov har behandlats för att minska eller ta bort störande kemiska ämnen, späds det ut så att koncentrationen ligger inom spektrometerns optimala mätområde på en väglängd som är lämplig för det mikronäringsämne som skall bestämmas.

▼B

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

4.2 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 0,5 mol/l*

Blanda 1 volymdel saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 20 volymdelar vatten.

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Denna reagens används för bestämning av kobolt, järn, mangan och zink. Den kan beredas på följande två sätt:

a) Lantanoxid upplöst i saltsyra (4.1). Sätt 11,73 g lantanoxid (La_2O_3) till 150 ml vatten i en 1-liters mätkolv och tillsätt 120 ml 6 mol/l saltsyra (4.1). Låt den lösas upp och fyll till märket med 1 liter vatten och blanda väl. Denna lösnings saltsyrakoncentration är ca 0,5 mol/l

b) eller med lösningar av lantanklorid, lantansulfat eller lantannitrat. Lös upp 26,7 g lantankloridheptahydrat ($LaCl_3.7H_2O$) eller 31,2 g lantannitrathexahydrat [$La(NO_3)_3.6H_2O$] eller 26,2 g lantansulfat-nonahydrat [$La_2\ (SO_4)_3.9H_2O$] i 150 ml vatten. Tillsätt 85 ml 6 mol/l saltsyra (4.1). Låt saltet lösas upp och fyll till märket med 1 liter vatten. Blanda väl. Denna lösnings saltsyrakoncentration är ca 0,5 mol/l.

4.4 *Kalibreringslösningar*

För beredningen av dessa, se varje mikronäringämnes respektive bestämningsmetod.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer med strålningskällor som ger karakteristisk strålning för de mikronäringsämnen som skall bestämmas.

Den som använder utrustningen skall ha god kännedom om den och följa tillverkarens instruktioner. Utrustningen skall tillåta att bakgrundskorrigering görs så att sådan kan användas vid behov, särskilt för Co och Zn. De gaser som skall användas är luft och acetylen.

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Beredning av extraktlösningar av de mikronäringsämnen som skall bestämmas.*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Späd en alikvot av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1, 9.2 eller 9.3 med vatten och/eller saltsyra (4.1) eller (4.2) så att den slutliga mätlösningen innehåller en koncentration av de ämnen som skall bestämmas som är lämplig för det mätområde som används (7.2) och en saltsyrakoncentration på minst 0,5 mol/l och inte mer än 2,5 mol/l. Det kan behövas en eller flera ytterligare utspädningar.

Häll i en 100 ml-mätkolv en alikvot av den slutliga lösning som har framställts genom att späda extraktet. Låt (a) vara volymen i ml. För bestämning av halten av kobolt, järn, mangan eller zink, tillsätt 10 ml av lantansaltlösningen (4.3). Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Detta är den slutliga mätlösningen. Låt D vara utspädningsfaktorn.

▼B

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Bered en blindlösning enligt samma förfarande från extraktionsmomentet, bortsett från att provet inte är medtaget.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Från de arbetskalibreringslösningar som har framställts med hjälp av varje mikronäringsämnes respektive metod bereds i 100 ml-mätkolvar en serie med minst fem kalibreringslösningar med ökande koncentration inom spektrometerns optimala mätområde. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära den utspädda provlösningens koncentration som möjligt (6.2). Vid bestämning av kobolt, järn, mangan och zink, tillsätt 10 ml av samma lantansaltlösning (4.3) som användes i 6.2. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

7.3 *Bestämning*

Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden enligt metoden för det aktuella mikronäringsämnet.

Spruta in kalibreringslösningarna (7.2), provlösningen (6.2) och blindlösningen (7.1) i tur och ordning tre gånger. Anteckna varje resultat och spola instrumentet med destillerat vatten mellan varje insprutning.

Rita kalibreringskurvan med de genomsnittliga absorbanserna för var och en av kalibreringslösningarna (7.2) längs y-axeln och motsvarande spårämneskoncentrationer i µg/ml längs x-axeln.

Avläs ur kurvan koncentrationen av det aktuella mikronäringsämnet i provlösningen x_s (6.2) och i blindlösningen x_b (7.1). Koncentrationerna uttrycks i µg per ml.

8. **Redovisning av resultaten**

Gödselmedlet har följande procentuella halt av mikronäringsämnet (E):

$$E\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod 9.3 har använts:

$$E\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

E är mängden mikronäringsämne som skall bestämmas, uttryckt som procent av gödselmedlet

x_s är provlösningens koncentration (6.2) uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens koncentration (7.1) uttryckt i µg/ml,

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D = faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M = massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

▼B

Beräkning av utspädningsfaktorn D:

Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 9.5

Spektrometrisk bestämning av borhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av azometin-H

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av bor i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen bor skall deklareras enligt bilaga I i denna förordning.

3. **Princip**

Boratjoner bildar tillsammans med azometin-H-lösning ett gult komplex. Komplexets koncentration bestäms med hjälp av molekylabsorptionsspektrometri vid 410 nm. Störande joner maskeras med EDTA.

4. **Reagens**

4.1 *EDTA-buffertlösning*

Överför följande till en 500 ml-mätkolv som innehåller 300 ml vatten:

— 75 g ammoniumacetat (NH_4OOCCH_3).

— 10 g dinatriumsalt av etylendiamintetraättiksyra (Na_2EDTA).

— 40 ml ättiksyra (CH_3COOH d_{20} = 1,05 g/ml).

Fyll till märket med vatten och blanda väl. Lösningens pH-värde, mätt med en glaselektrod, skall vara 4,8 ± 0,1.

4.2 *Azometin-H-lösning*

Överför följande till en 200 ml-mätkolv:

— 10 ml buffertlösning (4.1).

— 400 mg azometin-H ($C_{17}H_{12}NNaO_8S_2$);

— 2 g askorbinsyra ($C_6H_8O_6$).

— Fyll till märket och blanda väl. Blanda inte till stora mängder av detta reagens eftersom det bara är hållbart några dagar.

4.3 *Borkalibreringslösningar*

4.3.1 Borstamlösning (100 µg/ml)

Lös 0,5719 g borsyra (H_2BO_3) i vatten i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl. Överför till en plastkolv och förvara i kylskåp.

4.3.2 Borstamlösning (10 µg/ml)

Överför 50 ml stamlösning (4.3.1) till en 500 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

▼B

5. **Utrustning**

Spektrometer utrustad för molekylabsorption, inställd på en våglängd på 410 nm och försedd med kyvett med 10 mm skikttjocklek.

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Beredning av borlösningen*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Späd en alikvot av extraktet (6.1) så att den borkoncentration som anges i 7.2 erhålles. Det kan krävas två utspädningar i följd. Låt D vara utspädningsfaktorn.

6.3 *Beredning av korrektionslösningen*

Om provlösningen (6.2) är färgad, bered en motsvarande korrektionslösning genom att till en plastkolv föra över 5 ml av provlösningen (6.2), 5 ml EDTA-buffertlösning (4.1) och 5 ml vatten och blanda väl.

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Bered en blindlösning enligt samma förfarande från extraktionsmomentet, bortsett från att provet inte är medtaget.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

För över 0, 5, 10, 15, 20 och 25 ml av arbetskalibreringslösningen (4.3.3) till en serie 100 ml-mätkolvar. Fyll till märket med vatten och blanda väl. Dessa lösningar innehåller mellan 0 och 2,5 µg/ml bor.

7.3 *Färgutveckling*

För över 5 ml av kalibreringslösningarna (7.2), provlösningarna (6.2) och blindlösningen (7.1) till en serie plastkolvar. Tillsätt 5 ml av EDTA-buffertlösningen (4.1). Tillsätt 5 ml av azomethin-H-lösningen (4.2).

Blanda väl och låt färgen utvecklas i mörker 2,5-3 timmar.

7.4 *Bestämning*

Mät absorbansen hos de lösningar som har framställts enligt 7.3 och vid behov korrektionslösningen (6.3) mot vatten vid en våglängd på 410 nm. Skölj kyvetterna med vatten före varje ny avläsning.

8. **Redovisning av resultaten**

Rita upp kalibreringskurvan med lösningarnas koncentration (7.2) på x-axeln och den absorbans (7.4) som spektrometern anger längs y-axeln.

Avläs ur kalibreringskurvan koncentrationen av bor (B) i blindlösningen (7.1), koncentrationen av bor (B) i provlösningen (6.2) och, om provlösningen är färgad, den korrigerade koncentrationen av lösningen. För att beräkna denna, subtrahera korrektionslösningens absorbans (6.3) från provlösningens absorbans och bestäm den korrigerade koncentrationen av provlösningen. Anteckna provlösningens koncentration (6.2) med eller utan korrigering, $X(x_s)$ och blindlösningens koncentration (x_b).

▼B

Gödselmedlet har följande procentuella halt av bor:

$$B\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod (9.3) har använts:

$$B\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

B = mängden bor uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens koncentration (µg/ml) i provlösningen (6.2), med eller utan korrigering,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration (µg/ml),

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D = faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M = massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2) är alikvoterna och (v1), (v2) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2)$$

Metod 9.6

Bestämning av kobolthalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av kobolt i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen kobolt skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extrakten bestäms kobolthalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 9.4 (4.2).

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 9.4 (4.3).

▼B

4.4 *Koboltkalibreringslösning*

4.4.1 Koboltstamlösning (1 000 µg/ml)

Väg in 1 g kobolt med en noggrannhet på 0,1 mg i en 250 ml-glasbägare. Tillsätt 25 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) och värm på en värmeplatta tills koboltet är helt upplöst. Låt svalna och överför kvantitativt till en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.4.2 Koboltstamlösning (100 µg/ml)

Överför 10 ml stamlösning (4.4.1) till en 100 ml-mätkolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 9.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för kobolts karakteristiska strålning (240,7 nm). Bakgrundskorrigering måste kunna göras.

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Koboltextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 9.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning (4.3).

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 9.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 9.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0 5 µg/ml kobolt, överför 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.4.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2 till varje kolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 µg/ml kobolt.

7.3 *Bestämning*

Se metod 9.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 240,7 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 9.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av kobolt:

$$\text{Co \%} = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

▼B

Om metod (9.3) har använts:

$$Co\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Co = mängden kobolt uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i µg/ml,

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D = faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M = massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 9.7

Bestämning av kopparhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av koppar i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen koppar skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extrakten bestäms kopparhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 9.4 (4.2).

4.3 Väteperoxidlösning (30 % H_2O_2, d_{20} = 1,11 g/ml) fri från mikronäringsämnen

4.4 *Kopparkalibreringslösning*

4.4.1 Kopparstamlösning (1 000 µg/ml)

Väg in 1 g koppar med en noggrannhet på 0,1 mg i en 250 ml-glasbägare. Tillsätt 25 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) och 5 ml väteperoxidlösning (4.3) och värm på en värmeplatta tills kopparen är helt upplöst. Överför kvantitativt till en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

▼B

4.4.2 Koppararbetslösning (100 μg/ml)

Överför 20 ml stamlösning (4.4.1) till en 200 ml-mätkolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 9.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för koppars karakteristiska strålning (324,8 nm).

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Kopparextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 9.4 (6.2).

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 9.4 (7.1).

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 9.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0 5 μg/ml koppar, överför 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.4.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration (6.2) som möjligt. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 μg/ml koppar.

7.3 *Bestämning*

Se metod 9.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 324,8 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 9.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av koppar:

$$\text{Cu \%} = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod (9.3) har använts:

$$\text{Cu \%} = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Cu = mängden koppar uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i μg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i μg/ml,

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

▼B

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 9.8

Bestämning av järnhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av järn i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen järn skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extraktet bestäms järnhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 9.4 (4.2).

4.3 Väteperoxidlösning (30 % H_2O_2, d_{20} = 1,11 g/ml), från mikronäringsämnen

4.4 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 9.4 (4.3).

4.5 *Järnkalibreringslösningar*

4.5.1 Järnstamlösning (1 000 µg/ml)

Väg in 1 g järntråd med en noggrannhet på 0,1 mg i en 500 ml-glasbägare. Tillsätt 200 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) och 15 ml väteperoxidlösning (4.3). Värm på en värmeplatta tills järnet är helt upplöst. Låt svalna och överför kvantitativt till en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.5.2 Järnarbetslösning (100 µg/ml)

Överför 20 ml stamlösning (4.5.1) till en 200 ml-mätkolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 9.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för järns karakteristiska strålning (248,3 nm).

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Järnextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

▼B

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 9.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning.

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 9.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 9.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0-10 µg/ml järn, överför 0, 2, 4, 6, 8 respektive 10 ml arbetslösning (4.5.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 2, 4, 6, 8 respektive 10 µg/ml järn.

7.3 *Bestämning*

Se metod 9.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 248,3 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 9.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av järn:

$$\text{Fe \%} = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod 9.3 har använts:

$$\text{Fe \%} = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Fe = mängden järn uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i µg/ml,

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

▼B

Metod 9.9

Bestämning av halten av mangan i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av mangan i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen mangan skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extrakten bestäms manganhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 9.4 (4.2).

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 9.4 (4.3).

4.4 *Mangankalibreringslösning*

4.4.1 Manganstamlösning (1 000 µg/ml)

Väg in 1 g mangan med en noggrannhet på 0,1 mg i en 250 ml-glasbägare. Tillsätt 25 ml 6 mol/l saltsyralösning (4.1). Värm på en värmeplatta tills manganet är helt upplöst. Låt svalna och överför kvantitativt till en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.4.2 Manganarbetslösning (100 µg/ml)

Späd ut 20 ml stamlösning (4.4.1) med 0,5 mol/l saltsyralösning (4.2) i en 200 ml-mätkolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 9.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för mangans karakteristiska strålning (279,6 nm).

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Manganextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 9.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning (4.3).

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 9.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

▼B

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 9.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0 5 µg/ml mangan, överför 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.4.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2 till varje kolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 µg/ml mangan.

7.3 *Bestämning*

Se metod 9.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 279,6 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 9.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av mangan:

$$Mn\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod 9.3 har använts:

$$Mn\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Mn är mängden mangan uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i µg/ml,

V = volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M = massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 9.10

Bestämning av molybden i extrakt av gödselmedel med hjälp av spektrometri av ett komplex med ammoniumtiocyanat

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av molybden i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen molybden skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

▼B

3. **Princip**

Molybden (V) bildar tillsammans med SCN-joner i sur miljö ett komplex $[MoO(SCN)_5]$.

Komplexet extraheras med n-butylacetat. Störande joner, som t. ex. järnjoner blir kvar i vattenfasen. Den orangegula färgen bestäms av molekylabsorptionsspektrometri vid 470 nm.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Kopparlösning (70 mg/l) i 1,5 mol/l saltsyra*

Lös 275 mg kopparsulfat ($CuSO_4.5H_2O$), som är uppvägt med en noggrannhet på 0,1 mg, i 250 ml 6 mol/l saltsyralösning (4.1) i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.3 *Askorbinsyrelösning (50 g/l)*

Lös 50 g askorbinsyra ($C_6H_8O_6$) i vatten i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl. Förvara i kylskåp.

4.4 n-butylacetat

4.5 *Ammoniumtiocyanatlösning, 0,2 M*

Lös upp 15,224 g NH_4SCN i vatten i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll på vatten till märket. Blanda väl och förvara i en mörk flaska.

4.6 *Tennkloridlösning (50 g/l) i 2 mol/l saltsyra*

Denna lösning måste vara helt klar och beredas direkt före användningen. Tennkloriden måste vara mycket ren, annars blir lösningen grumlig.

För att bereda 100 ml lösning, lös 5 g ($SnCl_2.2H_2O$) i 35 ml 6 mol/l HCl-lösning (4.1). Tillsätt 10 ml kopparlösning (4.2). Fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.7 *Molybdenkalibreringslösningar*

4.7.1 Molybdenstamlösning (500 µg/ml)

Lös 0,920 g ammoniummolybdat $[(NH_4)_6Mo_7O_{24}.4H_2O]$, som är uppvägt med en noggrannhet på 0,1 mg, i 6 mol/l saltsyra (4.1) i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med saltsyran och blanda väl.

4.7.2 Intermediär molybdenlösning (25 µg/ml)

Överför 25 ml stamlösning (4.7.1) till en 500 ml-mätkolv. Fyll till märket med 6 mol/l saltsyra (4.1) och blanda väl.

4.7.3 Molybdenarbetslösning (2,5 µg/ml)

Överför 10 ml intermediär lösning (4.7.2) till en 100 ml-mätkolv. Fyll till märket med 6 mol/l saltsyra (4.1) och blanda väl.

5. **Utrustning**

5.1 Molekylabsorptionsspektrometer försedd med kyvetter med 20 mm skikttjocklek. Instrumentet skall vara inställt på en våglängd på 470 nm.

▼B

5.2 Separationstrattar på 200 eller 250 ml

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Molybdenextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Späd en alikvot av extraktet (6.1) med 6 mol/l saltsyralösning (4.1) för att få fram en lämplig molybdenkoncentration. Låt D vara utspädningsfaktorn.

Överför en alikvot (a) från extraktlösningen som innehåller 1-12 µg molybden till en separationstratt (5.2). Fyll upp till 50 ml med 6 mol/l saltsyralösning (4.1).

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Bered en blindlösning enligt samma förfarande från extraktionsmomentet, bortsett från att provet inte är medtaget.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Bered en serie med minst sex kalibreringslösningar med ökande koncentration som motsvarar spektrometerns optimala mätområde.

För området 0-12,5 µg molybden, överför 0, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.7.3) till separationstrattarna (5.2). Fyll upp till 50 ml med 6 mol/l saltsyralösning (4.1). Trattarna innehåller 0, 2,5, 5, 7,5, 10 och 12,5 µg molybden.

7.3 *Framkallning och separation av komplexet*

Tillsätt i varje separationstratt (6.2, 7.1 och 7.2) i tur och ordning följande lösningar:

— 10 ml kopparlösning (4.2).

— 20 ml askorbinsyrelösning (4.3).

Blanda väl och vänta i två eller tre minuter. Tillsätt sedan följande:

— 10 ml n-butylacetat (4.4) med hjälp av en precisionspipett.

— 20 ml tiocyanatlösning (4.5).

Skaka i en minut så att komplexet extraheras i den organiska fasen. Låt separera. När de två faserna har separerats, ta bort hela vattenfasen och kasta den. Tvätta den organiska fasen med:

— 10 ml tennkloridlösning (4.6).

Skaka i en minut. Låt separera. Ta bort hela vattenfasen. Samla upp den organiska fasen i ett provrör; detta gör det möjligt att samla de suspenderade vattendropparna.

7.4 *Bestämning*

Mät absorbansen i de lösningar som har framställts enligt 7.3 vid en våglängd på 470 nm. Använd molybdenkalibreringslösningen med 0 µg/ml (7.2) som referens.

8. **Redovisning av resultaten**

Rita upp kalibreringskurvan med massan av molybden i kalibreringslösningarna (7.2) uttryckt i µg på x-axeln och de absorbanser (7.4) som spektrometern anger längs y-axeln.

▼B

Bestäm ur kalibreringskurvan massan av molybden i provlösningen (6.2) och i blindlösningen (7.1). Dessa massor betecknas (x_s) respektive (x_b).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av molybden:

$$Mo\ \% = [(x_s - x_b) \times V/a \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod (9.3) har använts:

$$Mo\ \% = [(x_s - x_b) \times V/a \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Mo är mängden molybden uttryckt i procent av gödselmedlet,

a är volymen av alikvoten från den sista utspädningslösningen (6.2) uttryckt i ml,

x_s är massan av molybden i provlösningen (6.2) uttryckt i µg,

x_b är massan av molybden uttryckt i µg i blindlösningen (7.1) vars volym motsvarar volymen (a) av alikvoten av provlösningen (6.2),

V är volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2) är alikvoterna och (v1), (v2) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2)$$

Metod 9.11

Bestämning av halten av zink i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod anger förfarandet för att bestämma halten av zink i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 9.1 och 9.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen zink skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extrakten bestäms zinkhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 9.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 9.4 (4.2).

▼B

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 9.4 (4.3).

4.4 *Zinkkalibreringslösning*

4.4.1 Zinkstamlösning (1 000 µg/ml)

Lös 1 g zinkpulver eller zinkflisor, som har vägts med en noggrannhet på 0,1 mg, i 25 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) i en 1 000 ml-glasbägare. När zinket är helt upplöst, fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.4.2 Zinkarbetslösning (100 µg/ml)

Lös upp 20 ml stamlösning (4.4.1) i en 200 ml-mätkolv med 0,5 mol/l saltsyralösning (4.2). Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 9.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för zinks karakteristiska strålning (213,8 nm). Bakgrundskorrigering måste kunna göras.

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Zinkextraktlösning*

Se metod 9.1 och/eller 9.2 och vid behov 9.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 9.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning (4.3).

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 9.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 9.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0 och 5 µg/ml zink, överför 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.4.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2 till varje kolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 µg/ml zink.

7.3 *Bestämning*

Se metod 9.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 213,8 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 9.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av zink:

$$Zn\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

▼B

Om metod (9.3) har använts:

$$Zn\ \% = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Zn är mängden zink uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i µg/ml,

V är volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 9.1 eller 9.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 10

Mikronäringsämnen i halter på över 10 %

Metod 10.1

Extraktion av den totala halten av mikronäringsämnen

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att extrahera den totala halten av mikronäringsämnen bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Man bör sträva efter att utföra så få extraktioner som möjligt och om möjligt använda samma extrakt för att bestämma den totala halten av vart och ett av mikronäringsämnena.

2. **Tillämpningsområde**

Detta förfarande gäller EG-gödselmedel som förtecknas i bilaga I E till denna förordning och som innehåller ett eller flera av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Förfarandet är tillämpbart på de mikronäringsämnen som har en deklarerad halt av mer än 10 %.

3. **Princip**

Upplösning i kokande utspädd saltsyra.

Anmärkning

Extraktionen är empirisk och inte nödvändigtvis kvantitativ beroende på produkten eller gödselmedlets andra beståndsdelar. Särskilt för vissa manganoxider kan den extraherade mängden vara betydligt mindre än den totala mängd mangan som produkten innehåller. Gödselmedelstillverkaren ansvarar för att den deklarerade halten verkligen motsvarar den mängd som extraheras under de förhållanden som metoden anger.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l:*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

▼B

4.2 Koncentrerad ammoniaklösning (NH_4OH, ρ = 0,9 g/ml)

5. **Utrustning**

5.1 Elektrisk värmeplatta med inställbar temperatur

5.2 *pH-mätare*

Anmärkning

Om extraktet skall användas för att bestämma halten av bor skall borosilikatglas inte användas. Eftersom det ingår kokning i metoden är teflon eller kvartsglas lämpligt att använda. Skölj utrustningen väl om den har rengjorts med medel som innehåller borater.

6. **Provberedning**

Se metod 1.

7. **Förfarande**

7.1 *Prov*

Tag en mängd gödselmedel som väger 1 eller 2 g beroende på den deklarerade halten av ämnet i produkten. Följande tabell skall användas för att framställa en slutlig lösning som efter lämplig utspädning ligger inom mätområdet för varje metod. Provet skall vägas in med en noggrannhet på 1 mg.

Deklarerad halt av mikronäringsämne i gödselmedlet (%)	> 10 < 25	≥ 25
Provets massa (g)	2	1
Ämnets massa i provet	> 200 < 500	≥ 250
Volymen av extrakt V (ml)	500	500
Koncentration av ämnet i extraktet (mg/l)	> 400 < 1000	≥ 500

Överför provet till en 250 ml-glasbägare.

7.2 *Beredning av lösningen*

Fukta provet med lite vatten om det behövs. Tillsätt försiktigt och i små mängder 10 ml utspädd saltsyralösning (4.1) per gram gödselmedel. Tillsätt ca 50 ml vatten. Täck glasbägaren med ett urglas och blanda. Låt blandningen koka upp på kokplattan och låt den koka i 30 minuter. Låt svalna, rör om då och då. Överför kvantitativt till en 500 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl. Filtrera genom ett torrt filter ner i en torr behållare. Kasta den första mängden. Extraktet skall vara helt klart.

Bestämningen bör göras omedelbart på alikvoter av det klara filtratet. I annat fall bör kärlet täppas till.

Anmärkning

Extrakt där halten av bor skall bestämmas: Justera pH-värdet till mellan 4 och 6 med koncentrerad ammoniak (4.2).

8. **Bestämning**

Bestämningen av varje mikronäringsämne skall göras på de alikvoter som anges i metoden för varje enskilt mikronäringsämne.

▼B

Metoderna 10.5, 10.6, 10.7, 10.9 och 10.10 kan inte användas för att bestämma ämnen som förekommer i kelaterad eller komplex form. I sådana fall måste metod 10.3 tillämpas före bestämningen.

Normalt är detta inte nödvändigt vid bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri (metoderna 10.8 och 10.11).

Metod 10.2

Extraktion av vattenlösliga mikronäringsämnen

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att extrahera vattenlösliga former av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Man bör sträva efter att utföra så få extraktioner som möjligt och om möjligt använda samma extrakt för att bestämma halten av vart och ett av mikronäringsämnena.

2. **Tillämpningsområde**

Detta förfarande gäller EG-gödselmedel som förtecknas i bilaga I E till denna förordning och som innehåller ett eller flera av mikronäringsämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink. Förfarandet är tillämpbart på de mikronäringsämnen som har en deklarerad halt av mer än 10 %.

3. **Princip**

Mikronäringsämnena extraheras genom att gödselmedlet skakas i vatten vid 20 (± 2) °C.

Anmärkning

Extraktionen är empirisk och inte nödvändigtvis kvantitativ.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l:*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

5. **Utrustning**

5.1 *Roterande skakapparat (35-40 varv i minuten)*

Anmärkning

Om extraktet skall användas för att bestämma halten av bor skall borosilikatglas inte användas. Teflon eller kvartsglasär lämpligt att använda för denna extraktion. Skölj utrustningen väl om den har rengjorts med medel som innehåller borater.

6. **Beredning av provet**

Se metod 1.

7. **Förfarande**

7.1 *Prov*

Tag en mängd gödselmedel som väger 1 eller 2 g beroende på den deklarerade halten av ämnet i produkten. Följande tabell skall användas för att framställa en slutlig lösning som efter lämplig utspädning ligger inom mätområdet för varje metod. Provet skall vägas in med en noggrannhet på 1 mg.

▼B

Deklarerad halt av mikronäringsämne i gödselmedlet (%)	> 10 < 25	≥ 25
Provets massa (g)	2	1
Ämnets massa i provet	> 200 < 500	≥ 250
Volymen av extrakt V (ml)	500	500
Koncentration av ämnet i extraktet (mg/l)	> 400 < 1 000	≥ 500

Överför provet till en kolv på 500 ml.

7.2 *Beredning av lösningen*

Tillsätt ca 400 ml vatten.

Tillslut kolven väl med en propp. Skaka den kraftigt för hand för att dispergera provet. Placera därefter kolven i skakapparaten (5.1) och skaka den i 30 minuter.

Fyll till märket med vatten och blanda väl.

7.3 *Beredning av provlösningen*

Filtrera omedelbart till en ren och torr kolv. Tillslut kolven med en propp. Gör bestämningen direkt efter filtreringen.

Anmärkning

Om filtratet gradvis blir grumligt, gör en ny extraktion enligt 7.1 och 7.2 och i en kolv med volym Ve. Filtrera till en mätkolv volym W som torkats och därefter försetts med 5 ml saltsyralösning (4.1). Avbryt filtreringen exakt när ytan är i höjd med märket. Blanda väl.

När detta förfarande följs är extraktets volym

$$V = Ve \times W / (W - 5)$$

Detta värde på V skall användas vid bestämningen av halten av spårämnena.

8. **Bestämning**

Bestämningen av varje mikronäringsämne skall göras på de alikvoter som anges i metoden för varje enskilt mikronäringsämne.

Metoderna 10.5, 10.6, 10.7, 10.9 och 10.10 kan inte användas för att bestämma ämnen som förekommer i kelaterad eller komplex form. I sådana fall måste metod 10.3 tillämpas före bestämningen.

Normalt är detta inte nödvändigt vid bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri (metoderna 10.8 och 10.11).

▼B

Metod 10.3

Borttagande av organiska föreningar från extrakt av gödselmedel

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att ta bort organiska föreningar från extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen ämnen skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

Anmärkning

Förekomsten av organiska ämnen i små mängder påverkar normalt inte bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

3. **Princip**

De organiska föreningarna i en alikvot av extraktet oxideras med väteperoxid.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 0,5 mol/l:*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 20 delar vatten.

4.2 Väteperoxidlösning (30 % H_2O_2, d_{20} = 1,11 g/ml), från mikronäringsämnen

5. **Utrustning**

Elektrisk värmeplatta med inställbar temperatur.

6. **Förfarande**

Häll 25 ml av den lösning som har extraherats med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 i en 100 ml-glasbägare. Om metod 10.2 används, tillsätt 5 ml utspädd saltsyralösning (4.1). Tillsätt sedan 5 ml väteperoxidlösning (4.2). Täck med ett urglas. Låt oxidera i rumstemperatur i ca en timme, låt sedan gradvis koka upp och låt koka i en halvtimme. Tillsätt vid behov ytterligare 5 ml väteperoxid till lösningen när den har svalnat. Koka sedan lösningen för att ta bort överskott av väteperoxid. Låt svalna och överför kvantitativt till en 50 ml-mätkolv och fyll upp till märket. Filtrera vid behov.

Denna utspädning skall beaktas vid uttagningen av alikvoter och beräkningen av mikronäringsämnenas procentandel i produkten.

Metod 10.4

Bestämning av mikronäringsämnen i extrakt av gödselmedel genom atomabsorptionsspektometri

(allmänt förfarande)

1. **Räckvidd**

I detta dokument fastställs förfarandet vid bestämning av halten av järn och zink i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

▼B

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen järn eller zink skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

Anpassning av förfarandet till respektive mikronäringsämne finns beskriven i den särskilda metoden för varje spårämne.

Anmärkning

Förekomsten av organiska ämnen i små mängder påverkar normalt inte bestämning med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

3. **Princip**

Efter det att extraktet vid behov har behandlats för att minska eller ta bort störande kemiska ämnen, späds det ut så att koncentrationen ligger inom spektrometerns optimala mätområde på en väglängd som är lämplig för det mikronäringsämne som skall bestämmas.

4. **Reagens**

4.1 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 6 mol/l*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 del vatten.

4.2 *Utspädd saltsyralösning (HCl), ca 0,5 mol/l*

Blanda 1 volymdel saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 20 volymdelar vatten.

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Denna reagens används för bestämning av järn och zink. Den kan beredas på följande två sätt:

a) med lantanoxid upplöst i saltsyra (4.1). Sätt 11,73 g lantanoxid (La_2O_3) till 150 ml vatten i en 1-liters mätkolv och tillsätt 120 ml 6 mol/l saltsyra (4.1). Låt den lösas upp och fyll till märket med 1 liter vatten och blanda väl. Denna lösnings saltsyrakoncentration är ca 0,5 mol/l. eller

b) med lösningar av lantanklorid, lantansulfat eller lantannitrat. Lös upp 26,7 g lantankloridheptahydrat ($LaCl_3.7H_2O$) eller 31,2 g lantannitrathexahydrat [$La(NO_3)_3.6H_2O$] eller 26,2 g lantansulfat- nonahydrat [$La_2 (SO_4)_3.9H_2O$] i 150 ml vatten. Tillsätt 85 ml 6 mol/l saltsyra (4.1). Låt saltet lösas upp och fyll till märket med 1 liter vatten. Blanda väl. Denna lösnings saltsyrakoncentration är ca 0,5 mol/l.

4.4 *Kalibreringslösningar*

För beredningen av dessa, se varje mikronäringämnes respektive bestämningsmetod.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer med strålningskällor som ger karakteristisk strålning för de mikronäringsämnen som skall bestämmas.

Den som använder utrustningen skall ha god kännedom om den och följa tillverkarens instruktioner. Utrustningen skall tillåta att bakgrundskorrigering görs så att sådan kan användas vid behov (t. ex. för Zn). De gaser som skall användas är luft och acetylen.

▼B

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Beredning av extraktlösningar av de ämnen som skall bestämmas*

Se metod 10.1 och/eller 10.2 och vid behov 10.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Späd en alikvot av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 10.1, 10.2 eller 10.3 med vatten och/eller saltsyra (4.1) eller (4.2) så att den slutliga mätlösningen innehåller en koncentration av de ämnen som skall bestämmas som är lämplig för det mätområde som används (7.2) och en saltsyrakoncentration på minst 0,5 mol/l och inte mer än 2,5 mol/l. Det kan behövas en eller flera ytterligare utspädningar.

Den slutliga lösningen framställs genom att en alikvot av det utspädda extraktet placeras i en 100-ml-mätkolv. Låt volymen av denna alikvot vara (a) ml. Tillsätt 10 ml av lantansaltlösningen (4.3). Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Låt D vara utspädningsfaktorn.

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Bered en blindlösning enligt samma förfarande från extraktionsmomentet, bortsett från att provet inte är medtaget.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Från de arbetskalibreringslösningar som har framställts med hjälp av varje mikronäringsämnes respektive metod bereds i 100 ml-mätkolvar en serie med minst fem kalibreringslösningar med ökande koncentration inom spektrometerns optimala mätområde. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära den utspädda provlösningens koncentration som möjligt (6.2). Vid bestämning av järn och zink, tillsätt 10 ml av samma lantansaltlösning (4.3) som användes i 6.2. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

7.3 *Bestämning*

Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden enligt metoden för det aktuella mikronäringsämnet.

Spruta in kalibreringslösningarna (7.2), provlösningen (6.2) och blindlösningen (7.1) i tur och ordning tre gånger. Anteckna varje resultat och spola instrumentet med destillerat vatten mellan varje insprutning.

Rita kalibreringskurvan med de genomsnittliga absorbanserna för var och en av kalibreringslösningarna (7.2) längs y-axeln och motsvarande spårämneskoncentrationer i µg/ml längs x-axeln.

Avläs ur kurvan koncentrationen av det aktuella mikronäringsämnet i provlösningen x_s (6.2) och i blindlösningen x_b (7.1). Koncentrationerna uttrycks i µg per ml.

8. **Redovisning av resultaten**

Gödselmedlet har följande procentuella halt av mikronäringsämnet (E):

$$E\,\% = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

▼B

Om metod 10.3 har använts:

$$E\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

E är mängden mikronäringsämne som skall bestämmas, uttryckt som procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens koncentration (6.2) uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens koncentration (7.1) uttryckt i µg/ml,

V är volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D:

Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times . \times . \times . \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 10.5

Spektrometrisk bestämning av borhalten i extrakt med hjälp av acidimetrisk titrering

1. **Räckvidd**

Denna metod anger förfarandet för att bestämma halten av bor i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen bor skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Boratjoner bildar tillsammans med mannitol ett mannitolborat-komplex genom följande reaktion:

$$C_6H_8\ (OH)_6 + H_3BO_3\ C_6H_{15}O_8B + H_2O$$

Komplexet titreras med natriumhydroxidlösning till ett pH på 6,3.

4. **Reagens**

4.1 *Metylröttindikator.*

Lös 0,1 g metylrött ($C_{15}H_{15}N_3O_2$) i 50 ml etanol (95 %) i en 100 ml-mätkolv. Fyll med vatten till 100 ml. Blanda väl.

4.2 *Utspädd saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Blanda 1 del saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 20 delar vatten.

4.3 *Natriumhydroxidlösning, ca 0,5 mol/l*

Måste vara koldioxidfri. Lös 20 g natriumhydroxid (NaOH) i pastillform i en 1 liters mätkolv som innehåller ca 800 ml kokt vatten. När lösningen har svalnat, fyll till 1 000 ml-märket med kokt vatten och blanda väl.

▼B

4.4 *Standardlösing av natriumhydroxid, ca 0,025 mol/l*

Måste vara koldioxidfri. Späd den 0,5 mol/l natriumhydroxidlösningen (4.3) 20 gånger med kokt vatten och blanda väl. Lösningens värde uttryckt i bor (B) skall bestämmas (se punkt 9).

4.5 *Borkalibreringslösning (100 µg/ml)*

Lös 0,5719 g borsyra (H_3BO_3) mätt med en noggrannhet på 0,1 mg, i vatten i en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl. Överför till en plastkolv och förvara i kylskåp.

4.6 D-mannitol ($C_6H_{14}O_6$), pulver

4.7 Natriumklorid (NaCl).

5. **Utrustning**

5.1 pH-mätare med glaselektrod

5.2 Magnetomrörare

5.3 400 ml-bägare med teflonstav

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Beredning av borlösningen*

Se metod 10.1, 10.2 och vid behov 10.3.

7. **Förfarande**

7.1 *Provning*

Placera i en 400 ml-bägare (5.3) en alikvot (a) av extraktet (6.1) innehållande 2 till 4 mg B. Tillsätt 150 ml vatten.

Tillsätt flera droppar av metylröttindikatorlösningen (4.1).

Vid extraktion enligt metod 10.2, tillsätt 0,5 mol/l saltsyra (4.2) tills dess att indikatorlösningen ändrar färg, och tillsätt sedan ytterligare 0,5 mol/l saltsyra (4.2).

Tillsätt 3 g natriumklorid (4.7) och koka upp för att avlägsna koldioxid. Låt svalna. Placera bägaren på magnetomröraren (5.2) och sänk ned de kalibrerade elektroderna för pH-mätning (5.1).

Justera lösningens pH-värde till exakt 6,3, först med 0,5 mol/l natriumhydroxidlösning (4.3) och sedan med 0,025 mol/l lösning (4.4).

Tillsätt 20 g D-mannitol (4.6), lös fullständigt och blanda väl. Titrera med 0,025 mol/l natriumhydroxidlösning (4.4) till pH 6,3 (stabilt i minst 1 minut). Låt x_1 vara den nödvändiga volymen.

8. **Blindlösning**

Bered en blindlösning enligt samma förfarande från och med lösningsberedningen, bortsett från att gödselmedlet inte är medtaget. Låt x_0 vara den nödvändiga volymen.

9. **Halt av bor (B) i natriumhydroxidlösningen (4.4)**

Överför med pipett 20 ml (2,0 mg B) av kalibreringslösningen (4.5) till en 400 ml-bägare och tillsätt flera droppar metylröttindikatorlösning (4.1). Tillsätt 3 g natriumklorid (4.7) och saltsyralösning (4.2) tills dess att indikatorlösningen ändrar färg (4.1).

▼B

Fyll med vatten till ca 150 ml och koka försiktigt upp för att avlägsna koldioxid. Låt svalna. Placera bägaren på magnetomröraren (5.2) och sänk ned de kalibrerade elektroderna för pH-mätning (5.1). Justera lösningens pH-värde till exakt 6,3, först med 0,5 mol/l natriumhydroxidlösning (4.3) och sedan med 0,025 mol/l lösning (4.4).

Tillsätt 20 g D-mannitol (4.6), lös fullständigt och blanda väl. Titrera med 0,025 mol/l natriumhydroxidlösning (4.4) till pH 6,3 (stabilt i minst 1 minut). Låt V_1 vara den nödvändiga volymen.

Bered en blindlösning på samma sätt, men ersätt 20 ml vatten med kalibreringslösning. Låt V_0 vara den nödvändiga volymen.

Borhalten (F) i mg/ml standardlösning av natriumhydroxid (4.4) är följande:

$$F\ (\text{i mg/ml}) = 2/(V_1 - V_0)$$

1 ml natriumhydroxidlösning med en molaritet på exakt 0,025 mol/l motsvarar 0,27025 mg B.

10. **Redovisning av resultaten**

Gödselmedlet har följande procentuella halt av bor:

$$B\ (\%) = \frac{(X_1 - X_0) \times F \times V}{10 \times a \times M}$$

där

B är mängden bor uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_1 är volymen 0,025 mol/l natriumhydroxidlösning (4.4) uttryckt i ml som behövs för provlösningen,

x_0 är volymen 0,025 mol/l natriumhydroxidlösning (4.4) uttryckt i ml som behövs för blindlösningen,

F är halten bor (B) i 0,025 mol/l natriumhydroxidlösning (4.4) uttryckt i mg/ml,

V är volymen av den extraktlösning som har framställts med hjälp av metod 10.2 eller 10.2,

a är volymen av den alikvot (7.1) som tagits från extraktlösningen (6.1) uttryckt i ml,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i gram.

Metod 10.6

Bestämning av kobolthalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av gravimetrisk metod med 1-nitroso-2-naftol

1. **Räckvidd**

Denna metod anger förfarandet för att bestämma halten av kobolt i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen kobolt skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

▼B

3. **Princip**

Kobolt (III) ger med 1-nitroso-2-naftol en röd fällning Co $(C_{10}H_6ONO)_3 \cdot 2H_2O$. Efter det att den kobolt som finns i extraktet har bringats i kobolt (III)-stadiet fälls kobolten ut i ett ättiksyramedium genom en lösning av 1-nitroso-2-naftol. Efter filtrering tvättas fällningen, torkas tills vikten är konstant och vägs sedan som Co $(C_{10}H_6ONO)_3 \cdot 2H_2O$.

4. **Reagens**

4.1 Väteperoxidlösning (H_2O_2 d_{20} = 1,11 g/ml) 30 %

4.2 *Natriumhydroxidlösning, ca 2 mol/l*

Lös upp 8 g natriumhydroxid i pelletform i 100 ml vatten.

4.3 *Utspädd saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Blanda 1 volymdel saltsyra (d_{20} = 1,18 g/ml) med 1 volymdel vatten.

4.4 Ättiksyra (99,7 % CH_3CO_2) (d_{20} = 1,05 g/ml)

4.5 *Ättiksyralösning (1 : 2), ca 6 mol/l*

Blanda 1 del ättiksyra (4.4) med 2 delar vatten.

4.6 Lösning av 1-nitroso-2-naftol i ättiksyra: Lös 4 g 1-nitroso-2-naftol i 100 ml ättiksyra (4.4). Tillsätt 100 ml ljummet vatten. Blanda väl. Filtrera genast. Den framställda lösningen måste användas omedelbart

5. **Utrustning**

5.1 Filterdegel P 16/ISO 4793, porositet 4, kapacitet 30 eller 50 ml

5.2 Torkugn vid 130 (± 2) °C

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Beredning av koboltlösningen*

Se metod 10.1 eller 10.2.

6.2 *Beredning av den lösning som skall analyseras*

Placera en alikvot av extraktet innehållande högst 20 mg Co i en 400 ml-bägare. Om extraktet framställs i enlighet med metod 10.2, tillsätt 5 droppar saltsyra (4.3). Tillsätt ca 10 ml väteperoxidlösning (4.1). Låt oxidationsmedlet verka i kallt tillstånd i 15 minuter, och fyll sedan med vatten till ca 100 ml. Täck bägaren med ett urglas. Koka upp lösningen och låt den koka i 10 minuter. Låt svalna. Gör lösningen basisk med natriumhydroxidlösning (4.2) som tillsätts droppvis tills svart kobolthydroxid börjar fällas ut.

7. **Förfarande**

Tillsätt 10 ml ättiksyra (4.4) och fyll med vatten till ca 200 ml. Hetta upp till kokpunkten. Tillsätt droppvis med hjälp av byrett 20 ml av 1-nitroso-2-naftol-lösningen (4.6) under ständig omrörning. Avsluta med kraftig omrörning för att få fällningen att koagulera.

Filtrera genom en filterdegel (5.1) som väg i förväg, utan att degeln täpps igen. För att undvika detta, se till att det är vätska kvar ovanför fällningen under hela filtreringen.

▼B

Skölj bägaren med utspädd ättiksyra (4.5) för att avlägsna all fällning, skölj fällningen på filtret med utspädd ättiksyra (4.5) och sedan tre gånger med hett vatten.

Torka i torkugn (5.2) vid 130 °C ± 2 °C tills vikten är konstant.

8. **Redovisning av resultaten**

1 mg Co $(C_{10}H_6ONO)_3.2H_2O$ fällning motsvarar 0,096381 mg Co.

Gödselmedlet har följande procentuella halt av kobolt (Co):

$$\text{Co}\ (\%) = X \times 0{,}0096381 \times \frac{V \times D}{a \times M}$$

där

X är massan av fällningen uttryckt i mg,

V är volymen av den extraktlösning som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

a är volymen av den alikvot som tagits från den sista utspädningen uttryckt i ml,

D är utspädningsfaktorn för denna alikvot,

M är massan av provet uttryckt i gram.

Metod 10.7

Bestämning av kopparhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av titreranalys

1. **Räckvidd**

I detta dokument beskrivs förfarandet för att bestämma halten av koppar i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen koppar skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Kopparjoner reduceras i ett surt medium med kaliumjodid:

$$2Cu^{++} + 4I^- \rightarrow 2CuI + I_2$$

Det jod som därigenom frigörs titreras med en standardlösning av tiosulfat med stärkelse som indikator enligt följande:

$$I_2 + 2Na_2S_2O_3 \rightarrow 2NaI + Na_2S_4O_6$$

4. **Reagens**

4.1 Salpetersyra (HNO_3, d_{20} = 1,40 g/ml)

4.2 Urea $[(NH_2)_2\ C = 0]$

4.3 *Ammoniumvätedifluorid (NH_4HF_2), lösning 10 % massa/volym*

Förvara lösningen i ett plastkärl.

4.4 *Ammoniumhydroxidlösning (1 + 1)*

Blanda 1 volymdel ammoniak (NH_4OH, d_{20}: 0,9 g/ml) med 1 volymdel vatten.

▼B

4.5 *Standardlösning av natriumtiosulfat*

Lös 7,812 g natriumtiosulfatpentahydrat ($Na_2S_2O_3.5H_2O$) i vatten i en 1-liters mätkolv. Denna lösning måste beredas på så sätt att 1 ml = 2 mg Cu. För stabilisering, tillsätt flera droppar kloroform. Lösningen måste förvaras i en glasbehållare och skyddas från direkt ljus.

4.6 Kaliumjodid (KI).

4.7 *Kaliumtiocyanat (KSCN) lösning (25 % massa/volym)*

Förvara lösningen i en plastflaska.

4.8 *Stärkelselösning (ca 0,5 %)*

Placera 2,5 g stärkelse i en 600 ml-bägare. Tillsätt ca 500 ml vatten. Koka under omrörning. Kyl till rumstemperatur. Lösningen har kort hållbarhet. Hållbarheten kan förlängas genom tillsats av ca 10 mg kvicksilverjodid.

5. **Beredning av provlösningen**

Beredning av kopparlösningen.

Se metod 10.1 och 10.2.

6. **Förfarande**

6.1 *Beredning av titreringslösningen*

Placera en alikvot av lösningen innehållande minst 20 till 40 mg Cu i en 500 ml-Erlenmeyerkolv.

Avlägsna överflödigt syre genom en kort kokning. Fyll med vatten till ca 100 ml. Tillsätt 5 ml salpetersyra (4.1), koka upp och låt koka i ca en halv minut.

Tag bort Erlenmeyerkolven från värmeplattan, tillsätt ca 3 g urea (4.2) och fortsätt kokningen i ca en halv minut.

Tag bort från värmeplattan och tillsätt 200 ml kallt vatten. Vid behov, kyl innehållet i Erlenmeyerkolven till rumstemperatur.

Tillsätt ammoniumhydroxidlösning (4.4) litet i taget tills lösningen blir blå. Tillsätt ytterligare 1 ml.

Tillsätt 50 ml ammoniumvätedifluoridlösning (4.3) och blanda.

Tillsätt 10 g kaliumjodid (4.6) och lös detta.

6.2 *Titrering av lösningen*

Placera Erlenmeyerkolven på en magnetomrörare. Sänk ned staven i Erlenmeyerkolven och ställ in omröraren på önskad hastighet.

Tillsätt med hjälp av en byrett standardlösning av natriumtiosulfat (4.5) tills den bruna färgen hos det jod som frigörs från lösningen minskar.

Tillsätt 10 ml stärkelselösning (4.8).

Fortsätt titreringen med natriumtiosulfatlösning (4.5) tills den violetta färgen nästan har försvunnit.

Tillsätt 20 ml kaliumtiocyanatlösning (4.7) och fortsätt titreringen tills den blåvioletta färgen har försvunnit helt.

Notera mängden använd tiosulfatlösning.

▼B

7. **Redovisning av resultaten**

1 ml standardlösning av natriumtiosulfat (4.5) motsvarar 2 mg Cu.

Gödselmedlet har följande procentuella halt av koppar:

$$\text{Cu}\ (\%) = X \frac{V}{a \times M \times 5}$$

där

X är volymen av den natriumtiosulfatlösning som använts uttryckt i ml,

V är volymen av den extraktlösning som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

a är volymen av alikvoten i ml,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i gram.

Metod 10.8

Bestämning av järnhalten i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av järn i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen järn skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extraktet bestäms järnhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 10.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 10.4 (4.2).

4.3 Väteperoxidlösning (30 % H_2O_2, d_{20} = 1,11 g/ml), från mikronäringsämnen

4.4 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 10.4 (4.3).

4.5 *Järnkalibreringslösning*

4.5.1 Järnstamlösning (1 000 μg/ml)

Väg in 1 g ren järntråd med en noggrannhet på 0,1 mg i en 500 ml-glasbägare. Tillsätt 200 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) och 15 ml väteperoxidlösning (4.3). Värm på en värmeplatta tills järnet är helt upplöst. Låt svalna och överför kvantitativt till en 1 000 ml-mätkolv. Fyll till märket med vatten och blanda väl.

▼B

4.5.2 Järnarbetslösning (100 µg/ml)

Överför 20 ml stamlösning (4.5.1) till en 200 ml-mätkolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspektrometer: se metod 10.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för järns karakteristiska strålning (248,3 nm).

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Järnextraktlösning*

Se metod 10.1 och/eller 10.2 och vid behov 10.3.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 10.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning.

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 10.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 10.4 (7.2).

För ett optimalt mätområde på 0-10 µg/ml järn, överför 0, 2, 4, 6, 8 respektive 10 ml arbetslösning (4.5.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda. Dessa lösningar innehåller 0, 2, 4, 6, 8 respektive 10 µg/ml järn.

7.3 *Bestämning*

Se metod 10.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 248,3 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 10.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av järn:

$$\text{Fe}\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod 10.3 har använts:

$$\text{Fe}\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Fe är mängden järn uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens (6.2) koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens (7.1) koncentration uttryckt i µg/ml,

V är volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

▼B

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D: Om (a1), (a2), (a3),.,.,., (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3),.,.,., (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times \ldots \times (vi/ai) \times (100/a)$$

Metod 10.9

Bestämning av halten av mangan i extrakt av gödselmedel med hjälp av titrering

1. **Räckvidd**

Denna metod beskriver förfarandet för att bestämma halten av mangan i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen mangan skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Om extraktet innehåller kloridjoner avlägsnas dessa genom att extraktet kokas tillsammans med svavelsyra. Manganet oxideras med natriumvismutat i ett salpetersyramedium. Det permanganat som bildas reduceras med ett överskott av järnsulfat. Detta överskott titreras med en kaliumpermanganatlösning.

4. **Reagens**

4.1 Koncentrerad svavelsyra (H_2SO_4, d_{20} = 1,84 g/ml)

4.2 *Svavelsyra, ca 9 mol/l*

Blanda försiktigt 1 del koncentrerad svavelsyra (4.1) med 1 del vatten.

4.3 *Salpetersyra, 6 mol/l*

Blanda 3 volymdelar salpetersyra (HNO_3, d_{20} = 1,40 g/ml) med 4 volymdelar vatten.

4.4 *Salpetersyra, 0,3 mol/l*

Blanda 1 volymdel 6 mol/l salptersyra med 19 volymdelar vatten.

4.5 Natriumvismutat ($NaBiO_3$) (85 %)

4.6 Kiselgur

4.7 Ortofosforsyra, 15 mol/l (H_3PO_4, ρ = 1,71 g/ml)

4.8 *Järnsulfatlösning, 0,15 mol/l*

Lös upp 41,6 g järnsulfatheptahydrat ($FeSO_4.7H_2O$) i en mätkolv på 1 liter.

Tillsätt 25 ml koncentrerad svavelsyra (4.1) och 25 ml fosforsyra (4.7). Fyll till 1 000 ml-märket. Blanda.

4.9 *Kaliumpermanganatlösning, 0,020 mol/l*

Väg in 3,160 g kaliumpermanganat ($KMnO_4$) med en noggrannhet på 0,1 mg. Lös upp i vatten och fyll till 1 000 ml-märket.

4.10 *Ställd silvernitratlösning, 0,1 mol/l*

Lös upp 1,7 g silvernitrat ($AgNO_3$) i vatten och fyll till 100 ml-märket.

▼B

5. **Utrustning**

5.1 Filterdegel P 16/ISO 4793, porositet 4, kapacitet 50 ml, monterad på en filtrerkolv på 500 ml.

5.2 Magnetomrörare

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Manganextraktlösning*

Se metod 10.1 och 10.2. Om man är osäker på förekomsten av kloridjoner utförs ett prov på lösningen med en droppe av silvernitratlösningen (4.10).

6.2 Om det inte förekommer några kloridjoner placeras en alikvot av extraktet innehållande 10-20 mg mangan i en avlång 400 ml-bägare. Justera volymen till ca 25 ml, antingen genom evaporation eller tillsats av vatten. Tillsätt 2 ml koncentrerad svavelsyra (4.1).

6.3 *Om det förekommer kloridjoner är det nödvändigt att avlägsna dem på följande sätt*

Placera en alikvot av extraktet innehållande 10-20 mg mangan i en avlång 400 ml-glasbägare. Tillsätt 5 ml 9 mol/l svavelsyra (4.2). I ett dragskåp kokas detta på en värmeplatta tills det att ymnig vit rök frigörs. Fortsätt koka tills volymen reducerats till ca 2 ml (ett tunt sirapsaktigt lager i botten av glasbägaren). Låt svalna till rumstemperatur.

Tillsätt försiktigt 25 ml vatten och prova återigen förekomsten av klorid med en droppe av silvernitratlösningen (4.10). Om det fortfarande finns klorider upprepas proceduren efter tillsats av 5 ml 9 mol/l svavelsyra (4.2).

7. **Förfarande**

Tillsätt 25 ml 6 mol/l salpetersyra (4.3) och 2,5 g natriumvismutat (4.5) till provlösningen i 400 ml-bägaren. Låt röra om ordentligt i tre minuter på magnetomröraren. (5.2).

Tillsätt 50 ml 0,3 mol/l salpetersyra (4.4) och rör igen. Sugfiltrera (5.1) genom filterdegel belagd med kiselgur (4.6). Tvätta filterdegeln upprepade gånger med 0,3 mol/l salpetersyra (4.4) tills ett färglöst filtrat erhålls.

Flytta över filtratet och tvättlösningen till en 500 ml-glasbägare. Blanda och tillsätt 25 ml 0,15mol/l järnsulfatlösning (4.8). Om filtratet blir gult efter tillsatsen av järnsulfat tillsätts 3 ml 15 mol/l ortofosforsyra (4.7).

Titrera med hjälp av en byrett överskottet av järnsulfat med 0,02 mol/l kaliumpermangantlösning (4.9) tills blandningen håller en stadigt rosa färg under en minut. Gör ett blindprov under samma betingelser, bortsett från att provet utelämnas.

Anmärkning

Den oxiderade lösningen får inte komma i kontakt med gummi.

8. **Redovisning av resultaten**

1 ml 0,02 mol/l kaliumpermanganatlösning motsvarar 1,099 mg mangan (Mn).

▼B

Gödselmedlet har följande procentuella halt av mangan:

$$Mn\ (\%) = (x_b - x_s) \times 0{,}1099 \times \frac{V}{a \times M}$$

där

x_b är volymen av den permanganat som använts vid blindprovet uttryckt i ml,

x_s är volymen av den permanganat som använts vid provet uttryckt i ml,

V är volymen av den extraktlösning som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

a är volymen av den alikvot som tagits från extraktet uttryckt i ml,

M är provets massa i gram.

Metod 10.10

Bestämning av molybden i extrakt av gödselmedel med hjälp av gravimetrisk metod med 8-hydroxykinolin

1. **Räckvidd**

Denna metod anger förfarandet för att bestämma halten av molybden i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen molybden skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Molybdenhalten bestäms av utfällning som molybdenyloximat under vissa förutsättningar.

4. **Reagens**

4.1 *Svavelsyralösning, ca 1 mol/l.*

Häll försiktigt 55 ml svavelsyra (H_2SO_4, d_{20} = 1,84 g/ml) i en mätkolv på 1 liter som innehåller 800 ml vatten. Blanda. Fyll till 1 000 ml-märket när vätskan svalnat. Blanda.

4.2 *Utspädd ammoniaklösning (1 : 3)*

Blanda 1 volymdel koncentrerad ammoniumhydroxid (NH_4OH, d_{20} = 0,9 g/ml) med 3 volymdelar vatten.

4.3 *Utspädd ättiksyralösning (1 : 3)*

Blanda 1 volymdel koncentrerad ättiksyralösning (99,7 % CH_3COOH, d_{20} = 1,049 g/ml) med 3 delar vatten.

4.4 *Lösning av dinatriumsalt av etylendiamintetraättiksyra (EDTA)*

Lös upp 5 g Na_2EDTA i vatten i en 100 ml-mätkolv. Fyll till märket och blanda.

4.5 *Buffertlösning*

Lös upp 15 ml koncentrerad ättiksyra och 30 g ammoniumacetat i vatten i en mätkolv på 100 ml. Fyll till 100 ml-märket.

▼B

4.6 *7-hydroxykinolin(oxin)lösning*

Lös upp 3 g 8-hydroxkinolin i 5 ml koncentrerad ättiksyra i en mätkolv på 100 ml. Tillsätt 80 ml vatten. Tillsätt ammoniumlösningen (4.2) droppe för droppe tills lösningen blir grumlig, och då ättiksyra (4.3) tillsätts tills lösningen blir klar igen.

Fyll med vatten till 100 ml.

5. **Utrustning**

5.1 Filterdegel P16/ISO 4793, porositet 4, kapacitet 30 ml.

5.2 pH-mätare med glaselektrod

5.3 Torkugn vid 130-135 °C

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 Beredning av molybdenlösningen. Se metod 10.1 och 10.2

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av provlösningen*

Placera en alikvot på 25-100 mg Mo i en 250 ml-bägare. Fyll med vatten till 50 ml.

Justera lösningens pH-värde till 5 genom att tillsätta svavelsyralösning (4.1) droppe för droppe. Tillsätt 15 ml EDTA-lösning (4.4) och sedan 5 ml buffertlösning (4.5). Fyll med vatten till ca 80 ml.

7.2 *Framställning och tvättning av fällningen*

Framställning av fällningen

Värm lösningen svagt. Tillsätt oxinlösningen (4.6) under oavbruten omrörning. Fortsätt med utfällningen tills all uppkomst av fällning upphört. Tillsätt ytterligare reagens tills supernatanten blir lätt gulfärgad. 20 ml är normalt sett tillräckligt. Fortsätt att värma fällningen svagt under två till tre minuter.

Filtrering och tvättning

Filtrera genom filterdegel (5.1). Skölj flera gånger med varmt vatten i 20 ml-mängder. Sköljvattnet skall gradvis bli ofärgat vilket visar att oxinet försvunnit.

7.3 *Vägning av fällningen*

Torka fällningen vid 130-135 °C tills vikten är konstant (minst en timme).

Låt den svalna i en torkugn och väg den.

8. **Redovisning av resultaten**

1 mg molybdenyloximat, MoO_2 $(C_9H_6ON)_2$, motsvarar 0,2305 mg Mo.

Gödselmedlet har följande procentuella halt av molybden:

$$\text{Mo}\ (\%) = \text{X} \times 0{,}02305 \times \frac{\text{V} \times \text{D}}{\text{a} \times \text{M}}$$

där

X är massan av molybdenyloximatfällningen uttryckt i mg,

V är volymen av extraktlösning i enlighet med metod 10.1 och 10.2 uttryckt i ml,

a är volymen av den alikvot som tagits från den sista utspädningen uttryckt i ml,

▼B

D är utspädningsfaktorn för denna alikvot,

M är massan av provet uttryckt i gram.

Metod 10.11

Bestämning av halten av zink i extrakt av gödselmedel med hjälp av atomabsorptionsspektrometri

1. **Räckvidd**

Denna metod anger förfarandet för att bestämma halten av zink i extrakt av gödselmedel.

2. **Tillämpningsområde**

Förfarandet används för att analysera prover av gödselmedel som har extraherats med hjälp av metod 10.1 och 10.2 och för vilka den totala halten eller den vattenlösliga delen zink skall deklareras enligt bilaga I E i denna förordning.

3. **Princip**

Efter lämplig beredning och utspädning av extrakten bestäms zinkhalten med hjälp av atomabsorptionsspektrometri.

4. **Reagens**

4.1 *Saltsyralösning, ca 6 mol/l*

Se metod 10.4 (4.1).

4.2 *Saltsyralösning, ca 0,5 mol/l*

Se metod 10.4 (4.2).

4.3 *Lantansaltlösningar (10 g La per liter)*

Se metod 10.4 (4.3).

4.4 *Zinkkalibreringslösning*

4.4.1 Zinkstamlösning (1 000 µg/ml)

Lös 1 g zinkpulver eller zinkflisor, som har vägts med en noggrannhet på 0,1 mg, i 25 ml 6 mol/l saltsyra (4.1) i en 1 000 ml-glasbägare. När zinket är helt upplöst, fyll till märket med vatten och blanda väl.

4.4.2 Zinkarbetslösning (100 µg/ml)

Lös upp 20 ml stamlösning (4.4.1) i en 200 ml-mätkolv med 0,5 mol/l saltsyralösning (4.2). Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning till märket och blanda omsorgsfullt.

5. **Utrustning**

Atomabsorptionsspetrometer.

Se metod 10.4 (5). Instrumentet skall vara utrustat med strålningskälla för zinks karakteristiska strålning (213,8 nm). Bakgrundskorrigering måste kunna göras.

6. **Beredning av provlösningen**

6.1 *Zinkextraktlösning*

Se metod 10.1 och/eller 10.2.

6.2 *Beredning av provlösningen*

Se metod 10.4 (6.2). Provlösningen måste innehålla 10 % (volym) lantansaltlösning (4.3).

▼B

7. **Förfarande**

7.1 *Beredning av blindlösning*

Se metod 10.4 (7.1). Blindlösningen måste innehålla 10 % (volym) av den lantansaltlösning som anges i 6.2.

7.2 *Beredning av kalibreringslösningar*

Se metod 10.4 (7.2). För ett optimalt mätområde på 0 och 5 µg/ml zink, överför 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 ml arbetslösning (4.4.2) till en serie 100 ml-mätkolvar. Justera vid behov saltsyrakoncentrationen så att den kommer så nära provlösningens koncentration som möjligt. Tillsätt 10 ml av den lantansaltlösning som anges i 6.2 till varje kolv. Fyll på 0,5 mol/l saltsyrelösning (4.2) till märket och blanda omsorgsfullt.

Dessa lösningar innehåller 0, 0,5, 1, 2, 3, 4 respektive 5 µg/ml zink.

7.3 *Bestämning*

Se metod 10.4 (7.3). Gör klar spektrometern (5) för bestämningen och ställ in våglängden på 213,8 nm.

8. **Redovisning av resultaten**

Se metod 10.4 (8).

Gödselmedlet har följande procentuella halt av zink:

$$Zn\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times D] / (M \times 10^4)$$

Om metod 10.3 har använts:

$$Zn\ (\%) = [(x_s - x_b) \times V \times 2D] / (M \times 10^4)$$

där

Zn är mängden zink uttryckt i procent av gödselmedlet,

x_s är provlösningens koncentration uttryckt i µg/ml,

x_b är blindlösningens koncentration uttryckt i µg/ml,

V är volymen av det extrakt som har framställts med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i ml,

D är faktorn som motsvarar den utspädning som har gjorts i 6.2,

M är massan av det prov som har tagits med hjälp av metod 10.1 eller 10.2 uttryckt i gram.

Beräkning av utspädningsfaktorn D:

Om (a1), (a2), (a3), …, (ai) och (a) är alikvoterna och (v1), (v2), (v3), …, (vi) och (100) är de volymer i ml som motsvarar deras respektive utspädningar beräknas utspädningsfaktorn D enligt följande:

$$D = (v1/a1) \times (v2/a2) \times (v3/a3) \times \ldots \times (vi/ai) \times (100/a)$$

▼M7

Metod 11

Kelatbildare

Metod 11.1

Bestämning av innehållet av kelaterade mikronäringsämnen och den kelaterade andelen av mikronäringsämnena

EN 13366: Gödselmedel – Behandling med katjonbytesharts för bestämning av innehållet av kelaterade mikronäringsämnen och den kelaterade andelen av mikronäringsämnena

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 11.2

Bestämning av EDTA, HEDTA och DTPA

EN 13368-1: Gödselmedel – Bestämning av kelaterande ämnen i gödselmedel med jonkromatografi – Del 1: EDTA, HEDTA och DTPA

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M9

Metod 11.3

Bestämning av järn kelaterad med o,o-EDDHA, o,o-EDDHMA och HBED

EN 13368-2: Gödselmedel – Bestämning av kelaterande ämnen i gödselmedel med kromatografi. Del 2: Bestämning av järn kelaterad med o,o-EDDHA, o,o-EDDHMA och HBED med jonparskromatografi

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M7

Metod 11.4

Bestämning av järn kelaterad med EDDHSA

EN 15451: Gödselmedel – Bestämning av kelaterande ämnen – Bestämning med jonparskromatografi av järn kelaterad med EDDHSA

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 11.5

Bestämning av järn kelaterad med o,p-EDDHA

EN 15452: Gödselmedel – Bestämning av kelaterande ämnen – Bestämning med högtrycksvätskekromatografi (Reversed Phase-HPLC) av järn kelaterad med o,p-EDDHA

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M9

Metod 11.6

Bestämning av IDHA

EN 15950: Gödselmedel – Bestämning av N-(1,2-dikarboxietyl)-D,L-asparaginsyra (iminodisuccinsyra, IDHA) med högupplöst vätskekromatografi (HPLC)

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 11.7

Bestämning av lignosulfonater

EN 16109: Gödselmedel – Bestämning av komplexbildade joner av mikronäringsämnen i gödselmedel – Identifiering av lignosulfonater

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M9

Metod 11.8

Bestämning av innehållet av komplexerade mikronäringsämnen och den komplexerade andelen av mikronäringsämnena

EN 15962: Gödselmedel – Bestämning av innehållet av komplexerade mikronäringsämnen och den komplexerade andelen av mikronäringsämnena

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M7

Metod 12

Nitrifikationshämmare och ureashämmare

Metod 12.1

Bestämning av dicyandiamid

EN 15360: Gödselmedel – Bestämning av dicyandiamid – Vätskekromatografisk metod (HPLC)

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 12.2

Bestämning av NBPT

EN 15688: Gödselmedel – Bestämning av ureashämmaren N-(butyl) tiofosforsyratriamid (NBPT) med HPLC

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M9

Metod 12.3

Bestämning av 3-metylpyrazol

EN 15905: Gödselmedel – Bestämning av 3-metylpyrazol (MP) med högupplöst vätskekromatografi (HPLC)

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 12.4

Bestämning av TZ

EN 16024: Gödselmedel – Bestämning av 1H,1,2,4-triazol i urea och i ureahaltiga gödselmedel – Metod med högupplöst vätskekromatografi (HPLC)

Denna analysmetod har ringtestats.

Metod 12.5

Bestämning av 2-NPT

EN 16075: Gödselmedel – Bestämning av N-(2-nitrofenyl)-fosfortriamid (2-NPT) i urea och ureahaltiga gödselmedel. Metod med högupplöst vätskekromatografi (HPLC)

Denna analysmetod har ringtestats.

▼M7

Metod 13

Tungmetaller

Metod 13.1

Bestämning av kadmium

EN 14888: Gödselmedel och kalkningsmedel – Bestämning av kadmium

Denna analysmetod har ringtestats.

▼B

BILAGA V

A. **FÖRTECKNING ÖVER DOKUMENT SOM TILLVERKARE ELLER DERAS FÖRETRÄDARE SKALL KONSULTERA VID UTARBETANDET AV ETT TEKNISKT UNDERLAG FÖR EN NY GÖDSELMEDELSTYP, SOM DE ÖNSKAR FÅ UPPTAGNA I BILAGA I TILL DENNA FÖRORDNING**

1. Vägledning för utarbetning av det tekniska underlaget till ansökan om att använda beteckningen ”EG-GÖDSELMEDEL” på ett gödselmedel.

   Europeiska gemenskapernas officiella tidning C 138, 20.5.1994, s. 4.

2. Kommissionens direktiv 91/155/EEG av den 5 mars 1991 om införandet och den närmare utformningen av ett särskilt informationssystem avseende farliga preparat (beredningar) i enlighet med artikel 10 i direktiv 88/379/EEG.

   Europeiska gemenskapernas officiella tidning L 76, 22.3.1991, s. 35.

3. Kommissionens direktiv 93/112/EG av den 10 december 1993 om ändring av kommissionens direktiv 91/155/EEG om införandet och den närmare utformningen av ett särskilt informationssystem avseende farliga preparat (beredningar) i enlighet med artikel 10 i direktiv 88/379/EEG.

   Europeiska gemenskapernas officiella tidning L 314, 16.12.1993, s. 38.

▼M7

B. **KRAV FÖR GODKÄNNANDE AV LABORATORIER SOM ÄR BEHÖRIGA ATT TILLHANDAHÅLLA DE TJÄNSTER SOM BEHÖVS FÖR ATT KONTROLLERA EG-GÖDSELMEDLENS ÖVERENSSTÄMMELSE MED KRAVEN I DENNA FÖRORDNING OCH DESS BILAGOR**

1. Standard som gäller med avseende på laboratorierna:

   — Laboratorier som har ackrediterats i enlighet med EN ISO/IEC 17025, Allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier, för minst en av metoderna i bilaga III eller IV.

   — Till och med den 18 november 2014, för laboratorier som inte har ackrediterats, under förutsättning av laboratoriet

      — visar att det har inlett och genomför erforderliga ackrediteringsförfaranden i enlighet med EN ISO/IEC 17025 för en eller flera metoder i bilaga III eller IV, och

      — styrker för den behöriga myndigheten att laboratoriet med goda resultat deltar i tester mellan olika laboratorier.

2. Standard som gäller med avseende på ackrediteringsorganen:

   EN ISO/IEC 17011, Bedömning av överensstämmelse – Allmänna krav på ackrediteringsorgan som ackrediterar organ för bedömning av överensstämmelse.